

intersecție și strada Filimon Sirbu nu se poate face decât prin strada Banu, cu unele modificări de traseu prin spatele clădirii Telefoanelor.

*

Față de situația existentă, prin tema concursului se cerea rezolvarea generală a circulației în zona pieței și crearea cadrului arhitectural al acesteia prin construirea în piață a următoarelor clădiri:

- clădirea Sfatului popular orășenesc, având birouri pentru cca. 500 de salariați, sală de ședințe cu 300 de locuri și anexe;
- clădirea sediului Comitetului regional P.M.R., având 150 de birouri, sală de adunări cu 500 de locuri și anexe;
- clădiri publice, comerciale și de locuit;
- eventual clădirea Operei de Stat, având o sală de spectacol cu 1300—1500 de locuri și anexele corespunzătoare.

Construcțiile propuse trebuiau să țină seama de faptul că schița de sistematizare a orașului Iași indică un regim de construcție, în zona centrală, de 4 caturi.

Prin program se atrăgea atenția concurenților că monumentele de arhitectură aflate în acest perimetru trebuie păstrate, permițându-se totuși ca unele din ele să fie deplasate sau reconstruite pe alte amplasamente, numai dacă se va socoti absolut necesar.

În linii generale, programul a fost bine întocmit, dând concurenților toate datele necesare unui studiu complet, urbanistic și arhitectural. Totuși au existat și deficiențe, care au încurcat pe unii concurenți.

Deficiența principală a programului a fost «eventuala» introducere în piață a clădirii operei. Această clădire cu o sală de spectacol cu 1300—1500 de locuri și anexele corespunzătoare, inclusiv accesele carosabile și parcajele din jur, a pus concurenților serioase dificultăți. Probabil că, inițial, fiecare concurent și-a pus întrebările: este necesar să se realizeze opera sau nu? Dacă trebuie să se realizeze opera, ea poate fi amplasată numai în piață sau în imediata sa apropiere? Dacă se sistematizează piața, ținând seama de operă, nu este mai dificil decât fără operă? Cu siguranță că răspunsurile la aceste întrebări au făcut pe unii concurenți să piardă multă vreme până să înceapă studiul, altora le-a dat tot timpul un sentiment de nesiguranță, iar alții au ajuns la soluții de compromis nesatisfăcătoare.

Amplasarea operei în piață, din cauza aspectului arhitectural și a volumului său, duce la subordonarea celorlalte clădiri, devenind obiectul cel mai important. În felul acesta sediul P.M.R. și clădirea Sfatului popular capătă ca amplasament, fie aceeași valoare, fie valori sensibil egale.

Pe de altă parte, soluțiile prezentate la concurs, cu sau fără operă, cu greu pot fi comparabile, deoarece amplasarea operei în piață ridică probleme noi, schimbând esențial compoziția urbanistică.

O altă deficiență, mai puțin importantă, care totuși a pus pe concurenți într-o situație dificilă, au fost planurile de situație la diferite scări care nu corespundeau unele cu altele și nu au fost actualizate, deci nu corespundeau cu situația de pe teren. În afară de aceasta s-au distribuit planuri de completare, date cu multă întârziere, care au dus la decalarea cu 16 zile a termenului de predare a proiectelor.

Tot o lipsă a programului din punctul de vedere al posibilității de a compara între ele diferitele proiecte sau planșele unui proiect este și neobligarea ca toate planșele să aibă același format și o orientare unică.

Concursul de idei pentru sistematizarea pieței Unirii din Iași a fost deschis în noiembrie 1958, din inițiativa Comitetului Executiv al Sfatului popular regional Iași și Uniunii Arhitecților din R.P.R.

La 20 martie 1959, concursul s-a închis, proiectele strângându-se la Iași, unde, conform programului, urmau să aibă loc judecata și premiarea lucrărilor.

Juriul a fost compus din: conf. arh. G. Petrașcu ca președinte (delegat al conducerii Uniunii Arhitecților), ing. V. Zavati (vicepreședinte al Sfatului popular regional Iași), ing. I. Ștefănescu (vicepreședinte al Sfatului popular orășenesc Iași), arh. G. Pohrib (arhitect șef al S.A.S. regionala Iași), ing. D. Paghida (inginer șef al S.A.S. regionala Iași), conf. arh. R. Laurian (delegat al Uniunii Arhitecților), conf. arh. A. Damian (delegat al conducerii Uniunii Arhitecților), arh. M. Vereanu (delegat al Uniunii Arhitecților), arh. Tr. Chițulescu (delegat al Departamentului de Arhitectură și Urbanism).

La concurs s-au prezentat 46 de proiecte numerotate astfel: nr. 1—7 pentru proiectele înregistrate la Iași; nr. 20—58 pentru proiectele înregistrate la București.

În urma verificării proiectelor prezentate, proiectul nr. 1 a fost eliminat din concurs întrucât nu corespundea, din punct de vedere formal, condițiilor art. 9 și 11 din tema concursului, lipsindu-i una din piesele cerute la scara 1/1000.

În urma trierilor succesive pe baza criteriilor stabilite, în timpul judecării s-au reținut opt proiecte considerate ca având calități corespunzătoare pentru a fi premiate și menționate. Întrucât s-a considerat că nici unul din proiecte nu satisface pe deplin, nu s-a acordat premiul I, acesta fiind cumulat cu II și creându-se astfel două premii egale în valoare de 20000 lei fiecare. De asemenea, întrucât două proiecte au fost considerate de valoare egală, putând obține o recompensă minimă, ultima mențiune a fost divizată în două mențiuni a câte 2500 lei fiecare.

S-au acordat următoarele premii și mențiuni:

— Premiul I-II ex aequo (20 000 lei) proiectului nr. 46 (motto 13131), autori, arhitecți: Gabriela Bertumé și Sena Farb;

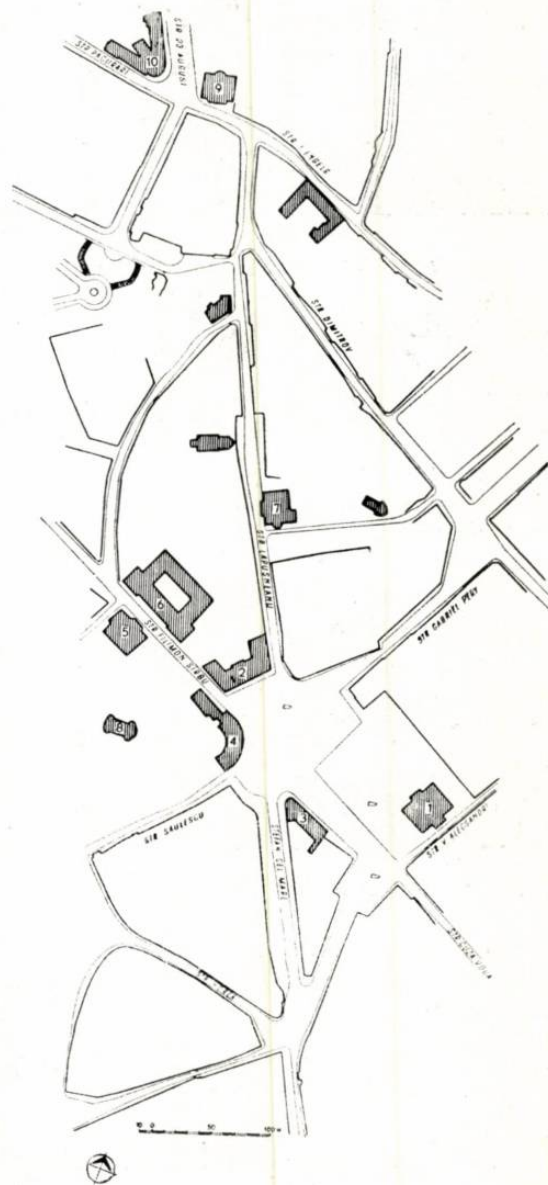
— Premiul I-II ex aequo (20 000 lei) proiectului nr. 55 (motto 42451), autori, arhitecți: Constantin Săvescu, Gabriel Cristea și Romeo Belea;

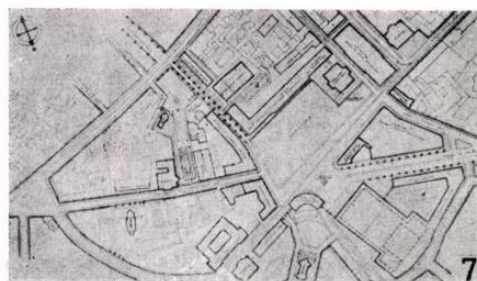
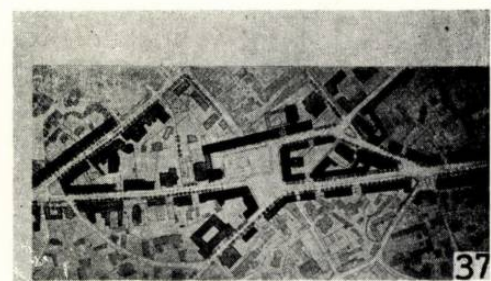
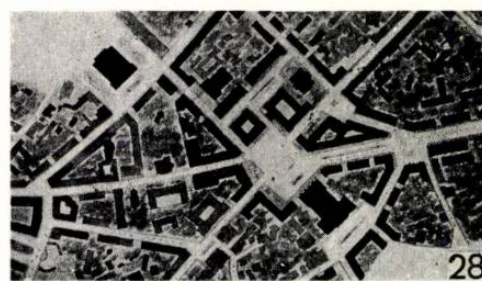
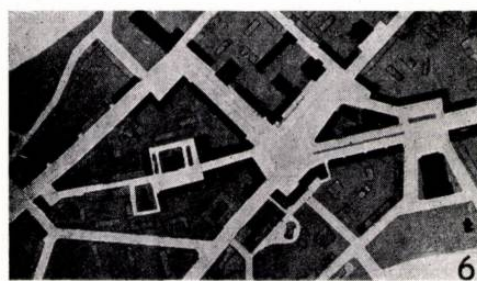
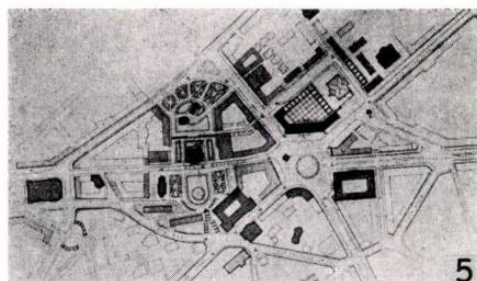
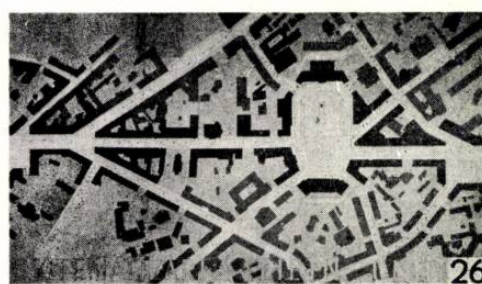
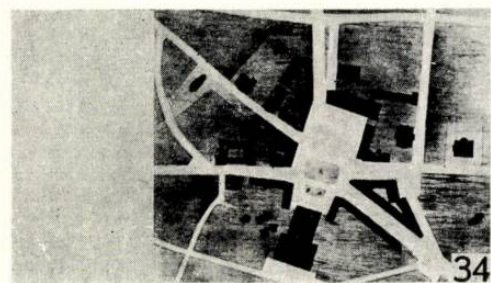
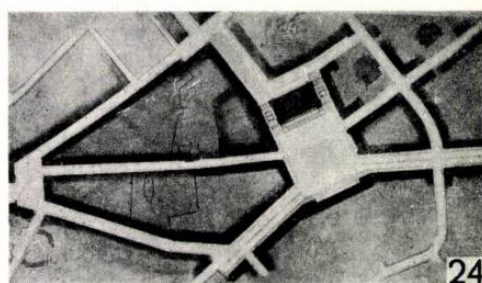
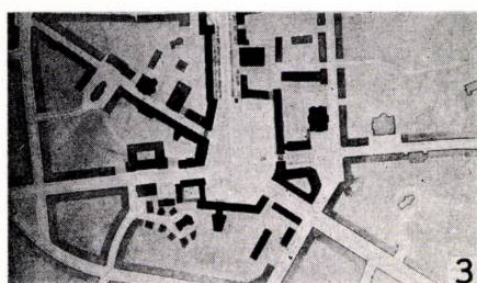
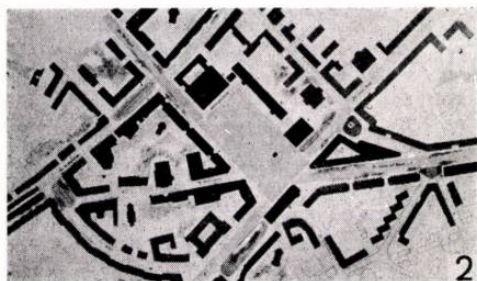
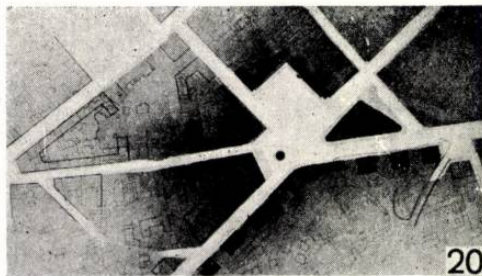
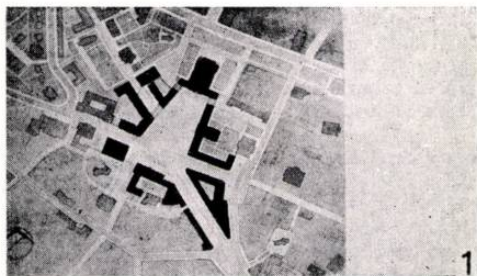
Schiță cu schema stradală existentă a orașului Iași.
Porțiunea punctată reprezintă zona centrală a orașului propusă pentru sistematizare

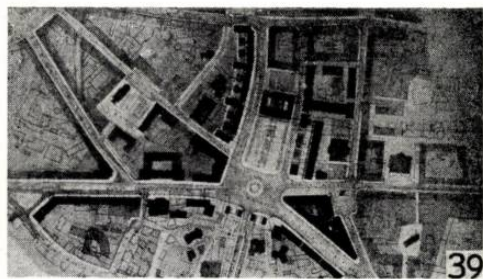

Plan de situație a zonei centrale a orașului Iași

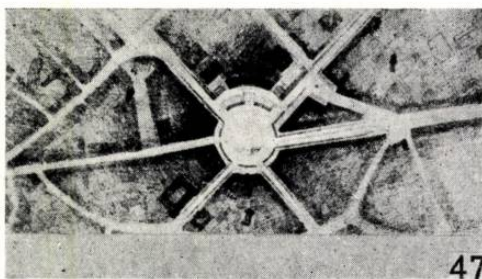
1. Sfatul popular orășenesc (monument istoric) — 2. Clădirea restaurantului «Moldova» — 3. Clădirea magazinului de produse industriale
4. Clădirea fostului han Bacalu (monument istoric)
5. Clădirea filialei Academiei R. P. R. — 6. Școala medie «Mihail Sadoveanu» — 7. Muzeul Unirii (monument istoric) — 8. Biserica Tălpălari
9. Sediul A. R. L. U. S.
10. Biblioteca universitară

39

47

53

40

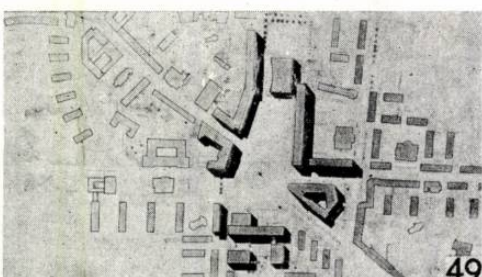
48

54

41

49

56

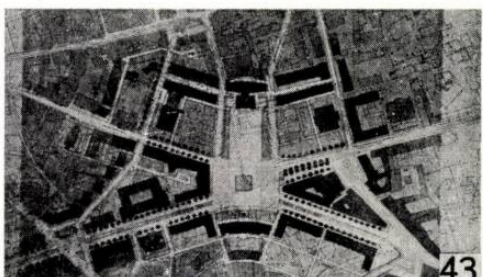
42

50

57

43

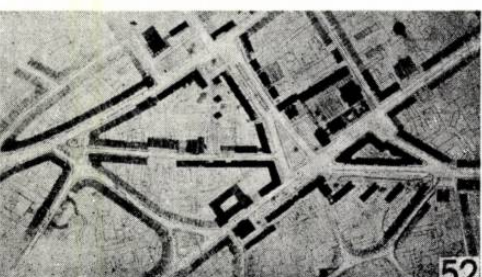
51

58

45

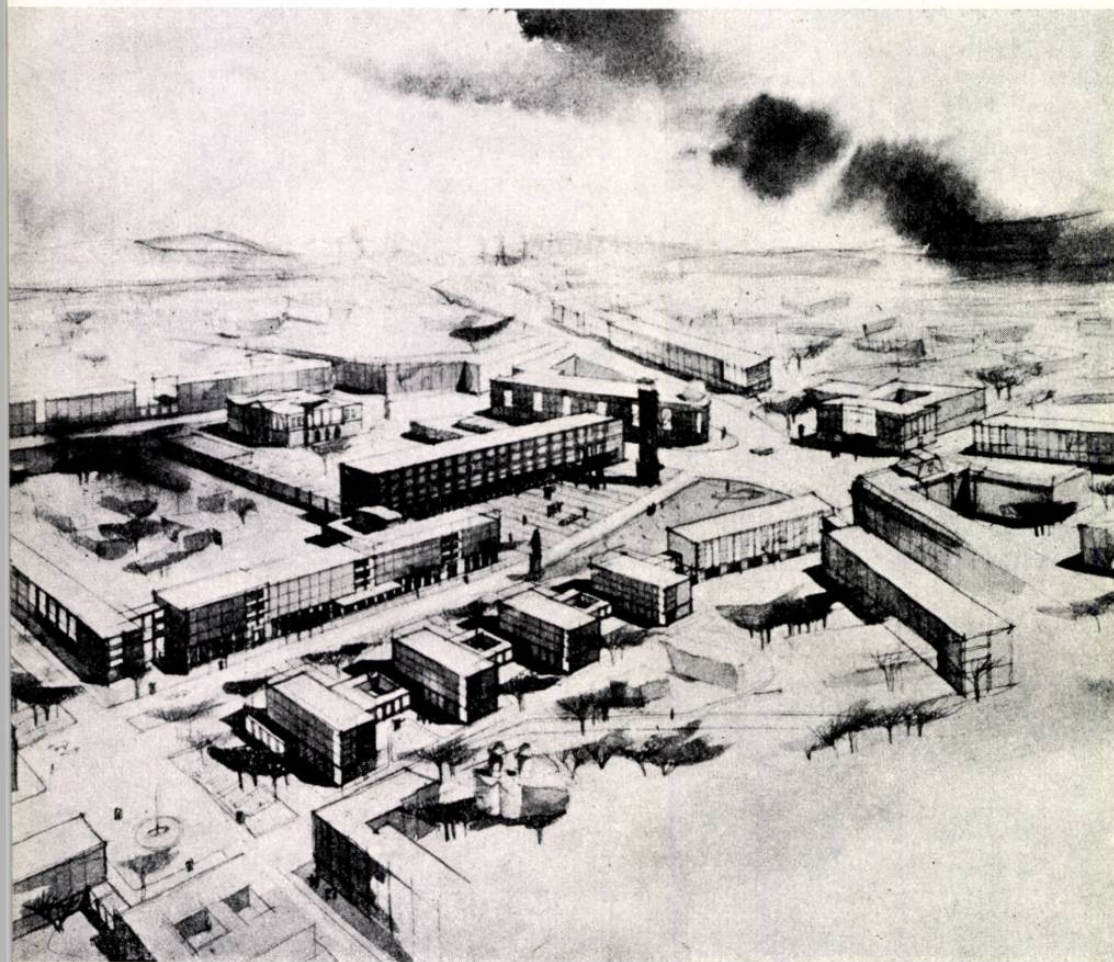
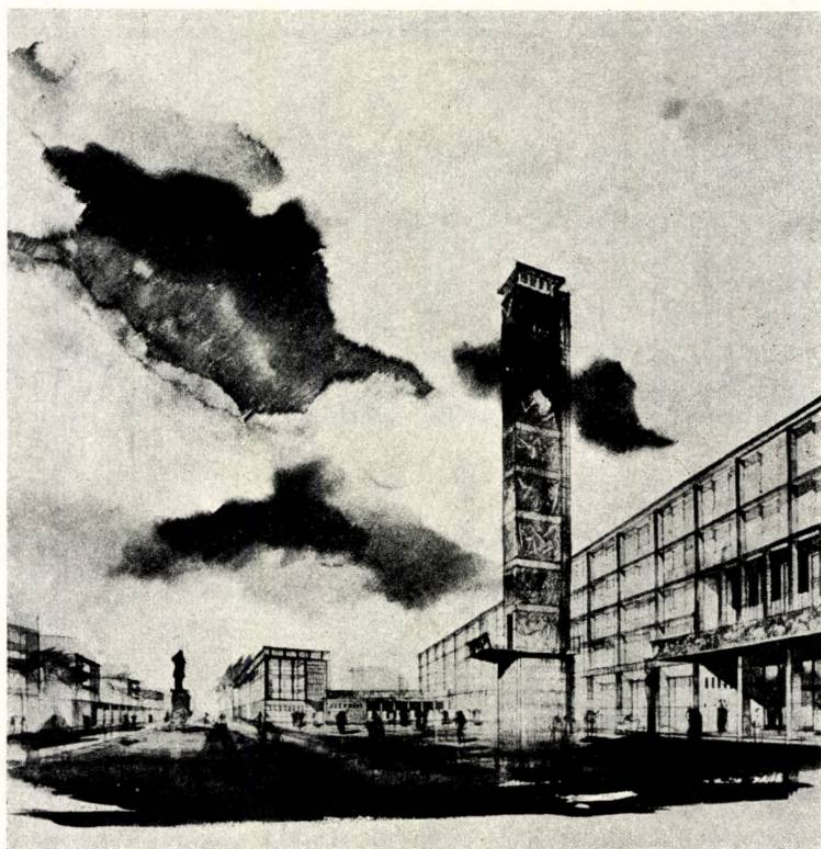

52

Planurile de situație ale
proiectelor nemenționate

PREMIUL I ȘI II EX AEQUO
Proiect cu motto 42451—Număr de ordine 55
Autori, arhitecții: Constantin Săvescu, Gabriel Cristea, Romeo Belea

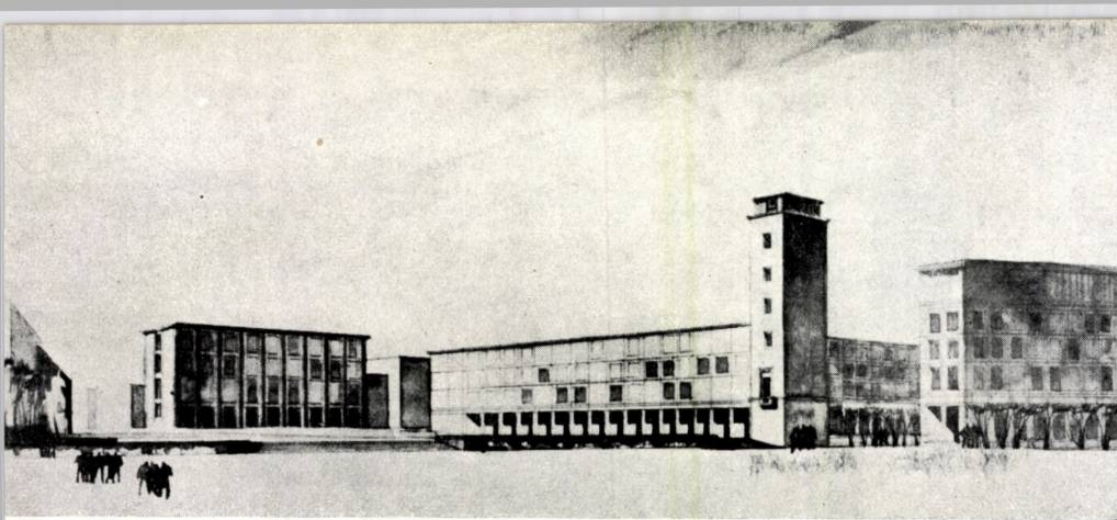
- Premiul II (10 000 lei) proiectului nr. 29 (motto 12243), autori, arhitecții: Alice Lepădatu și Vladimir Protopopescu;
- Premiul III (10 000 lei) proiectului nr. 31 (motto 53451), autor, arhitect Nicolae Sburcu;
- Mențiune (5 000 lei) proiectului nr. 22 (motto 11112), autori, arhitecți: George Filipeanu și Leon Strulovici;
- Mențiune (5 000 lei) proiectului nr. 23 (motto 85713), autor, arhitect Paul Emil Miculescu;
- Mențiune (2 500 lei) proiectului nr. 25 (motto 45350), autori, arhitecții: Tiberiu Niga și Victor Abraham;
- Mențiune (2 500 lei) proiectului nr. 44 (motto 87678), autori, arhitecții: Pascal Georgescu, Dan Slavici, Ion Ștefan și Constantin Jugurică.

★

Criteriile care au stat la baza judecării proiectelor prezentate la concurs au fost următoarele:

- încadrarea ansamblului pieței în structura generală a orașului (circulația vehiculelor și pietonilor, posibilitatea organizării de minguri și defilări, punerea în valoare a unor monumente de arhitectură, a noilor clădiri reprezentative și a peisajului);
- posibilitatea de a se crea cât mai multe amplasamente pentru locuințe;
- forma, sensul și dimensiunile pieței, precum și componentele cadrului arhitectural;
- rezolvarea circulației prin piață și în jurul său;
- economicitatea soluției, posibilitatea realizării în etape și problema dărîmărilor;
- prezentarea proiectelor din punct de vedere grafic.

În general, proiectele s-au înscris în structura stradală a orașului, corespunzînd temei date, cu excepția proiectelor: 5 și 47, care au redus piața la o simplă încrucișare de șase artere; 4, care

PREMIUL I ȘI II EX AEQUO
Proiect cu motto 13131 — Număr de ordine 46
Autori, arhitecții Gabriela Bertumé, Sena Farb

amplasează în interiorul pieței clădirea Sfatului popular și sediul P.M.R., fără nici un spațiu de degajare și de parcare a vehiculelor, șicanind și îngreunând foarte mult circulația străzilor Filimon Sîrbu — Cuza-Vodă; 3, 32, 37 și 41, care au închis sau deviat intrarea străzii Cuza-Vodă și piață, îngreunând legătura cu str. Filimon Sîrbu.

În ceea ce privește amplasarea opere în cadrul terenului care trebuia sistematizat, aproape jumătate din proiecte au luat în considerare opera, așezînd-o astfel:

— în piață, proiectele: 1, 7, 21, 25, 28, 30, 31, 33, 34, 36, 42, 50 și 58;

— pe terenul pieței de alimente (str. Dimitrov), proiectele: 22, 28, 44, 51, 52, 55 și 57;

— în spatele pieței Unirii (pe str. Dimitrov), proiectul 38;

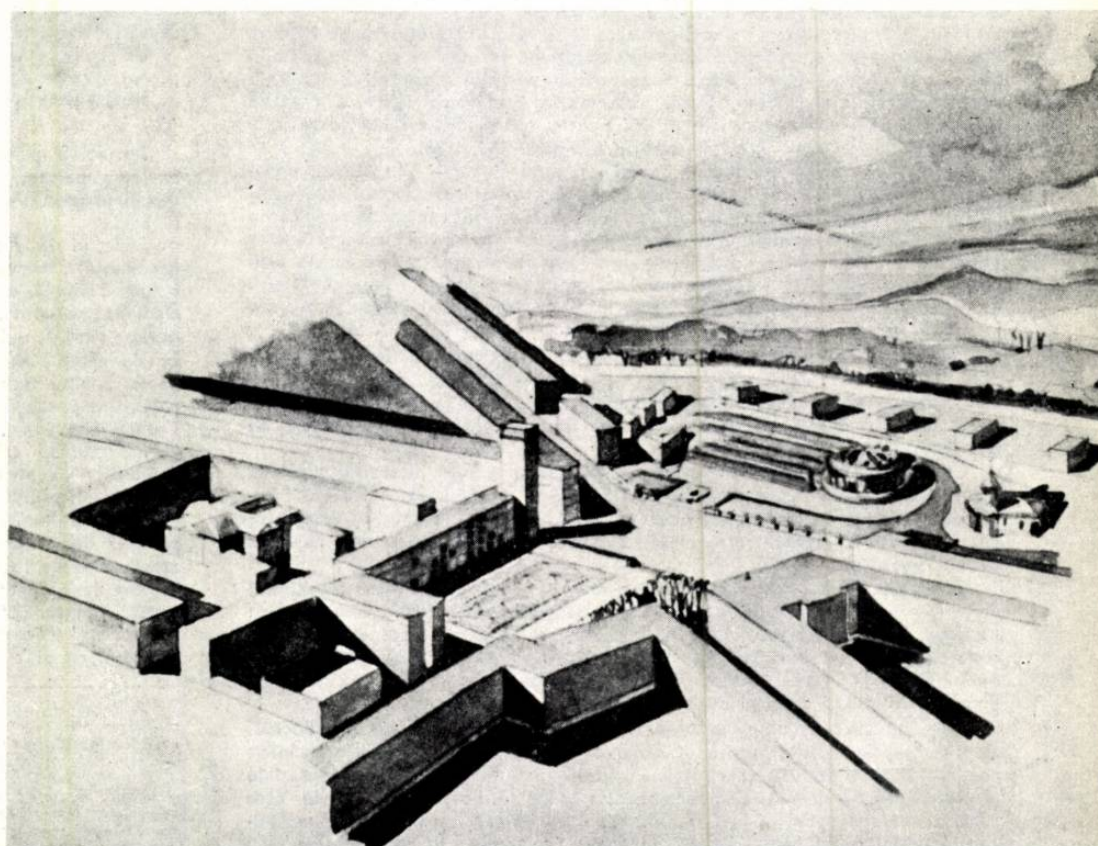
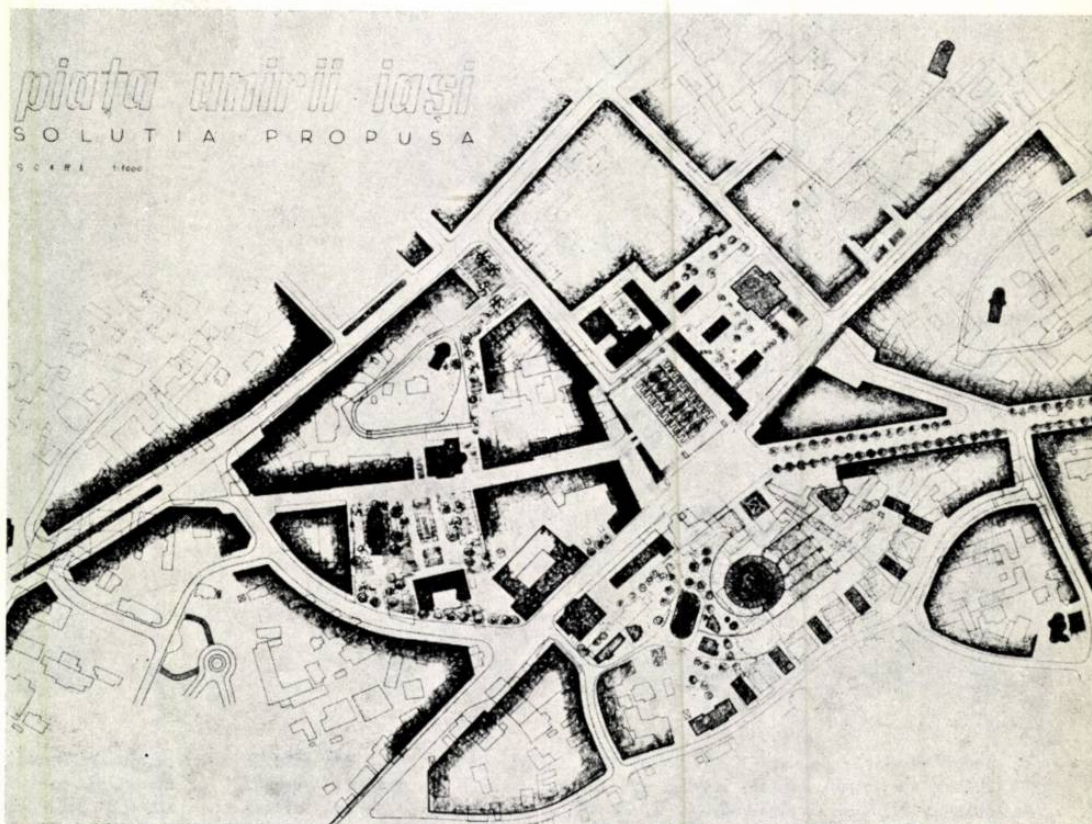
— pe strada Ștefan cel Mare, proiectul 6.

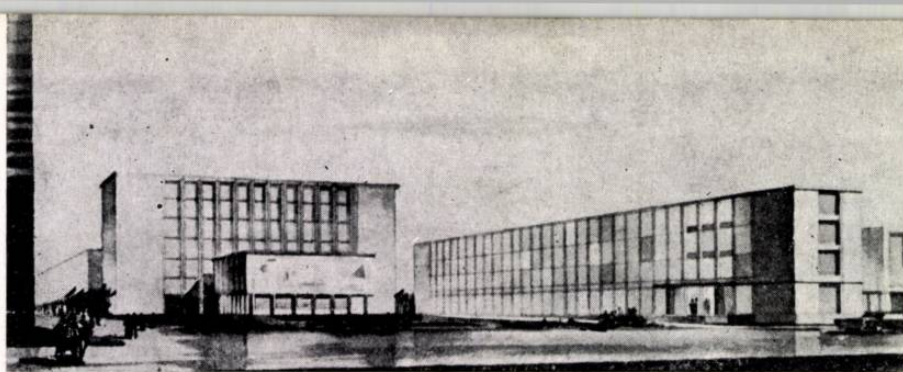
Din analiza proiectelor care au amplasat opera în piață a apărut în mod evident că studiul a fost mult îngreunat, soluțiile fiind forțate, ajungîndu-se la totala subordonare compozițională a clădirilor înconjurătoare opere, ceea ce este greșit, mai ales în cazul amplasării opere pe latura de nord-est a pieței. Numai amplasarea opere pe terenul dintre străzile Filimon Sîrbu și Ștefan cel Mare permite o grupare justă între clădirile sfatului și sediului P.M.R., creîndu-se un ansamblu arhitectural satisfăcător.

Luîndu-se în considerare cadrul arhitectural al pieței, soluțiile permit o grupare în două mari categorii: piețe închise (1, 3, 7, 23, 26, 30, 31, 49) și piețe semiînchise (restul proiectelor). Totuși, trebuie remarcate, în cadrul ultimei categorii, proiectele 46 și 39, care prevăd o deschidere a pieței spre sud-vest, cu posibilitatea vederii spre dealul Galata (proiectul 46 rezolvă în mod clar și corespunzător această idee, în timp ce la proiectul 39 — în afară de alte deficiențe — se vede doar o intenție, fără însă a fi realizată satisfăcător); 43 și 48, care deschid piața spre nord-vest și sud-est, ajungîndu-se la dimensiuni de peste 200 m, care nu pot fi susținute de clădiri cu patru caturi.

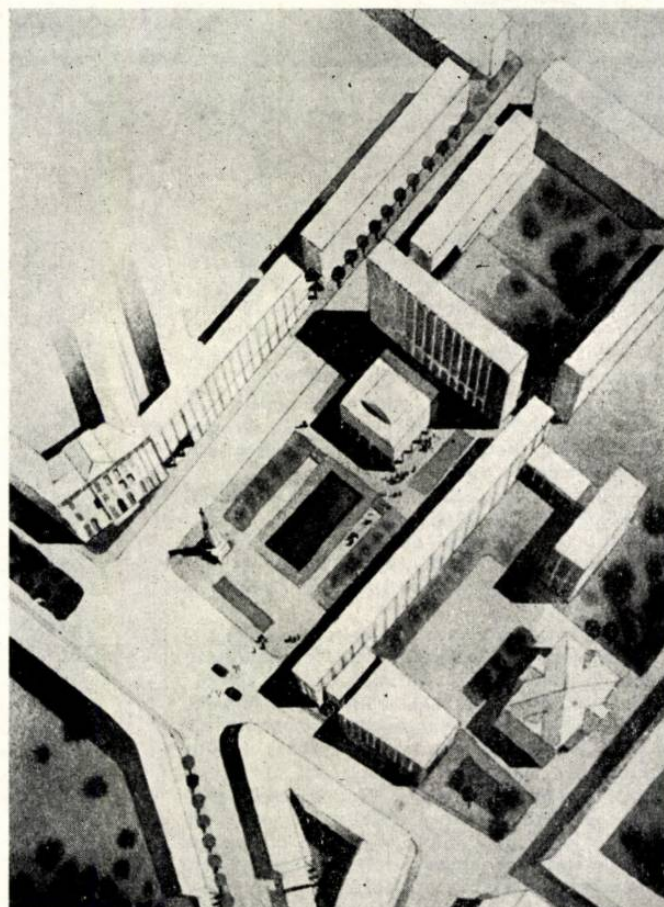
Tot din punctul de vedere al cadrului arhitectural și al compoziției de ansamblu, proiectele se pot împărți în alte două categorii: soluții simetrice (21, 24, 25, 26, 27, 33, 35, 40, 41, 42, 43, 47 și 50) și asimetrice (restul proiectelor). Dacă se ține seama de condițiile locale (traseele străzilor, clădirile care trebuie păstrate, panta terenului și fluxurile majore de circulație), soluțiile simetrice nu pot duce la rezolvări urbanistice corecte și nici la crearea unui cadru arhitectural corespunzător. Un exemplu tipic de soluție total simetrică (față de două axe perpendiculare) este proiectul 42, care, fără a ține seama de denivelarea terenului și de direcțiile majore de circulație, a ajuns la crearea unei piețe disproporționate, avînd la mijloc o « piață de circulație » încadrată de două « piețe arhitecturale ». De asemenea, din categoria proiectelor simetrice se pot menționa proiectele: 21, cu o compoziție amplă realizată pe o suprafață redusă de teren; 25, care a ajuns la minimalizarea clădirilor Sfatului popular și sediului P.M.R.; 33, care a rezolvat corect circulația în piață și în jurul său, dificil într-o soluție simetrică, dar care a dezvoltat prea mult latura de sud-vest, întreaga soluție avînd un aspect formal.

Gruparea proiectelor după axa majoră de compoziție a pieței duce la unele concluzii valoroase pentru definitivarea sistematizării pieței Unirii. Din acest punct de vedere se pot obține patru categorii de proiecte: cu axa de compoziție

PREMIUL III
Proiect cu motto 12243 — Număr de ordine 29
Autori, arhitecții: Alice Lepădatu, Vladimir Protopopescu

perpendiculară pe străzile Filimon Sirbu — Cuza-Vodă (1, 2, 26, 28, 29, 30, 46, 48, 49, 53, 54, 55, 56); cu axa de compoziție paralelă cu străzile Filimon Sirbu — Cuza-Vodă (4, 7, 23, 31, 37 — paralel cu strada Lăpușneanu, 38, 44 — paralel cu strada Ștefan cel Mare, 45, 51); cu axa de compoziție pe bisectoarea unghiului format de străzile Filimon Sirbu — Ștefan cel Mare (3, 21, 24, 25, 27, 32, 33, 34, 35, 36, 39, 40, 41, 42, 43, 50); cu două axe perpendiculare una pe alta (6, 20, 22, 52, 57, 58).

Majoritatea proiectelor sînt dezvoltate în adîncime față de străzile Filimon Sirbu — Cuza-Vodă, sau pe bisectoarea unghiului format de străzile Filimon Sirbu — Ștefan cel Mare. Această dispoziție permite crearea unui spațiu rezervat circulației (Filimon Sirbu, Cuza-Vodă, Ștefan cel Mare) și crearea în piață a unei zone rezervate numai pentru mitinguri, așa cum este bine soluționat în proiectul 46 și mai slab în proiectele 33 și 36.

Dezvoltarea pieței paralel cu străzile Filimon Sirbu — Cuza-Vodă, datorită denivelării terenului, permite, de asemenea, o separare a circulației vehiculelor față de zona rezervată mitingurilor, însă îngreunează mult rezolvarea unitară a cadrului arhitectural. Un exemplu bun din această categorie este proiectul 31, care însă a complicat și mai mult rezolvarea arhitecturală prin crearea unei alveole pe latura de nord-est a pieței. O rezolvare asemănătoare ca principiu o are și proiectul 7 care, în afara prezentării foarte slabe, are și multe defecte de detaliu.

Problema circulației vehiculelor în piață și necesitatea creării unei legături care să ocolească piața, între străzile 23 August și Ștefan cel Mare, a pus concurenților serioase dificultăți urbanistice. În puține proiecte s-a rezolvat satisfăcător, în ansamblu, problemele de circulație, inclusiv cele ridicate de transportul în comun.

Circulația vehiculelor pe strada Lăpușneanu a fost interzisă în unele proiecte (în special în proiectele 1, 2, 3, 6, 21, 22, 23, 29, 32, 33, 36, 39, 46, 48, 54) ceea ce a fost considerată o măsură justă, avîndu-se în vedere lățimea redusă a străzii, traseul său sinuos și clădirile importante care nu pot fi demolate.

Circulația de tranzit a vehiculelor prin piață se poate face: traversînd piața (5, 24, 28, 42, 47, 52, 55, 57); pe o singură latură (1, 33, 36, 46, 50); pe două laturi (restul proiectelor). O rezolvare urbanistică corectă, în cazul concret al situației de la Iași și al condițiilor programului (piață pentru adunări de masă), este trecerea circulației de tranzit pe o singură latură, așa cum a fost propusă în special în proiectul 46.

Cele patru clădiri importante din piață, cu excepția fostului han Bacalu, au fost menținute. S-a propus dărîmarea sau mutarea următoarelor clădiri: clădirea Sfatului popular (31, 54); clădirea magazinului de produse industriale (4, 24, 44, 50, 53 și mulți alții care propun adăugiri). Fostul han Bacalu este păstrat numai în proiectele 5, 7, 23, 54; clădirea care are la parter restaurantul «Moldova» este păstrată în toate proiectele. În general, nu s-au

propus dărîmări prea multe, care să facă proiectele greu de realizat. Trebuie menționat totuși proiectul 44, care dărîmă un mare număr de imobile în bună stare, și proiectul 46, care, pentru a realiza deschiderea pieței pe latura de sud-vest, implică dărîmarea unor imobile puțin importante.

În ceea ce privește arhitectura propriu-zisă a clădirilor din piață este de remarcat faptul că în marea majoritate a proiectelor, chiar și în cele premiate, concurenții au recurs la o prezentare schematică ce nu permite o apreciere calitativă cu privire la arhitectura clădirilor.

La proiectele acestui concurs s-a remarcat o prezentare foarte îngrijită și o preocupare de a pune în valoare cît mai bine soluția aleasă. Cu toate acestea, au existat cîteva proiecte foarte slab prezentate, în special proiectele 7, 20 și 24.

*

Proiectele premiate și menționate au o serie de calități și defecte care, în linii generale, au fost deja analizate pe probleme. Se consideră totuși util, în cadrul acestui articol, de a sintetiza aceste observații pentru fiecare proiect în parte.

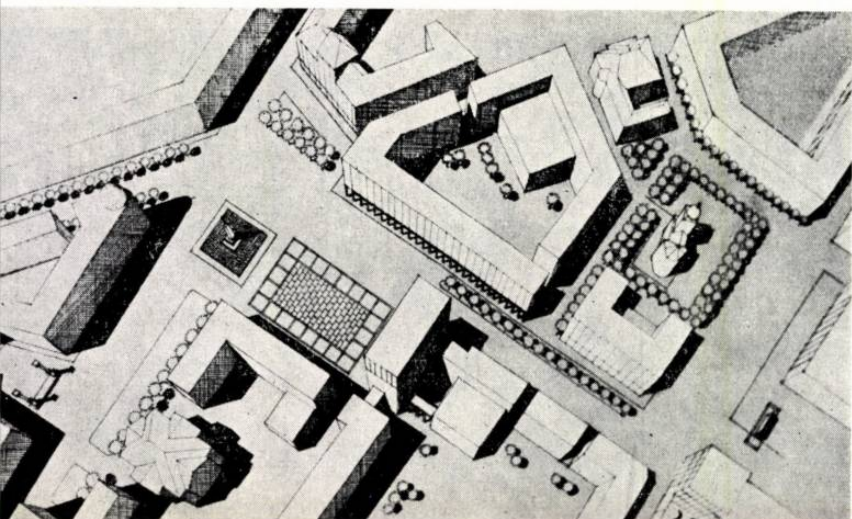
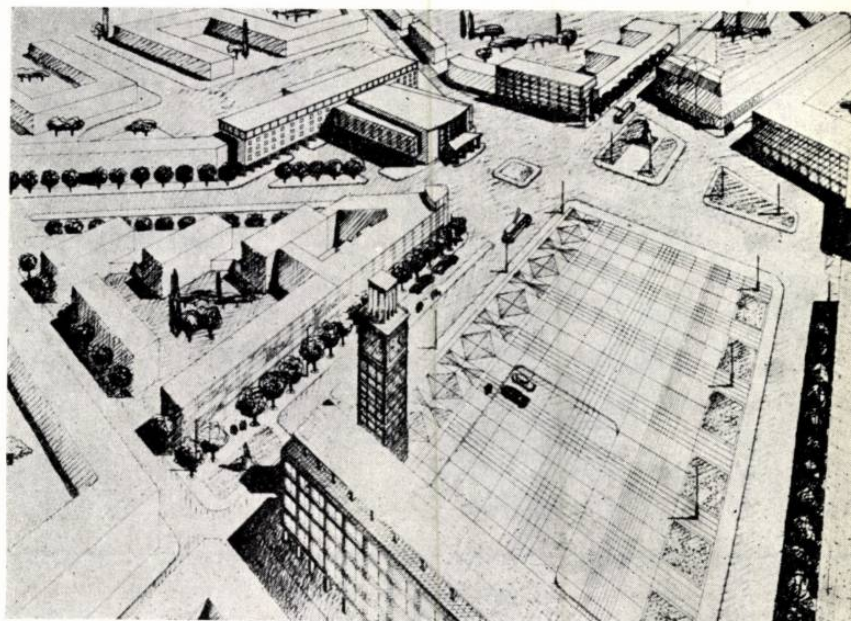
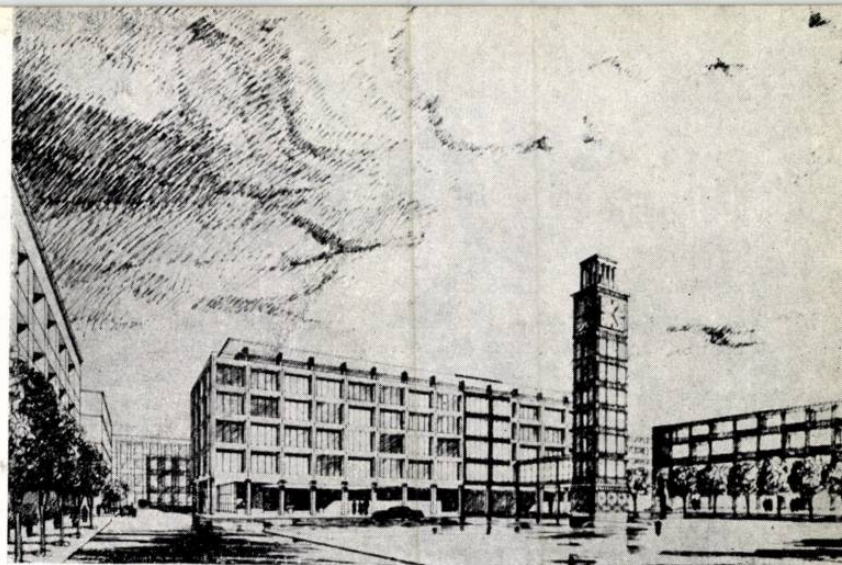
Proiectul 46 rezolvă foarte bine circulația în piață și în jurul ei, separă net spațiul rezervat mitingurilor de circulația de tranzit prin piață. Piața are o formă simplă, care permite crearea unui cadru arhitectural corespunzător, clădirea sediului P.M.R. fiind bine pusă în valoare. Ideea deschiderii unei vederi directe spre dealul Galata a fost considerată valoroasă. Trebuie însă remarcat că realizarea acestei idei implică dărîmarea unor imobile și utilizarea ca spațiu verde a unui teren bun pentru construcții. Fațadele noilor construcții din piață sînt prezentate foarte schematic. Turnul nu este justificat din punct de vedere funcțional.

Proiectul 55 creează o legătură importantă între străzile Filimon Sirbu și Dimitrov, centrul orașului avînd o dezvoltare foarte amplă (fosta Academie Mihăileană, sediul P.M.R., strada Gabriel Pery, piața Operei, Turnul Spiridoniei), compunîndu-se dintr-un complex de piețe și esplanade. Rezolvarea permite dezvoltarea unui cadru arhitectural variat și creează spații pentru amplasarea de locuințe. Spațiul rezervat mitingurilor nu este însă suficient, iar circulația de tranzit este rezolvată defectuos. Clădirea-turn nu este justificată funcțional.*

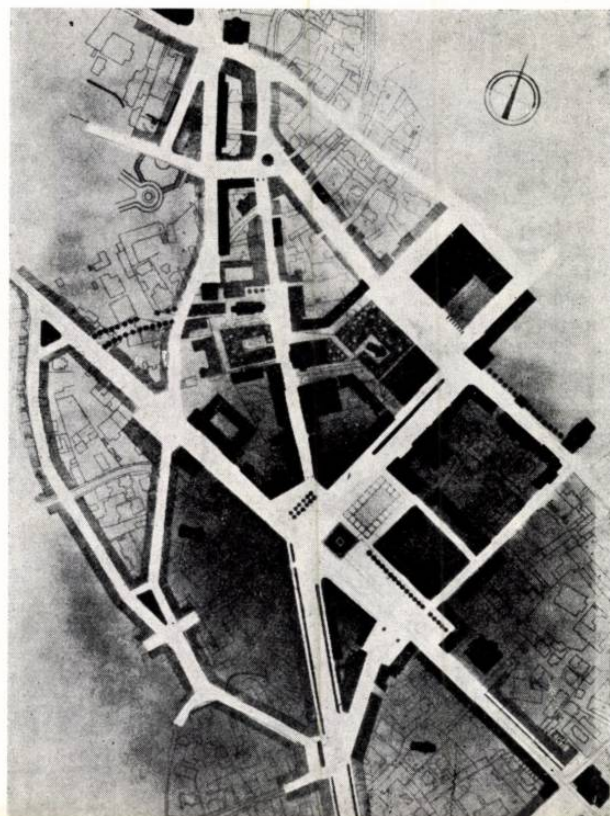
Proiectul 29 este o rezolvare simplă și rațională, atît a cadrului arhitectural al pieței, cît și a circulației. Amplasarea sălii de adunări (sala deputatului)

* În cadrul juriului, autorul articolului de față a făcut opinie separată în ceea ce privește acordarea unui premiu proiectului 55. La defectele deja semnalate se pot adăuga: greșita rezolvare a laturii de nord-est a pieței (strada prea largă, front neînchegat, un bloc de locuințe așezat cu latura îngustă spre piață, legat de clădirea Sfatului prin intermediul sălii de ședințe); amplasarea defectuoasă a clădirii sediului P.M.R. în zona cea mai joasă a pieței, în plină circulație, micșorînd chiar lățimea străzii Ștefan cel Mare; mijloacele de transport și circulația vehiculelor traversează piața, atît tangențial (pe două laturi), cît și diagonal, împiedicînd manifestațiile și în special mitingurile; arhitectura blocurilor de locuințe (ca volum și fațade) este asemănătoare cu cea a Sfatului popular.

PREMIUL III
Proiect cu motto 53451 — Număr de ordine 31
Autor, arh. Nicolae Sburcu

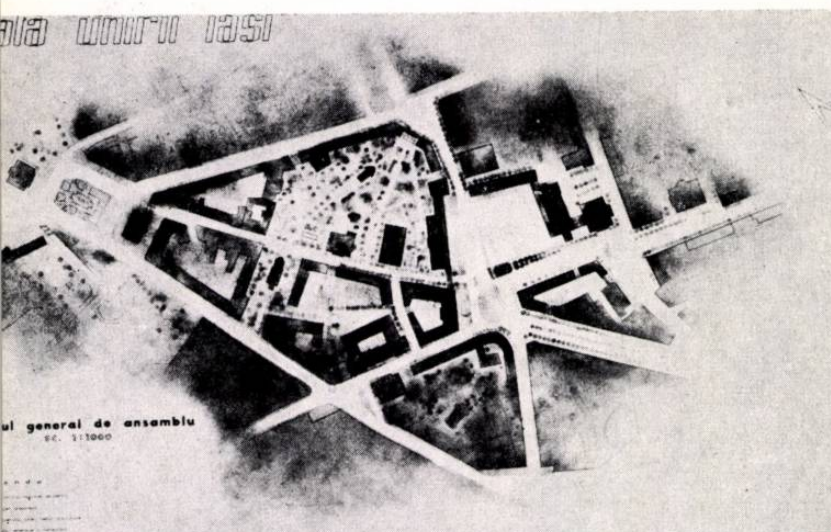

MENȚIUNE
Proiect cu motto 11112 — Număr de ordine 22
Autori, arhitecții: George Filipeanu, Leon Strulovici

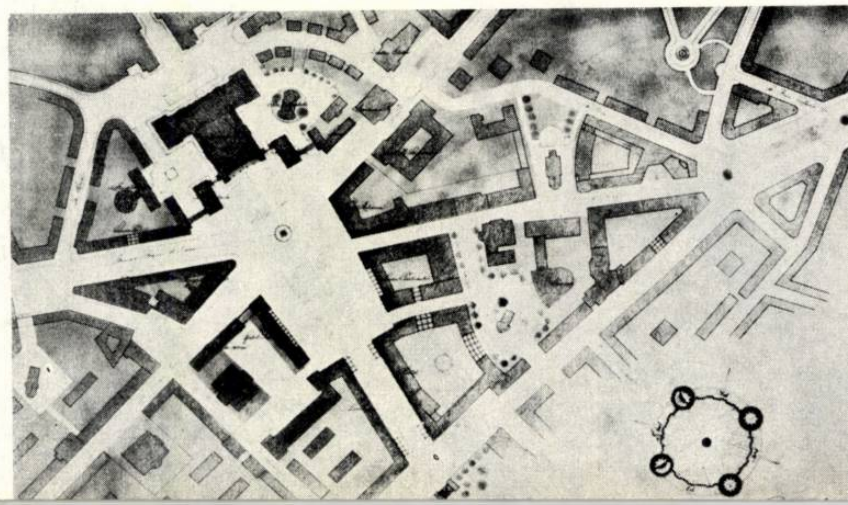
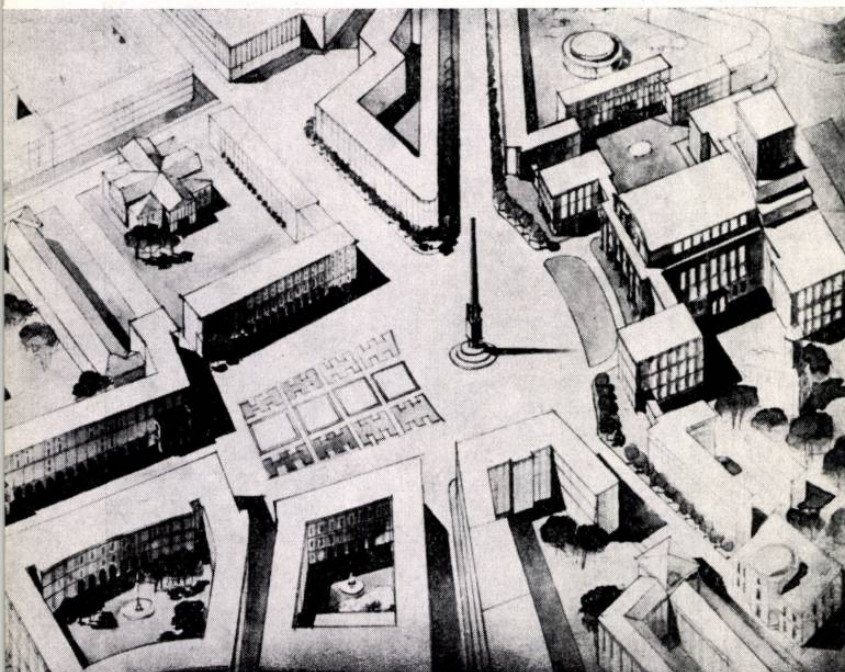
MENȚIUNE
Proiect cu motto 85713 — Număr de ordine 23
Autor, arh. Paul Emil Miclescu

piala unirii iasi

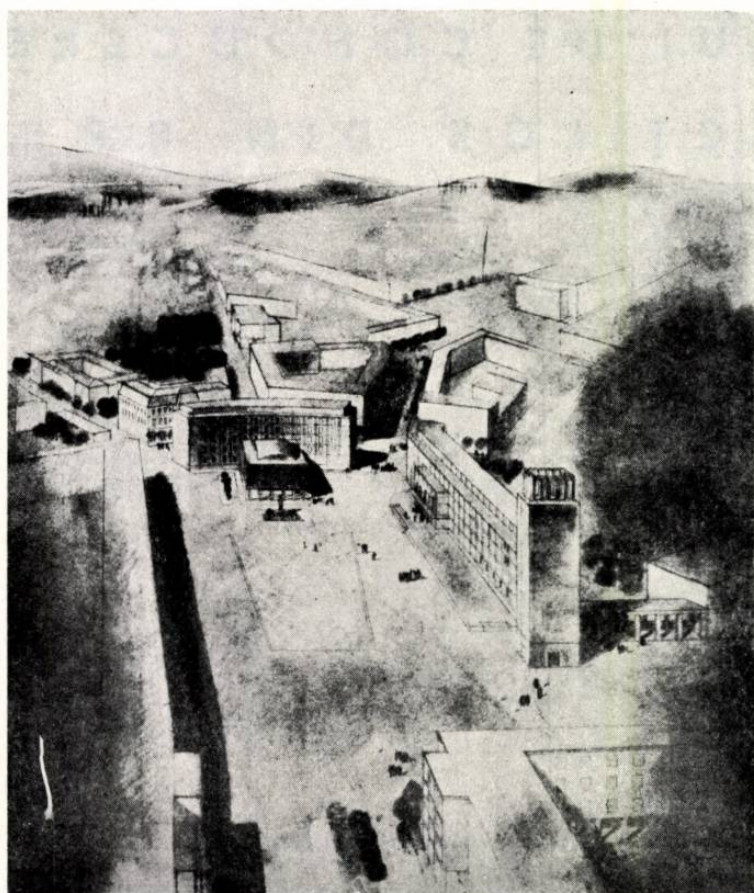
MENȚIUNE EX AEQUO
Proiect cu motto 45350 — Număr de ordine 25
Autori, arhitecții: Tiberiu Niga, Victor Abraham

MENȚIUNE EX AEQUO

Proiect cu motto 87678 — Număr de ordine 44

Autori, arhitecții: Pascal Georgescu, Dan Slavici, Ion Ștefan,
Constantin Jugurică

în piață dă unitate întregului ansamblu. Latura de sud-vest a pieței este însă rezolvată nesatisfăcător.

Proiectul 31 bazat pe un principiu asemănător cu proiectul 29, orientează piața de-a lungul axei create de străzile Filimon Sirbu — Cuza-Vodă. Soluția acestui proiect propune dărîmarea actualei clădiri a Sfatului popular orășenesc și construirea unei clădiri noi pe același amplasament. De altfel, chiar dacă nu se dărîmă clădirea sfatului, piața rămîne unitar compusă. Alveola creată clădirii sediului P.M.R. nu este necesară nici din punct de vedere arhitectural și nici urbanistic. Clădirea turn nu este justificată funcțional.

Proiectul 22 rezolvă bine circulația. Piața are o formă complicată (esplanadă, lărgiri, retrageri), fără o dominantă. S-a dat o importanță justă intrării străzii Lăpușneanu în piață.

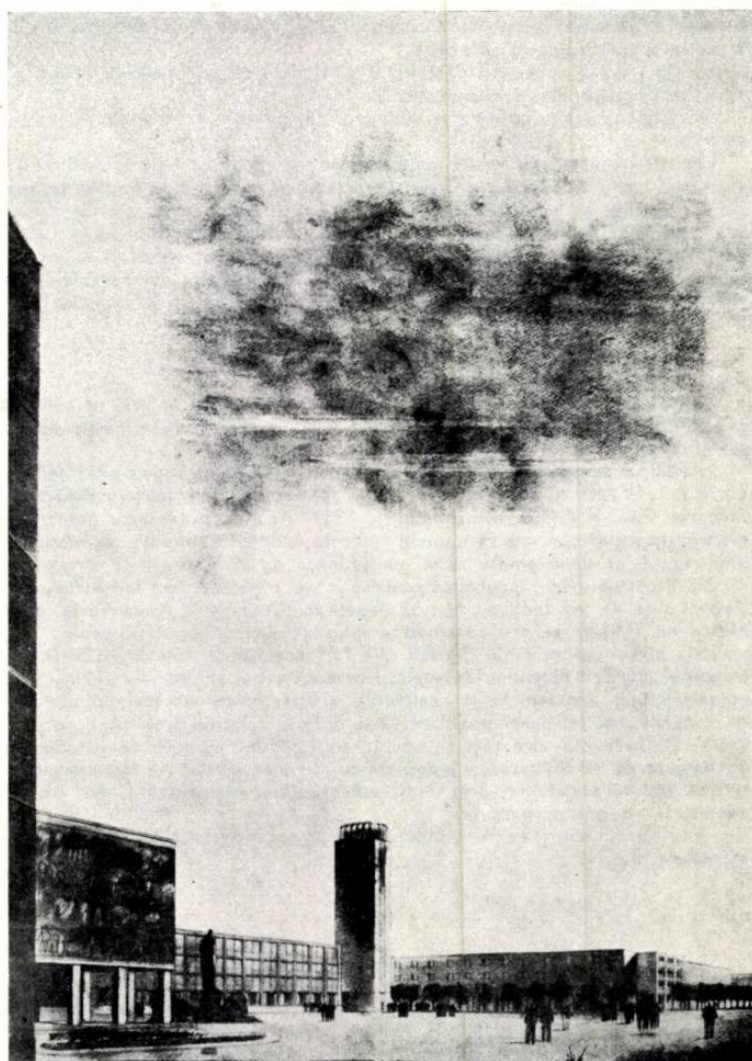
Proiectul 23 creează o bună circulație și capete de perspectivă pentru străzile Filimon Sirbu și Cuza-Vodă. Amplasarea clădirii turn este justificată din punctul de vedere al compoziției urbanistice, însă nu poate fi susținută funcțional. Nu este rezolvată latura de sud-vest a pieței.

Proiectul 25 rezolvă necorespunzător circulația, neexistînd un spațiu rezervat mitingurilor. În mod greșit, compoziția întregii piețe este subordonată clădirii operei. S-a considerat interesantă însă ideea introducerii Turnului Spiridoniei în ansamblul central al Iașului.

Proiectul 44 se bazează pe ideea originală de a axa piața pe cea mai importantă magistrală a Iașului, str. Ștefan cel Mare. În acest fel, clădirea sediului P.M.R. poate căpăta o perspectivă de la mare distanță și cuprinzătoare, și în același timp, prin mascarea clădirii restaurantului «Moldova» arhitectura pieței poate fi unificată. O asemenea soluție antrenează dărîmarea unui număr mare de imobile. Soluția nu este în totul satisfăcătoare în ceea ce privește funcționarea sediului P.M.R. și cu privire la direcția de pătrundere a străzii Ștefan cel Mare în piață. Turnul nu este justificat funcțional.

Ca o concluzie a analizei proiectelor prezentate la concurs se pot formula unele propuneri de principiu valabile pentru elaborarea unui proiect de sistematizare de detaliu al acestei piețe:

- În piață este necesar să se despartă net spațiul rezervat mitingurilor.
- Este posibil ca circulația de pe străzile 23 August și Păcurari să se lege cu cea de pe străzile Ștefan cel Mare și Cuza-Vodă, fără să treacă prin piață.
- Este necesar a se crea o legătură carosabilă între strada 23 August și strada Filimon Sirbu, utilizînd parțial strada Banu.
- Strada Cuza-Vodă va trebui să intre în piață în mod fluent.
- Strada Lăpușneanu este bine să devină o arteră de promenadă.
- Amplasarea clădirii operei în piață duce la mari complicații de compoziție și la minimalizarea clădirilor Sfatului popular și sediului P.M.R. În condițiile temei, este recomandabil să nu se amplaseze clădirea operei în piață.
- Pentru crearea unui cadru arhitectural corespunzător pieței centrale a orașului Iași, clădirea fostului han Bacalu trebuie să fie demolată, iar fațadele clădirii magazinului de produse industriale este necesar să fie refăcute sau completate în funcție de soluția generală arhitecturală aleasă.

ȘEDINȚA COMITETULUI DE CONDUCERE AL UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R. P. R.

În ziua de 10 iulie a avut loc ședința Comitetului de conducere al Uniunii Arhitecților din R.P.R. Președintele Uniunii Arhitecților, acad. prof. arh. Duiliu Marcu, a prezentat o informare asupra îndeplinirii planului de muncă al U.A. pe semestrul I/1959. De asemenea a fost prezentat proiectul noului plan de muncă pe semestrul al II-lea. După discuții, Comitetul de conducere a aprobat noul plan de muncă.

Redăm prescurtat informarea prezentată asupra îndeplinirii planului pe semestrul I.

Biroul Uniunii prezintă Comitetului de conducere o informare asupra îndeplinirii planului de muncă al Uniunii Arhitecților din R.P.R. pe semestrul I/1959.

Obiectivele principale ale activității noastre, prevăzute în planul de muncă, au fost următoarele:

1. Sprijinirea organelor și instituțiilor de stat și mobilizarea masei arhitecților în vederea îndeplinirii sarcinilor cu privire la proiectarea și construcția în masă a locuințelor și la reducerea costului acestora.

2. Sprijinirea organelor și instituțiilor de stat și mobilizarea masei arhitecților în vederea îndeplinirii sarcinilor cu privire la sistematizarea și construcția orașelor și ansamblurilor.

3. Sprijinirea activității de creație a institutelor regionale de proiectare și a arhitecților din aceste institute.

4. Contribuția la ridicarea nivelului ideologic și profesional al arhitecților.

În conformitate cu aceste obiective principale, planul de muncă a programat o serie de acțiuni, a căror organizare și realizare au format preocuparea Biroului și Secretariatului, a Secțiilor pentru problemele de creație și a Comisiilor de lucru, precum și a aparatului Uniunii. Cu toate că în această perioadă arhitecții din institutele de proiectare au fost solicitați la intensificarea activității de producție, numeroși membri și candidați, printr-o susținută muncă obștească, au participat la realizarea acțiunilor Uniunii.

*

Trecând în revistă activitatea desfășurată în aceste 6 luni, se constată că, în linii generale, planul de muncă a fost îndeplinit. Principalele acțiuni planificate au fost duse la îndeplinire.

Astfel, în această perioadă a avut loc plenara a V-a a Uniunii Arhitecților din R.P.R. la care s-au dezbătut sarcinile arhitecților ca urmare a hotărârilor Plenarei C.C. al P.M.R. din noiembrie 1958. Au fost organizate numeroase discuții de creație, dintre care unele dedicate unor probleme de cea mai mare importanță, ca de exemplu noile proiecte tip de locuințe, noile ansambluri de pe litoralul mării, problemele actuale ale construcțiilor industriale ș.a. Zeci și sute de arhitecți au fost antrenati să participe la concursurile organizate de Uniune pentru sistematizarea pieței Unirii din Iași, pentru construcția pieței centrale din Ploiești. Au fost organizate discuții și conferințe în scopul ridicării nivelului ideologic și profesional al arhitecților. Prin numeroase acțiuni, problemele și realizările arhitectonice au fost popularizate în rândurile maselor largi populare. S-au întărit relațiile Uniunii cu organizațiile similare din alte țări și s-au intensificat schimburile de persoane și documente cu străinătatea și îndeosebi cu țările socialiste. Au fost organizate și alte acțiuni prevăzute, precum și unele acțiuni neprevăzute, dar a căror necesitate s-a ivit pe parcurs.

Vom arăta cum au fost îndeplinite principalele acțiuni prevăzute în planul de muncă.

*

Principala acțiune care a avut loc în această perioadă a fost cea de-a V-a plenară a Uniunii Arhitecților din R.P.R. (8—10.II.1959). Plenara a dezbătut sarcinile care revin arhitecților ca urmare a hotărârilor Plenarei din noiembrie 1958 a C.C. al P.M.R. Pentru pregătirea plenarei, la Casa Arhitectului s-a deschis încă la sfârșitul anului trecut o expoziție de proiecte și

fotografii de ansambluri și construcții de locuințe. La 13 ianuarie, reprezentanții I.P.C.T., Proiect-București și I.C.S.O.R. și coreferenții Secției de construcții de locuințe au prezentat în fața a peste 80 de arhitecți, proiectele expuse. La ședințele plenarei — ale cărei lucrări s-au desfășurat timp de 3 zile — au participat între 250 și 350 de persoane la fiecare ședință, arhitecți membri și candidați ai U.A. din București și din filialele din țară, ingineri și alți tehnicieni. De asemenea, au participat și numeroși reprezentanți ai ministerelor, departamentelor și diferitelor instituții și organizații. Discuțiile la plenară s-au desfășurat pe baza referatului Biroului U.A. La discuții au luat cuvântul 26 de vorbitori.

Referatul și discuțiile au ridicat și dezbătut principalele probleme ale activității arhitecturale și îndeosebi problemele privind reducerea costului în construcții și realizarea de construcții de locuit ieftine, bune și frumoase. În urma dezbaterilor, plenara a stabilit sarcini și recomandări cu privire la activitatea arhitecților, a Uniunii Arhitecților, a organelor și instituțiilor de arhitectură și construcții.

În urma plenarei, activitatea Uniunii s-a îmbunătățit și s-a intensificat în vederea realizării sarcinilor trasate. Acțiunile organizate de Uniune în perioada care a trecut de la plenară și care vor fi descrise în continuare, marchează o preocupare mai mare a U.A. în vederea sprijinirii mobilizării arhitecților în activitatea de îndeplinire a sarcinilor în construcții, stabilite de C.C. al P.M.R. și de guvernul țării. Concluziile plenarei au fost difuzate în rândurile arhitecților prin prelucrări în filiale și cercuri, prin publicarea în revistă. De asemenea, concluziile plenarei au fost transmise sub formă de recomandări tuturor ministerelor și instituțiilor interesate.

În zilele de 17 și 19 martie a avut loc discuția de creație asupra unor « Probleme actuale ale arhitecturii industriale ». Cu contribuția institutelor de proiectare industrială, au fost supuse dezbaterii problemele principalelor domenii de construcții industriale (chimie, metalurgie, bunuri de consum etc.). Institutul de studii și proiectări energetice — I.S.P.E. — și cercul U.A. din acest institut nu au răspuns chemării noastre și nu au participat la această acțiune.

În prealabil, la 14 și 15 martie, un număr de 25 de arhitecți au participat la o deplasare de studii la câteva obiective industriale din regiunea Bacău (Onești, Săvinești, Bicăz etc.). Totodată a fost inaugurată la Casa Arhitectului o expoziție publică de proiecte și fotografii (deschisă între 14 și 27 martie) cuprinzând realizările principale ale institutelor de proiectare industrială. La discuții au participat 50—60 de arhitecți. Discuțiile s-au desfășurat pe baza unui referat prezentat de Secția pentru construcții industriale și agricole. Au luat cuvântul 12 arhitecți. Au fost dezbătute probleme ca: reducerea costului construcțiilor industriale, reducerea costului produselor industriale prin proiecte cu soluții judicioase, tipizarea în construcțiile industriale, colaborarea între arhitect, constructor și tehnolog în procesul de proiectare etc. Cu toate că, în general, discuția a fost pozitivă, trebuie remarcat că nivelul discuțiilor ar fi fost mai ridicat dacă în locul unor aspecte organizatorice de detaliu, participanții ar fi adâncit în mai mare măsură problemele de creație în construcțiile industriale.

În zilele de 23 și 28 aprilie și 5 mai s-a desfășurat la Casa Arhitectului o discuție despre « Noile ansambluri de odihnă de pe litoral », cu participarea a 85—100 de persoane la fiecare ședință. Pentru pregătirea discuției, în zilele de 24, 25 și 26 aprilie a avut loc o deplasare de studii pe litoral, cu care prilej cei 50 de participanți au vizitat noile construcții de la Mamaia, Eforie, Vasile Roaită, Mangalia și Constanța. Pentru participanții la discuții a fost organizată la Casa Arhitectului o expoziție de proiecte și fotografii. Discuțiile s-au desfășurat pe baza unei prezentări a lucrărilor, făcută de

către colectivul de autori și pe baza unor coreferate prezentate de Secția pentru construcții social-culturale și Secția de urbanism. Au luat cuvântul 14 vorbitori. Au fost dezbătute problemele principale privind proiectarea și realizarea lucrărilor de pe litoral; problemele urbanistice, edilitare, de amenajare și înverzire a ansamblurilor; problemele funcționale, de cost și de plastică a construcțiilor; problemele folosirii unor materiale noi; problemele de organizare a procesului de proiectare și execuție etc.

O altă discuție de creație a fost cea organizată de Secția pentru construcții de locuințe, cu privire la «Noile proiecte tip de locuințe» (26 și 28 mai). Aceste proiecte au fost elaborate la I.P.C.T. în urma sarcinilor trasate de Plenara din noiembrie 1958 a C.C. al P.M.R. Au participat 40—50 de persoane la fiecare ședință, printre care și invitați din trei filiale. Participanții au putut studia proiectele expuse la Casa Arhitectului. Proiectele și problemele privind tipizarea construcțiilor de locuit au fost prezentate auditoriului de către conducerea I.P.C.T. și colectivul de proiectanți. Au luat cuvântul 8 arhitecți, care au vorbit despre problemele costului locuințelor, funcționarea soluțiilor prezentate, adaptarea proiectelor la condițiile din provincie etc.

O altă discuție de creație organizată cu câteva zile întârziere (6—7 iulie) a avut ca temă «Construcții de locuințe proiectate în I.R.P.». La discuții au participat 23 de arhitecți delegați ai filialelor și cercurilor din provincie, precum și arhitecți din București. În total au participat 80 de arhitecți la fiecare ședință. Au prezentat referate delegați din 10 filiale, după care, în cadrul discuțiilor, au luat cuvântul 20 de vorbitori. Au fost puse în discuție problemele referitoare la proiectarea locală a construcțiilor de locuit, adaptarea proiectelor tip directe, reducerea costului construcțiilor etc. Concomitent cu această discuție a fost organizată expoziția «Construcții de locuințe proiectate în I.R.P.», la care au fost expuse proiecte din 10 institute regionale de proiectare. Cu prilejul acestei discuții, delegații din provincie au vizitat principalele construcții din Capitală.

Discuțiile în cadrul secțiilor au fost și ele organizate conform prevederilor planului. Astfel, la 20 și 27 ianuarie a avut loc discuția asupra proiectului normativelor pentru construcțiile de locuit. Discuția s-a desfășurat în cadrul Secției pentru construcții de locuințe, cu participarea autorilor și a unui număr restrâns de specialiști invitați (25 de persoane). Au mai avut loc: discuția asupra proiectelor pentru sistematizarea pieței Unirii din Iași (2 iunie), cu participarea a peste 60 de arhitecți; discuția asupra proiectelor pentru amenajarea centrului orașului Ploiești (desfășurată la Ploiești în ziua de 5 iunie), cu participarea a cca. 70 de arhitecți și tehnicieni din București și Ploiești, și discuția asupra proiectelor Teatrului Național din Craiova (16 iunie), cu cca. 60 de participanți. Aceste discuții sînt rezultatele concursurilor organizate de Uniune.

Încheind informarea asupra discuțiilor de creație, vom menționa: aceste discuții și-au atins într-o anumită măsură scopul și reprezintă o parte însemnată a activității Uniunii. Totuși, ele ar fi mai eficiente dacă la pregătirea lor s-ar da mai multă atenție asigurării unui nivel mai înalt, prin stabilirea judicioasă a problemelor ce se vor pune în discuție, prin elaborarea unor referate și coreferate de calitate, prin stabilirea unor concluzii etc. De asemenea, la unele discuții de creație poate fi considerată nesatisfăcătoare calitatea discuțiilor înseși, ca urmare, atât a lipsei de participare a unora dintre arhitecții competenți în problema respectivă, cât și a slăbului conținut al unor luări de cuvânt. Cu toate că discuțiile de creație au progresat într-o oarecare măsură, ele nu au atins încă nivelul calitativ necesar, și este sarcina noastră, a conducerii și îndeosebi a Secțiilor pentru problemele de creație, să asigure ridicarea calității și prin aceasta a eficienței lor.

*

În acest semestru au fost organizate, pe lângă discuțiile de creație, și alte câteva acțiuni specifice pentru ridicarea nivelului ideologic și profesional al arhitecților.

Astfel, cercul pentru studierea problemelor ideologice a ținut 6 ședințe la care s-au discutat, pe baza unui referat, probleme decurgând din natura și specificul arhitecturii. La aceste discuții au participat regulat sau aproape regulat cca. 15 tovarăși. În cadrul acestui cerc au avut loc câteva discuții rodnice. Putem considera activitatea acestui cerc ca un început pozitiv, care trebuie continuat și dezvoltat.

În urma acestor discuții s-a ținut o conferință publică intitulată «Natura și specificul arhitecturii», în care au fost abordate parte din subiectele discutate. La conferință au participat peste 40 de arhitecți. Aceeași conferință a fost expusă și în fața a peste 20 de arhitecți din provincie.

Au mai avut loc și alte conferințe, și anume: «Procedee rapide de perspectivă» (cu cca. 85 de participanți), «Aspectele economice ale proiectării urbanistice» (cu cca. 25 de participanți), «Problemele restructurării și reconstrucției socialiste a orașelor din țara noastră» (cu cca. 55 de participanți) și «Experiența activității arhitecturale din R.P.D. Coreeană» (cu cca. 50 de participanți). De asemenea, au mai fost organizate și două prezentări de «Noutăți din revistele de arhitectură din străinătate». În legătură cu aceste conferințe se remarcă, pe lângă îndeplinirea numerică a planului, și o oarecare unilateralitate a tematicii și mai ales lipsa subiectelor din domeniul economiei și al tehnicii constructive.

*

În această perioadă s-au desfășurat câteva concursuri publice organizate de U.A. împreună cu beneficiarii interesați. Au avut loc concursurile «Piața Unirii din Iași», cu 44 de proiecte participante și «Centrul civic al orașului Ploiești», cu 9 proiecte participante. Pentru participanții la concursul de la Iași, Uniunea a organizat o deplasare documentară. Aceste concursuri au antrenat un număr considerabil de proiectanți la rezolvarea unor probleme profesionale importante. Concursul pentru Ploiești, cu toate că a atras un număr relativ scăzut de participanți, a avut bune rezultate, exprimate prin aceea că cel mai bun proiect a și fost dat în execuție, iar autorii săi au fost însărcinați de Sfatul popular al orașului să dezvolte proiectul.

Din însărcinarea Consiliului de Miniștri, Uniunea a mai participat, alături de D.A.U., la organizarea concursului pentru Monumentul eroilor

clasei muncitoare. La acest concurs au fost depuse 84 de proiecte, dintre care 6 au participat la faza a II-a, în urma căreia a fost ales proiectul ciști-gător.

*

La Casa Arhitectului au funcționat, în toată această perioadă, expoziții de arhitectură conform tematicii prevăzute în planul de muncă. Au fost organizate expoziții de o amploare mai mare, ca «Proiecte de locuințe din 1958» și «Proiecte de construcții industriale». Au funcționat de asemenea expoziții pentru susținerea unor discuții de creație, ca «Construcții noi pe litoralul Mării Negre», «Noi proiecte tip de locuințe», precum și expoziții ale proiectelor prezentate la concursuri, ca «Teatrul Național din Craiova», «Piața Unirii din Iași» și «Centrul civic al orașului Ploiești». De asemenea, a avut loc în această perioadă și Expoziția anuală de acuarele, desene și fotografii realizate de arhitecți în cursul anului 1958.

Expozițiile de la Casa Arhitectului au fost vizitate de arhitecți și uneori și de ingineri, artiști plastici și alți cetățeni.

*

În această perioadă au fost organizate toate deplasările de studii planificate. Astfel, a avut loc deplasarea amintită la Iași, cu durata de o zi (43 de participanți); deplasarea la Bicaz, Săvinești, Onești, Borzești, Piatra Neamț, cu durata de 3 zile (25 de participanți) și deplasarea pe litoral, la Mamaia, Constanța, Eforie, Vasile Roaită și Mangalia, cu durata de 4 zile (50 de participanți). Spre deosebire de trecut, aceste deplasări, după cum se vede, sînt legate și servesc unui anumit scop mai precis: discuție de creație sau concurs. Totuși, va fi necesar și în viitor să organizăm deplasări cu caracter strict documentar.

*

Această activitate de sprijinire a muncii de creație și de educare a maselor s-a desfășurat în cea mai mare măsură la București, la Casa Arhitectului, și într-o oarecare măsură și la filialele din restul țării.

Unele filiale au organizat și în acest semestru o oarecare activitate, constind din discuții de creație, conferințe și expuneri etc. Totuși, această activitate este încă nesatisfăcătoare.

Biroul, secretariatul și secțiile U.A. s-au ocupat în mai mare măsură ca în trecut de problemele din provincie și au acordat un oarecare sprijin filialelor. Au fost organizate acțiuni (discuții, conferințe, concursuri, deplasări de studii etc.) pentru sprijinirea muncii de creație în provincie, ca de exemplu cele menționate mai înainte, și anume: discuția asupra construcțiilor de locuințe în I.R.P., concursurile pentru sistematizarea centrelor orașelor Ploiești și Iași etc. La unele acțiuni centrale (discuții de creație, deplasări de studii etc.) au fost invitați să participe și arhitecți de la filiale. Au fost trimise filialelor unele materiale documentare pentru conferințe și prelucrări, reviste românești și străine, expoziții și alte materiale. În mod deosebit s-a acordat un sprijin mai susținut filialei din Ploiești.

Totuși, această activitate a fost insuficientă, mai ales în ceea ce privește sprijinirea activității proprii a filialelor. În afară de puține excepții, membrii Comitetului de conducere, cu toate solicitările, nu s-au deplasat la filiale pentru a le ajuta în muncă. Nu am putut asigura filialelor mai multe expoziții, cărți, reviste și alte materiale documentare.

Din cele de mai sus rezultă că atât filialele, cât și Comitetul de conducere, secțiile și aparatul U.A. nu au făcut destul pentru îndeplinirea prevederilor planului cu privire la sprijinirea activității de creație arhitecturale în provincie. Este necesar ca arhitecții din orașele din țară să înțeleagă că problemele lor locale pot fi mai ușor rezolvate dacă filialele vor contribui la aceasta printr-o activitate proprie. Este necesar, totodată, ca membrii comitetului de conducere, secțiile și aparatul Uniunii să acorde un sprijin mai mare activității filialelor.

*

Un mijloc important de sprijinire a activității de creație și de popularizare a arhitecturii este revista «Arhitectura R.P.R.»

Încă din a doua jumătate a anului trecut, conținutul revistei și forma ei de prezentare s-au îmbunătățit foarte mult. Ca urmare, revista este bine primită în rândurile cititorilor din țară și din străinătate.

Numărul 1 (ianuarie—februarie), dedicat problemelor arhitecturii industriale, și nr. 2 (martie—aprilie), dedicat urbanismului, constituie noi pași înainte în această privință. Aceste numere prezintă numeroase realizări, dintre cele mai importante, din domeniul arhitecturii industriale și al urbanismului. Prezentându-le, cele două numere amintite ale revistei tratează totodată și câteva dintre cele mai importante probleme de creație, de organizare și de metodologie din domeniul proiectării industriale și al sistematizării orașelor. Revista publică și aprecieri și critici, precum și articole de orientare, care reprezintă un real folos pentru arhitecții din acest domeniu.

Numărul 3 (mai—iunie) este de asemenea un număr bogat, cuprinzând realizări ale I.R.P. și probleme arhitecturale și urbanistice din provincie.

Numărul 4 (iulie—august) este dedicat realizărilor arhitecturale obținute în anii regimului democrat popular.

Revista este condusă de un colegiu și îndrumată de biroul și secretariatul U.A. În acest semestru, colegiul a dus o activitate mai regulată ca înainte.

O însemnată lacună care trebuie semnalată este întârzierea mare cu care apar numerele revistei noastre. În ultima vreme au fost luate o serie de măsuri și sperăm că nr. 4 va apărea în preajma zilei de 23 August și astfel întârzierea va fi recuperată.

În prezent, revista apare într-un tiraj de 2 000 de exemplare. 821 de exemplare se vînd prin abonamente, dintre care 204 sînt ale arhitecților. În străinătate se vînd 486 de exemplare prin organizații de comerț, iar 63 de exemplare sînt trimise uniunilor și altor organisme de arhitectură, pe baza acordurilor culturale.

Uniunea noastră s-a preocupat în această perioadă și de studierea unor probleme organizatorice ale activității arhitecturale. Au fost definitive principii și formele de organizare a concursurilor publice, care, cuprinse într-un regulament, să stea la baza organizării concursurilor. În prezent este în curs formularea acestor principii, astfel încât în curând ele vor fi înaintate organelor de stat competente, cu propunerea de a fi legitimate printr-un act normativ de stat.

Au fost studiate și o seamă de aspecte ale practicii proiectării particulare (pentru particulari și pentru instituțiile de stat) și s-a ajuns la concluzia necesității reglementării centrale a acestei activități. Ca urmare, Uniunea a propus organelor de stat competente principiile acestei reglementări, care să asigure îndepărtarea persoanelor necalificate și asigurarea proiectării acestor lucrări de către specialiștii competenți.

În ultima vreme, concomitent cu creșterea activității de arhitectură și construcții în întreaga țară, au crescut și preocupările diferitelor organizații, instituții și organisme culturale și de popularizare față de aceste probleme. În jurnalele cinematografice, în presa cotidiană, în reviste, la televiziune și radio, în expoziții, în ciclurile de conferințe publice ale Societății pentru răspândirea științei și culturii, în programele turistice etc., problemele arhitecturii ocupă un loc din ce în ce mai mare. La aceasta a contribuit într-o oarecare măsură și Uniunea noastră. Uniunea s-a ocupat uneori direct de elaborarea unor articole și a altor materiale, care au fost publicate și prezentate în « Contemporanul », « România liberă », la televiziune și radio, în revista maghiară « Korunk » etc. De asemenea, am stimulat redacțiile acestor publicații — făcându-le să se preocupe direct de asemenea materiale — precum și interesul arhitecților de a scrie materiale de acest fel. Uniunea a propus și a stimulat organizarea de către S.R.S.C. a unor conferințe cu subiecte de arhitectură. Uniunea a sprijinit producerea unui film documentar cu temă de arhitectură.

Totuși, activitatea în acest domeniu este încă insuficientă. Considerăm că organismele de popularizare ar trebui să acorde mai mare importanță problemelor și realizărilor arhitecturale din țara noastră. La rîndul său, Uniunea va trebui să insiste și mai mult în această privință.

*

După cum rezultă din cele arătate pînă acum, în aceste luni, în sălile Casei Arhitecturii s-a desfășurat o bogată activitate: discuții de creație, conferințe, prezentări de reviste etc. În fiecare lună au avut loc 2—3 asemenea manifestări la care au participat 50—70 de persoane. În afară de acestea, la Casa Arhitecturii au avut loc numeroase întruniri și consfătuiri ale colectivelor de muncă ale Uniunii (cercul de studii pentru problemele ideologice, secțiile de creație etc.).

De asemenea, la Casa Arhitecturii au fost organizate diferite manifestări festive cu prilejul unor aniversări și sărbători. Astfel, a avut loc adunarea festivă cu prilejul Centenarului Unirii și adunarea festivă cu prilejul Zilei femeii.

În cadrul Casei Arhitecturii au fost organizate și manifestări culturale-recreative: concerte, filme etc. În ultima vreme, din cauza lipsei de interes a membrilor, prezentările regulate de filme au fost suspendate.

Tot în cadrul Casei Arhitecturii funcționează biblioteca U.A. Ea cuprinde: 11 222 volume (cărți, albume, reviste și alte publicații). Numărul cititorilor în sala de lectură este de cca. 10 pe zi. În afară de cărți, Uniunea noastră dispune de colecția sa de 4 800 fotografii și 8 000 diapozitive, din care o parte colorate. În acest semestru, fondul nostru de cărți, publicații, fotografii și diapozitive a fost completat cu materiale noi, inclusiv cu cele despre noile realizări din țara noastră.

*

Pe lângă Uniunea noastră funcționează, după cum se știe, Fondul de Arhitectură. Începînd de la 1 ianuarie a intrat în funcțiune noul Comitet al Fondului de Arhitectură, iar de la 1 februarie, noul regulament de funcționare.

În acest semestru, Fondul de Arhitectură a finanțat acțiunile U.A. cu următoarele sume:

— concursuri de arhitectură.....	lei 60 000
— deplasări de studii colective și individuale.....	lei 30 594
— ajutoare de boală, pentru incapacitate de muncă și pentru urmași, acordate unui număr de 46 de persoane (dintre care unora în repetate cazuri).....	lei 67 235
— premii pentru lucrări valoroase.....	lei 3 500
— ajutoare și împrumuturi de creație.....	lei 2 400
— manifestări culturale.....	lei 5 300

Menționăm că ajutoarele sociale aprobate se acordă în afara pensiilor de merit plătite de stat arhitecților propuși de U.A. conform Decretului 170/1956.

De asemenea, menționăm că, în prezent, Fondul de Arhitectură are un debit de 76 642 lei, sumă care reprezintă împrumuturile de creație rambursabile de către arhitecții beneficiari. Comitetul Fondului de Arhitectură a întreprins o serie de măsuri pentru ca arhitecții în cauză să ramburseze la termen sumele încasate.

*

În domeniul relațiilor externe, menționăm o serie de activități importante.

Uniunea a menținut în această perioadă relațiile obișnuite cu Uniunea Internațională a Arhitecților.

Conducerea U.I.A. l-a numit pe reprezentantul nostru ca membru în noua comisie de lucru a U.I.A. pentru construcții și echipament sportiv.

Sesiunea de constituire a acestei comisii a și avut loc recent la Varșovia, cu participarea delegatului nostru.

În luna aprilie, la București, a fost deschisă timp de două săptămîni expoziția U.I.A. « Construcția și reconstrucția orașelor 1945—1957 », prezentată prima oară la Moscova cu prilejul Congresului al V-lea al U.I.A. Deschiderea expoziției a avut loc în prezența reprezentanților forurilor de răspundere din domeniul arhitecturii și construcțiilor, culturii și relațiilor cu străinătatea. Expoziția a fost vizitată zilnic de sute de persoane.

În acest semestru a început și s-a desfășurat aplicarea acordurilor culturale și a înțelegerilor încheiate pe această bază între Uniunea noastră și uniunile de arhitecți din alte țări. În conformitate cu acestea, are loc un schimb de reviste și publicații între noi și uniunile din țările socialiste. De asemenea, se trimit direct unor uniuni și publicații de arhitectură sau prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe, materiale pentru popularizarea arhitecturii noastre în străinătate. A început și schimbul de persoane prevăzut în acordurile culturale. Pînă acum țara noastră a fost vizitată de cîte un arhitect maghiar și bulgar. Uniunea a sprijinit un grup de 35 de arhitecți turști sovietici, pentru ca aceștia, în călătoria lor, să cunoască realizările noastre arhitecturale. Celelalte călătorii ale arhitecților străini în țara noastră și ale arhitecților noștri în țările prietene vor avea loc în semestrul al II-lea.

*

Situația organizatorică a Uniunii în momentul de față este următoarea:

- membri 804, dintre care 672 în București și 132 în provincie;
- candidați 192, dintre care 142 în București și 50 în provincie;
- filiale în țară 12;
- cercuri în București 25 și în provincie 4.

În acest semestru, majoritatea membrilor și candidaților U.A. din București au fost cuprinși măcar într-o oarecare măsură în activitatea U.A. Totodată, a crescut numărul activiștilor U.A., adică al acelor membri care depun o activitate obștească oarecare. Totuși lărgirea activului obștesc al Uniunii și totodată ridicarea conștiinței și spiritului de răspundere al membrilor în ceea ce privește activitatea obștească continuă să rămînă o sarcină importantă. Mai ales trebuie criticați acei membri care, cu toate că au beneficiat în toți anii de activitate a U.A., de o serie de avantaje, ca: deplasări în străinătate și în țară, ajutoare și împrumuturi de creație, premii ale Fondului de Arhitectură, ajutoare sociale etc., nu înțeleg să depună activitate pentru susținerea Uniunii, pentru îndeplinirea sarcinilor pe care le are Uniunea noastră.

În legătură cu aceasta, menționăm că majoritatea membrilor au răspuns chemării conducerii U.A. în privința lichidării restanțelor de cotizații. Cei care nu au înțeles insistențele care s-au depus în repetate ori, au fost îndepărtați din rîndurile U.A. Este necesar ca în semestrul următor să fie lichidate toate restanțele de cotizații ale tuturor membrilor.

*

Spre deosebire de anii trecuți, încă de la sfîrșitul anului 1958 și mai ales în acest semestru, secțiile Uniunii pentru problemele de creație și comisiile de lucru au avut un rol important în îndeplinirea sarcinilor. Toate cele patru secții, și anume Secția pentru construcțiile de locuințe, Secția pentru construcții social-culturale, Secția pentru construcții industriale și agricole, Secția pentru urbanism, s-au ocupat de organizarea discuțiilor de creație prevăzute în plan. La rîndul lor, comisiile de lucru, și anume Comisia pentru problemele organizatorice ale arhitecturii și Comisia pentru ridicarea nivelului ideologic și profesional, s-au ocupat și ele de organizarea acțiunilor prevăzute. O activitate mai redusă a depus Comisia pentru concursuri.

Dacă secțiile și comisiile, ca organisme colective, au activat într-o anumită măsură, nu același lucru se poate spune despre toți responsabili și toți membrii secțiilor, individual. Unii dintre ei au activat foarte puțin, ba chiar de loc.

În general, trebuie să spunem că secțiile nu au devenit încă acele organisme puternice și de sine stătătoare care să fie în stare ca, sub îndrumarea conducerii Uniunii, să se preocupe de toate problemele domeniului arhitectural respectiv și să organizeze activitatea corespunzătoare a Uniunii. Dacă dorim să fim în cea mai largă măsură o organizație de masă, obștească, trebuie să tindem spre aceasta.

O contribuție importantă în îndeplinirea sarcinilor U.A. a adus aparatul Uniunii, activiștii și salariații acestui aparat.

Biroul Uniunii a lucrat în această perioadă în mod obișnuit. El a urmărit pe parcurs diferite sarcini, iar la mijlocul semestrului a trecut în revistă stadiul îndeplinirii sarcinilor, luînd măsurile corespunzătoare. Misiunea Biroului a fost îngreunată prin faptul că majoritatea membrilor săi au sarcini multe și însemnate în producție. De asemenea, în ultimele luni, și Secretariatul este descompletat, ceea ce de asemenea a reprezentat o greutate în muncă. La acestea trebuie adăugat că și numeroși alți membri ai comitetului de conducere, activiști din secții și comisii, precum și masa mare a membrilor au sarcini mari și numeroase în producție, ceea ce îngreunează posibilitățile lor de activitate în cadrul Uniunii.

*

În încheiere informăm Comitetul că în conformitate cu concluziile plenarei a V-a a U.A., în luna decembrie a acestui an urmează să aibă loc Congresul arhitecților din R.P.R., care urmează să dezbată « Problemele actuale ale arhitecturii din R.P.R. și sarcinile care revin arhitecților » și totodată să efectueze alegerile organelor de conducere. Au și început, într-o oarecare măsură, pregătirile pentru stabilirea unei tematici, atît pentru materialele congresului, cît și pentru expoziția ce se va deschide cu acest prilej. Va trebui ca întreaga noastră activitate din semestrul următor să aibă în centrul ei pregătirea și asigurarea succesului acestei importante acțiuni.

XV-АЯ ГОДОВЩИНА ОСВОБОЖДЕНИЯ РОДИНЫ

Этот номер журнала посвящен пятнадцатой годовщине освобождения нашей родины.

В передовой статье **ВЕЛИКИЙ ПРАЗДНИК** (стр. 3) анализируются великие достижения, отмеченные нашим народом за пятнадцать лет, истекших со дня 23 августа 1944 года — день, когда в нашей стране фашистская диктатура была свергнута вооруженным народным восстанием. Отметив огромные возможности, которые народно-демократический строй открыл перед всем народом на пути свободного творческого труда, автор статьи подводит итоги успехов, достигнутых за эти годы в области строительства нашими архитекторами, техниками и строителями.

Освобождение страны и установление народно-демократического строя внесли коренные изменения и в нашу область деятельности. Под руководством Румынской рабочей партии наш народ строит социализм, создает новое народное хозяйство, на базе которого расцветает новая жизнь.

Этой новой жизни служит наша новая архитектура, создающая для трудящихся человеческие условия быта, на высоте их нового достоинства: современные, благоустроенные и красивые жилые дома, входящие в гармоничные ансамбли, строения для промышленности и сельского хозяйства, оснащенные новейшим оборудованием и установками, с соответствующими культурно-бытовыми придатками, и обеспечивающие здоровые и культурные условия работы, здания культурных и учебных заведений, больницы и поликлиники, стадионы и спортивные базы.

Архитектуры РНР гордятся вкладом, который они внесли и вносят в строительство социализма в нашей стране.

С большими трудовым подъемом развертывая обширную творческую деятельность, борясь за выполнение в наилучших условиях крупных задач, связанных с огромным объемом осуществляемого из года в год строительства, архитекторы нашей страны стараются проектировать как можно более дешевые, комфортабельные и красивые здания, способствуя неуклонному повышению жизненного уровня трудящихся масс.

Под заглавием **23 АВГУСТА, ПРАЗДНИК ОСВОБОЖДЕНИЯ** (стр. 18) в журнале опубликован ряд материалов, посвященных славной годовщине, аз подписью акад. арх. Дуилиу Марку, председателя Союза архитекторов РНР, проф. арх. Октава Доическу, члена бюро Союза архитекторов РНР, доцента арх. Асканию Дамиана, члена бюро Союза архитекторов РНР, кандидата наук, арх. Бориса Грюнберга, члена бюро Союза архитекторов РНР, арх. Родики Чобану, арх. Мирчи Дима, арх. Штефана Гоноса, секретаря клужского филиала Союза архитекторов РНР, арх. Чезара Лэзереску.

НОВЫЕ ЗДАНИЯ В БУХАРЕСТЕ

Проф. Арх. Х. Майку — НОВЫЙ ЗАЛ ДВОРЦА РУМЫНСКОЙ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ (стр. 22). По инициативе руководства партии и правительства при Дворце Румынской Народной Республики строится вместительный зал (на 1 300 мест) для съездов, митингов, совещаний, спектаклей, концертов и показа кинофильмов. Стройка открылась 15 ноября 1958 года, а сдан в эксплуатацию зал будет 30 декабря 1959 года.

Место, на котором строится этот зал, было выбрано в результате общего плана градостроительства, в результате которого будет по-новому оформлена площадь Республики и площадь, которая в настоящее время строится подле зала.

Новый зал будет связан с двумя центральными залами Дворца Республики промежуточным корпусом, в который — помимо монументальной лестницы — войдет и ряд кабинетов и залов, необходимых для проведения конгрессов.

Доступ в зал будет обеспечен входами с новой площади, а также и через Дворец РНР и промежуточный корпус. Зал будет иметь форму подковы со ступенями, которые обеспечат хорошую видимость сцены; потолок будет устроен с двойной кривизной и выполнен из отдельных полос, постепенно спускающихся к сцене, образуя подобие огромной раковины, освещенной вдоль своих продольных ребер и промежутков между поперечными полосами.

Несущая структура основана на отдельных полках из простого бетона и железобетонных вкладышах из для центральных столбов. Остов является результатом сочетания рам с вертикальными диафрагмами и перекрытиями. Для покрытия зала используются металлические фермы, опирающиеся в одном направлении и связанные в верхней своей части железобетонным полотном.

Зал дополняет ряд установок — осветительная, радио, телевидение, усилительная, и для переводов, а также и другие, оснащенные современной аппаратурой.

Арх. А. Моисеску — ЖИЛЫЕ ДОМА НА ПЛОЩАДИ ПЕРЕД НОВЫМ ЗАЛОМ ДВОРЦА РНР (стр. 30). В огромную стройку реконструкции столицы входит и строительство ансамбля многоквартирных домов, которые будут выстроены вокруг площади нового зала Дворца РНР. Это будет первый цельный и гармоничный архитектурный ансамбль в центре Бухареста. В него, помимо нового зала, войдут и девять многоквартирных домов, выстроенных по типовым секциям, спроектированным Проектным институтом типового строительства; эти дома пополняют фронты площади. Из них три больших дома, расположенных перед залом, образуют как бы один единственный объем, сильно подчеркнутый контрастами света и тени лоджий, балконов и портиков первого этажа перед магазинами. Дома эти будут иметь десять этажей за одним только исключением: дом, расположенный в юго-западном углу площади, будет иметь партер, бельэтаж и пятнадцать этажей, отмечая своим вертикальным силуэтом конец важнейшей перспективы — доступ на Лютеранскую улицу.

В эти новые дома войдут примерно тысяча квартир, из них, около 60 проц. будут иметь две комнаты и примерно 40 проц. — 3 комнаты. Помимо этого, будут и 16 квартир в 4 комнаты и 36 — отдельных комнат с удобствами.

Достигнут чрезвычайно хороший коэффициент $K_2=0,56$. Кухни сняты с фасадов, что позволило полностью унифицировать фасадные пролеты — все в 4 метра. Сантехнические установки сборные и одинаковые для абсолютно всех типов квартир.

Простое и ясное решение плана, непрерывность продольных стен, отделяющих лестницы и дворы от квартир, сделали возможным применение строительной системы со стенами из монолитного бетона толщиной 15 см, уложенными в инвентаре опалубки.

Благодаря осуществлению этих инвентарных опалубок из высококачественной клееной фанеры можно будет избежать необходимости штукатурить внутренние стены, на которые будет непосредственно накладываться обои, сокращая в то же время и количество операций на стройке.

Себестоимость квартир довольно низкая (примерно 1 400 лей кв. метр жилой площади и примерно 750 лей кв. метр застроенной площади), если считаться с современным комфортом и высококачественной отделкой, которой будет достигнута в этих квартирах.

ГОРОДСКОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО

Арх. В. Себестие — ПЛАНИРОВКА ЦЕНТРА ГОРОДА ГАЛАЦА (стр. 35). Как и в остальных городах страны, в Галаце подъем социалистического строительства выразился в целом ряде крупных капиталовложений.

Галац сильно пострадал от войны и землетрясения, и это потребовало разработки эскизного проекта планировки, который мог бы обеспечить городу плановое и целесообразное развитие.

Эскизный проект был принят Советом Министров в 1955 году, а задание по общему проектированию — разработано и утверждено в 1956 году. Общий план, в той форме, в которой его предлагает в настоящее время Центральный институт планировки городов и сел (ИКСОР) отличается от проектного задания 1956 года лишь небольшими детальными изменениями.

В этой статье, после анализа различных этапов проектирования, касающихся размещения новых дотаций, оказавшихся необходимыми в ходе изучения, предпринимается анализ сравнительных решений, разработанных для строительства многоквартирных домов вдоль городской эспланады. Эти сравнительные решения были необходимыми для достижения как можно более низкой себестоимости в зависимости от основания, от стоимости работ по благоустройству, необходимых разрушений, общего замысла оформления эспланады и т.д.

В настоящее время в Галаце построено шесть многоквартирных домов, связывающих проспект Республики с площадью, и идут работы по окончательной отделке других трех крупных домов, образующих боковые стены центральной площади. Предприняты также и работы по украшению площади зелеными пространствами и декоративными элементами.

Арх. Б. Грюнберг — ПЛАНИРОВКА ГОРОДА ЯССЫ (стр. 40). Реконструкция города Яссы — одна из труднейших и в то же время интереснейших проблем градостроительства в нашей стране.

Город украшают многочисленные исторические памятники большой художественной ценности, создающие живописные и разнообразный городской пейзаж. Появление в годы народно-демократического строя крупных промышленных предприятий и развитие высших учебных заведений придали городу определенный профиль: это главный политический, экономический и культурный центр Молдовы. Все более и более широко развертывающаяся кампания строительства жилых домов и культурно-бытовых объектов создает необходимые предпосылки для реконструкции города в его совокупности и, таким образом, выдвигает на первый план вопросы планировки.

В статье анализируются проекты планирования города, разработанные в период 1954-1956 гг., а также и ряд проектов детальной планировки, составленных в 1958-1959 гг. с целью обеспечить осуществление капитальных вложений, предусмотренных на последующие годы. Опыт, накопленный на основе этих проектов, послужит для составления нового эскизного проекта планировки города Яссы, как и для реконструкции других городов, при которой возникают подобного рода проблемы.

КОНКУРСЫ

Арх. Тр. Кицулеску — КОНКУРС ПО ПЛАНИРОВКЕ ЯССКОЙ ПЛОЩАДИ ОБЪЕДИНЕНИЯ (стр. 44). Ясская Площадь Объединения — гражданский и административный центр города с оживленным уличным движением.

Необходимость конкурса по планировке этой площади возникла в результате стремления местных органов власти построить в первой очереди ряд жилых домов в центральной зоне города, как и в результате недостатка работ по планировке, которые позволили бы найти для этой площади соответствующее решение.

После изложения нынешнего положения вещей в этой части города, а также и требований программы и задач, которые должны быть разрешены, проводится детальный и сравнительный анализ различных решений, представленных на конкурс.

Далее пространно анализируется каждый премированный проект, причем излагаются и критерии, согласно которым жюри присудило премию.

Исходя из анализов этих проектов и выведенных заключений, автор формулирует несколько принципиальных предложений, которые могут быть использованы при составлении проекта детальной планировки этой площади.

ХРОНИКА (стр. 54) содержит отчет о выполнении рабочего плана Союза Архитекторов РНР за первое полугодие 1959 г. зачитанный на совещании правления Союза архитекторов от 10 июля с. г.

LE XV-e ANNIVERSAIRE DE LA LIBÉRATION DE LA PATRIE

Ce numéro de la revue est dédié au XV-e anniversaire de la libération de notre patrie.

L'éditorial, LA GRANDE FÊTE (p. 3) examine les réalisations obtenues par notre peuple pendant les 15 années qui ont passé depuis le 23 Août 1944, date de l'abolition, par l'insurrection populaire, de la dictature fasciste de notre pays. Soulignant les possibilités immenses ouvertes par le régime de démocratie populaire au travail créateur libre du peuple tout entier, l'article passe en revue les succès obtenus pendant ces années — par les architectes, techniciens et constructeurs — dans le domaine des constructions.

La libération du pays, l'instauration du régime de démocratie populaire, ont aussi amené des changements profonds dans notre domaine d'activité. Sous la direction du Parti Ouvrier Roumain, notre peuple construit le socialisme, une économie nouvelle sur laquelle se base une vie nouvelle.

Notre nouvelle architecture est aussi au service de cette vie nouvelle qui crée un cadre digne et humain à notre peuple travailleur: des bâtiments modernes de logements beaux et confortables, sis en ensembles harmonieux, des constructions pour la production industrielle et agricole, pourvues d'équipement et installations modernes, d'annexes sociales appropriées dans lesquelles le travail se poursuit dans des conditions dignes et saines, des constructions culturelles et d'enseignement, des hôpitaux et des cliniques, des stades et complexes sportifs.

Les architectes de la R.P. Roumaine sont fiers de leur contribution à la construction du socialisme dans notre pays.

En menant avec enthousiasme une vaste activité créatrice, s'efforçant de satisfaire dans les meilleures conditions possibles les grandes tâches imposées par l'immense volume de constructions réalisées chaque année, les architectes de notre patrie font des efforts pour élaborer des constructions aussi économiques, aussi confortables et jolies que possible, en contribuant ainsi à l'élévation continue du niveau de vie des masses travailleuses.

Sous le titre 23 AOÛT, LA FÊTE DE LA LIBÉRATION (p. 18) la revue publie une série d'articles consacrés au grand anniversaire, signés par: l'acad. prof. arch. Duiliu Marco, président de l'Union des Architectes de la R.P. Roumaine, prof. arch. Octav Doicesco, membre du Bureau de l'Union des Architectes de la R.P.R., conf. arch. Ascanio Damian, membre du Bureau de l'Union des Architectes de la R.P.R., Boris Grünberg, architecte, candidat en architecture, membre du Bureau de l'Union des Architectes de la R.P.R., Rodica Ciobanu, architecte, Mircea Dima, architecte, Stefan Gonosz, architecte, secrétaire de la section de Cluj de l'Union des Architectes de la R.P.R., Cezar Lazaresco, architecte.

CONSTRUCTIONS NOUVELLES DANS LA CAPITALE

Prof. arch. H. Maico — LA NOUVELLE SALLE DU PALAIS DE LA R.P. ROUMAINE (p. 22). À l'initiative des dirigeants du parti et de l'état, on construit dans le cadre du Palais de la R.P. Roumaine une grande salle à 3300 places qui servira pour des congrès, meetings, conférences, spectacles, concerts et cinéma. La chantier a été ouvert le 15 Novembre 1958, et la salle sera ouverte le 30 Décembre 1959.

L'emplacement a été choisi après une étude urbanistique d'ensemble qui réalise le futur cadre de la place de la République, ainsi que de la nouvelle place qu'on est en train de construire en ce moment autour de la salle.

La nouvelle salle sera reliée aux deux salles centrales du Palais de la République par un bâtiment de liaison qui comprend aussi, en dehors d'un escalier monumental, des bureaux et des salles de travail nécessaires au congrès.

L'accès dans la salle peut se faire par les entrées de la place nouvellement créée, ainsi que par le Palais de la R.P.R. et le bâtiment de liaison.

La salle est en fer à cheval avec des gradins qui assurent une bonne visibilité vers la scène; le plafond a une double courbure et il est conçu en tranches décalées qui descendent vers la scène, en donnant l'image d'un immense coquillage éclairé tout au long de ses nervures longitudinales et des espaces de décalage entre les tranches transversales.

La structure de résistance est sur semelles isolées en béton simple et coussinets en béton armé pour les piliers centraux; le squelette proprement-dit est réalisé par l'ensemble des cadres, diaphragmes verticaux et planchers. La salle est couverte de fermes métalliques appuyées sur une seule direction et reliées à la partie supérieure à un voile en béton armé.

Une série d'installations d'éclairage, radio, télévision, amplification et traduction, etc., pourvues d'équipement moderne, viennent compléter cette salle.

A. Moisesco, architecte — LOGEMENTS SITUÉS PLACE DE LA NOUVELLE SALLE DU PALAIS DE LA R.P.R. (p. 30). La construction de l'ensemble de blocs de logements qui formeront le cadre de la place de la nouvelle salle du Palais de la R.P.R. fait partie du vaste chantier de reconstruction de la Capitale. Ce sera le premier ensemble architectural harmonieux, unitaire du centre de Bucarest, comprenant, en dehors de la nouvelle salle, 9 blocs de logements — sur sections-type élaborés à l'IPCT (Institut de projets de constructions-type) — qui complètent les fronts de la place; parmi ces bâtisses, les trois blocs sis devant la salle formeront en apparence un seul volume fortement accentué par les contrastes d'ombre et de lumière des loggias, balcons et portiques du rez-de-chaussée, devant les magasins. Les blocs comprendront un rez-de-chaussée et 9 étages, excepté celui du coin Sud-Ouest de la place qui aura un rez-de-chaussée, mezzanine et 15 étages, en mettant ainsi comme un point final à la perspective la plus importante: l'accès depuis la rue Luterana.

Les nouvelles constructions comprendront environ 1000 appartements dont environ 60% à deux chambres, et environ 40% à trois pièces; il y aura en plus 16 appartements à 4 pièces et 36 garçonniers.

Le coefficient K_s réalisé est très bon (0,56); les cuisines ont été éliminées de la façade ce qui a permis l'unification totale des travées de la façade à 4,00 m. Le sanitaire est prefabriquée, unique pour absolument tous les types d'appartement.

La solution du plan, simple et claire, la continuité des murs longitudinaux qui séparent les escaliers et les cours des appartements, ont rendu possible l'utilisation du système constructif avec des murs en béton monolythe (15 cm d'épaisseur) moulés en coffrages d'inventaire.

Grâce à ces coffrages, faits en plaques de bonne qualité on pourra éviter de maçonner les murs intérieurs, sur lesquels on appliquera directement le papier-tecture, en réduisant en même temps le nombre des opérations sur le chantier.

Le prix de revient des appartements est assez bas (env. 1400 lei/m³ habitable et env. 750 lei/m³ construit), si on tient compte du confort moderne ainsi que des finissages de bonne qualité qui seront réalisés.

URBANISME

V. Sebestyén, architecte — ÉTUDES POUR L'AMÉNAGEMENT DU CENTRE DE LA VILLE DE GALAȚI (p. 35). Tout comme dans les autres villes du pays, à Galați aussi l'élan de la construction socialiste est souligné par une série d'investissements majeurs.

La ville de Galați a eu à souffrir beaucoup de dégâts par suite de la guerre et du tremblement de terre, ce qui a imposé l'établissement d'une esquisse d'aménagement qui puisse assurer le développement rationnel de la ville.

L'esquisse d'aménagement élaborée a été approuvée par le Conseil des Ministres en 1955 et le projet général a été élaboré et approuvé en 1956. Le plan d'ensemble proposé aujourd'hui par l'ICSOR ne diffère que très peu du projet de 1956.

Après l'analyse des différentes étapes de l'élaboration du projet en ce qui concerne l'emplacement des nouvelles dotations qui ont paru nécessaires pendant l'étude, l'article examine les solutions comparatives élaborées pour la construction d'un nombre de blocs le long de l'esplanade de la ville. Ces solutions comparatives ont été nécessaires pour obtenir un prix de revient aussi peu élevé que possible, en fonction du terrain, du coût des travaux éditoriaux, des démolitions nécessaires, de la conception générale de l'esplanade, etc.

En ce moment, 6 blocs qui relient le boulevard de la République à la place proprement-dite ont été construits à Galați et l'on est en train de finir 3 autres blocs importants qui forment les côtés de la place centrale. On a commencé aussi les travaux d'aménagement de la place avec des pelouses et des éléments décoratifs.

B. Grünberg, architecte — AMÉNAGEMENT DE LA VILLE DE IASSY (p. 40). La reconstruction de la ville de Iassy est l'un des problèmes les plus ardues et les plus intéressants de l'urbanistique de notre pays.

De nombreux monuments historiques de grande valeur artistique marquent le relief de la ville, en formant un cadre urbain varié et pittoresque. L'apparition d'importantes industries et le développement des écoles et universités au cours des années du régime de démocratie populaire ont fait de Iassy le principal centre politique, économique et culturel de la Moldavie. La campagne de construction de logements et bâtiments sociaux-culturels qui est menée intensivement, crée les prémisses de la reconstruction de la ville en son ensemble et ramène ainsi les problèmes d'aménagement au premier plan.

L'article fait l'analyse des projets d'aménagement de la ville élaborés en 1954—1956 et d'un nombre de projets d'aménagement de détail établis en 1958—1959, pour permettre la réalisation des investissements prévus pour les années à venir. L'expérience acquise par l'établissement de ces projets servira à l'élaboration d'une nouvelle esquisse d'aménagement de la ville de Iassy ainsi qu'à la reconstruction d'autres villes ayant des problèmes semblables.

CONCOURS

Tr. Chițulesco, architecte — CONCOURS POUR L'AMÉNAGEMENT DE LA PLACE UNIRII DE IASSY (p. 44). La place Unirii de Iassy est le centre civique, administratif et de circulation de la ville.

La nécessité d'un concours pour l'aménagement de cette place est apparue du désir des organes locaux de construire dans la première étape des logements dans le centre de la ville, ainsi que du manque d'études d'aménagement qui puissent résoudre le problème de cette place du point de vue urbanistique.

Après l'exposition de la situation actuelle dans cette zone et l'explication des exigences du programme et des objectifs qui devaient être résolus, on fait une analyse approfondie et comparative des différentes solutions présentées au concours.

Chaque projet qui a reçu un prix est ensuite examiné par le menu, en montrant aussi les critères d'après lesquels la Commission a accordé les prix.

Par suite de l'analyse de ces projets et des conclusions qui s'imposent, l'auteur présente quelques propositions de principe qui pourront servir à l'élaboration du projet d'aménagement de cette place.

La CHRONIQUE (p. 54) comprend une information sur la réalisation du plan de travail de l'Union des Architectes de la R.P. Roumaine pour le premier semestre 1959, exposé à la séance du Comité de Direction de l'Union des Architectes du 10 juillet a.c.

ARHITECTURA R P R

ORGAN AL UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R.P.R.

REDACȚIA : BUCUREȘTI, STRADA EPISCOPIEI Nr. 9 — TEL. 13.98.80
ABONAMENTELE SE POT FACE NUMAI LA:
— UNIUNEA ARHITECȚILOR DIN R.P.R. — ADMINISTRAȚIA REVISTEI
BUCUREȘTI, STRADA EPISCOPIEI Nr. 9 — TEL. 14.76.02.

Lei 15

I. P. 4, București

E 1689

ARCHITECTURA R.P.R.

ANUL VII • Nr. 5 (60) • SEPTEMBRIE-OCTOMBRIE • 1959

ARHITECTURA R.P.R.

5
1959

ORGAN AL UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R.P.R.

Colegiul de redacție:

Conf. arh. M. Alifanti, arh. M. Bercovici, arh. M. Caffé, prof. arh. M. Locar, ing. A. Lupescu, arh. M. Melicson, arh. C. Moșinski, arh. Gh. Pavlu, conf. arh. G. Petrașcu

Redacția: București — Raionul I. V. Stalin — Str. Episcopiei Nr. 9 — Tel. 13.98.80

ANUL VII — Nr. 5 (60) — SEPTEMBRIE — OCTOMBRIE 1959

B U C U R E Ș T I 1 4 5 9 — 1 9 5 9

Prof. arh. H. Maicu

- 3 500 de ani de existență documentară a orașului București

Arh. T. Ricci

Locuințe noi în București

- 16 Clădiri de locuit pe străzile M. Gorki și L. Tolstoi

Arh. N. Kepeș, arh. S. Julman

- 22 Ansamblu de locuințe și cămine muncitorești pe Drumul Murgului

NOI ANSAMBLURI DE ODIHNĂ PE LITORAL

Arh. C. Lăzărescu

- 25 Centrul de odihnă Eforie II

Arh. B. Gheorghiu

- 41 Ansamblul de odihnă «O.N.T. Carpați» de la Mamaia

Cronica

- 49 Discuții asupra «Construcțiilor de locuințe proiectate în I.R.P.»

Din activitatea Uniunii Arhitecților din R.P.R.

Informații de la Uniunea Internațională a Arhitecților

București 1459—1959

Bucureștii pe la începutul sec. al XVIII-lea. Gravură în
aramă apărută la Leipzig în 1717 (colecția Academiei R.P.R.)

500 DE ANI DE EXISTENȚĂ DOCUMENTARĂ A ORAȘULUI BUCUREȘTI

Hrisovul dat de Vlad Țepeș din Cetatea București la 20 septembrie 1459 (6968) care cuprinde cea mai veche mențiune a denumirii de București) colecția Academiei R.P.R.)

Anul acesta, la 20 septembrie, se împlinesc 500 de ani de la cea mai veche mențiune documentară cu privire la existența orașului București.

Apariția așezării pe apa Dimboviței, în mijlocul Deliormanului («pădure nebună»), se pierde în ceața îndepărtată a istoriei.

Așezat la jumătatea drumului dintre dealurile Carpaților și Dunăre, adăpostit de vânturi datorită codrilor seculari ce, din păcate, au fost distruși, la mal de apă curgătoare cu glie roditoare, loc bun pentru popasul neguțătorilor din trecut, apare firească înfiriparea și dezvoltarea acestei vetre de locuit încă din cele mai îndepărtate timpuri.

După ultimele cercetări istorice, se pare că Vlad Țepeș a ridicat cetatea Bucureștilor într-un timp relativ scurt, între iunie 1458 și toamna anului 1459, când dă din această așezare, la 20 septembrie, cunoscutul său hrisov de întărire a unor moșii către mai mulți boieri olteni, document ce cuprinde totodată și prima mențiune a numelui de București. Vlad Țepeș a încadrat cetatea Bucureștilor în sistemul său de centre întărite din cîmpia munteană (mănăstirile fortificate de la Comana, Bolintin, Snagov etc.) pentru a stăvili cotorpirea turcească ce se făcea din ce în ce mai resimțită pentru statul feudal muntean. Mai târziu, în vremea urmașului său Radu cel Frumos, domn plecat turcilor, cetatea a devenit reședință de scaun a țării (la 14 octombrie 1465), datorită apropierii ei de raiaua turcească de la Giurgiu.

Primele decenii de existență a Bucureștilor, în veacul al XV-lea, sînt foarte puțin cunoscute; de-abia în a doua jumătate a secolului al XVI-lea și în secolul al XVII-lea, izvoarele istorice privind viața orașului devin mai numeroase.

Scaunul domnesc — mutat uneori de domnii țării la Tîrgoviște în funcție de interesele economice și politice ale momentului — se stabilește definitiv la București; orașul se mărește, apar curtea domnească și centrele meșteșugărești și negustorești. Încep să se construiască — mai ales pentru clasa dominantă — unele clădiri de piatră și cărămidă, se execută lucrări de apărare în jurul curții domnești, ziduri de piatră cu turnuri și fortificații, dar orașul rămîne deschis, turcii nepermițînd întărirea lui cu ziduri. Populația orașului crește, ocupațiile de bază fiind cultivarea pămîntului, meșteșugurile și negoțul.

Spre sfîrșitul secolului al XVII-lea, Bucureștii se dublează ca suprafață. Dezvoltarea orașului se face în spre nord, în amonte de Dimboviței, înglobînd mahalaua Gorganilor spre pădure, pînă la

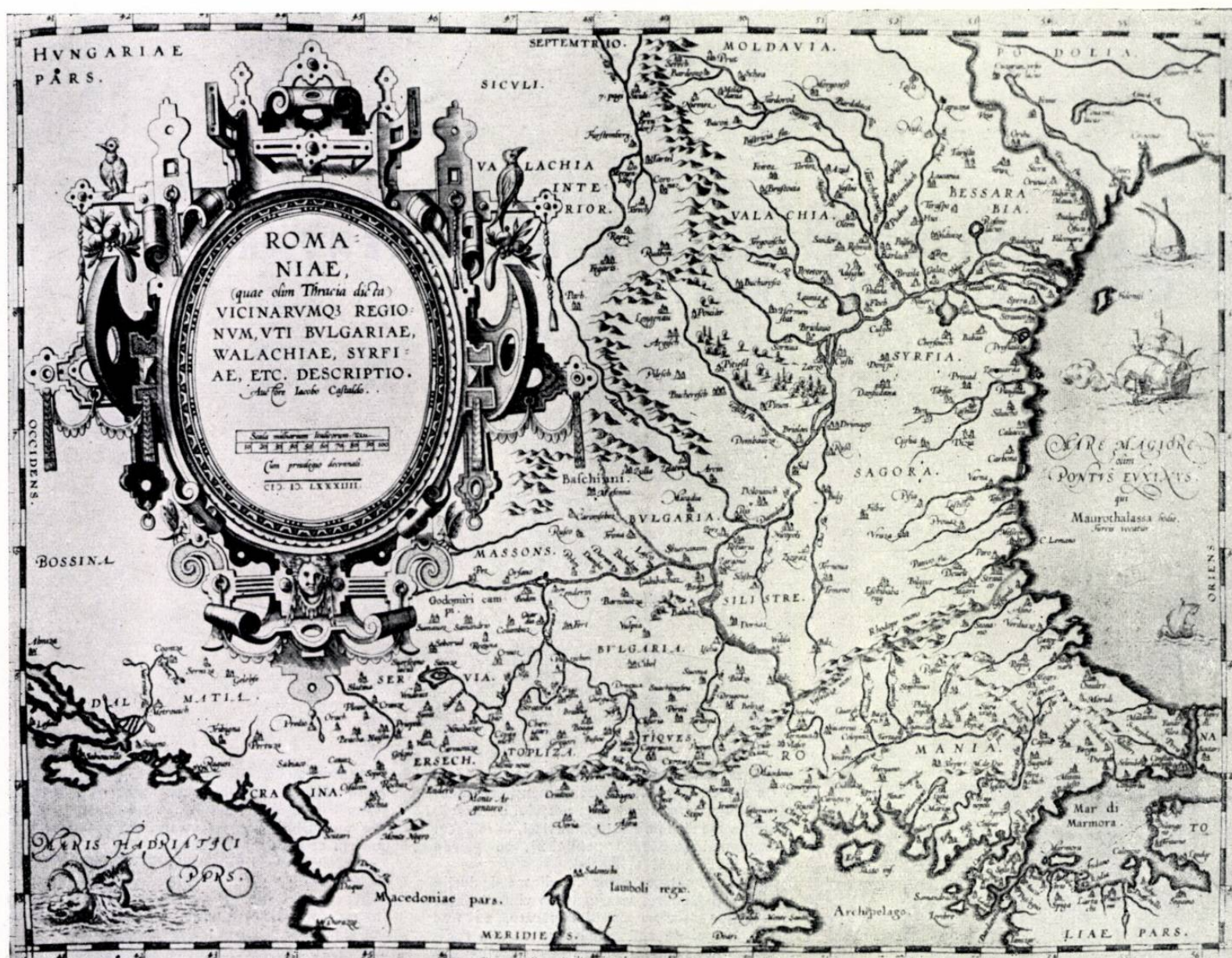
actualele străzi Știrbei Vodă, C. A. Rosetti, iar spre răsărit, către biserica Vergului și biserica Olteni. Orașul continuă să se întindă și în partea de sud, Dimbovița cu meandrele sale devenind un rîu ce traversa așezarea.

Întăriturile Curții domnești, mai vechi, continuă să existe și să se amplifice, turnurile se înmulțesc. Scrierile vechi pomenesc de un turn dinspre Nemți, zis apoi Clopotnița Domnească, în fața căruia exista un pod peste Dimbovița. În acest turn se pare că se păstra iarba de pușcă, el fiind distrus prin explozia provocată de un trăznet în 1691. Domnitorul Constantin Brîncoveanu l-a reparat și l-a înfrumusețat, instalîndu-i un ceasornic, primul din București.

Dezvoltarea orașului s-a datorat înfloririi meșteșugurilor. Se vorbește despre Balta Postăvari, în care postavarii își spălau stofele, și de Pirăul Tăbăcarilor din apropierea Cișmigiului de astăzi; în lungul Dimboviței se înmulțesc morile: Moara de la Ciutăria Domnească (crescătorie de cerbi), morile Vlădiciei (adică ale Mitropolitului), morile domnești și boierești, precum și cele ale diferitelor biserici și mănăstiri. Documentele pomenesc despre tabaci, boiangii, șelari, cojocari etc., orînduiți în secolul al XVIII-lea în bresle, ce își aveau locul stabilit în configurația cetății și care și-au adus aportul la dezvoltarea ulterioară a orașului din punct de vedere economic.

Se accentuează tot mai mult contrastul dintre mahalalele mărginașe ale sărăcimii și cele din jurul Curții și al tîrgului din lăuntru, locuite de boierii și negustorii avuți. În dreapta Dimboviței se afla podul Calicilor, uliță care străbătea mahalaua omonimă în care își duceau traiul oropsit oamenii nevoiași; casele boierilor și neguțătorilor se găseau mai ales în partea stîngă a Dimboviței, pe ulița mare (astăzi strada Lipscani) care pleca din Tîrgul din lăuntru, spre Hanul lui Șerban Vodă, han care se afla pe locul actualei clădiri a Băncii R.P.R., precum și pe Podul Mogoșoaii.

Ulițele erau luminate noaptea cu felinare în care ardeau feștile cu seu, dar mai ales cu masalale — torțe de cîlți îmbibate cu păcură și așezate pe grătare de fier — purtate de masalagii, care însoțeau pe boieri în timpul nopții. Ulițele erau acoperite cu lemn («podite», de unde și denumirea de pod în loc de stradă). Majoritatea caselor erau de lemn și de aceea Bucureștii erau bîntuiți deseori de incendii. În această perioadă însă, s-au ridicat și frumoase case de zid: casa lui Dan Vistiernicul, Palatul Domnesc de la Curtea Veche, multe mănăstiri, biserici și hanuri. Se

Hartă menționind orașul București, executată de Iacob Castaldo (1584), (Muzeul de Istorie a orașului București)

pomeneste în cronici și scrieri despre hanul lui Șerban Vodă, al lui Constantin Vodă, ridicat de domnul Brîncoveanu, al Filipescului și altele.

La 1708 apare și primul spital în București — spitalul Colței — datorat spătarului Mihai Cantacuzino, iar spre sfârșitul anului 1715 este terminată, din inițiativa aceluiași, construcția turnului Colței, zidit de o mână de soldați suedezi rătașiți prin partea locului în urma înfringerii lui Carol XII de către țarul Petru cel Mare, în bătălia de la Poltava. Turnul era destinat a fi foisor de foc și punct de observație pentru spital și pentru biserica învecinată; el avea o înălțime deosebită față de clădirile înconjurătoare; partea superioară cuprindea un etaj exagonal prevăzut cu deschideri fără ferestre, în care erau așezate clopotele. În cele 4 colțuri se găseau patru turnulețe, prevăzute cu scări în spirală, acoperite — ca și corpul principal — și terminate cu un vîrf ascuțit.

Pe măsură ce ne apropiem de epoca contemporană, materialul istoric se îmbogățește și trecutul orașului apare mai bine conturat. Bucureștiul a continuat în secolul al XVIII-lea să crească rapid; el s-a întins, nu numai în nord-estul vechiului oraș, ci și către sud, pînă acolo unde bălțile și mlaștinile i-au stăvilit dezvoltarea.

Barierile orașului au ajuns în prima jumătate a secolului al XIX-lea la Dealul Piscului, la biserica S-fra Troiță (aproape de Vitan), la bariera lăncului (aproape de Oborul vechi), la bariera Mogo-

șoia (piața Victoriei de azi), la bariera Podul de pămînt, la bariera Tîrgoviște, la bariera Calicilor (pe calea Rahovei) etc.

Populația ajunsese în 1789 la aproximativ 50000—60000 de locuitori, iar după unele statistici în 1821, la 70000 de locuitori, cu toate că epidemiile seceraseră oamenii cu mii. Sînt bine cunoscute: ciuma din 1718, cea din 1738, cînd au murit 33000 de oameni, și ciuma lui Caragea Vodă, rămasă în istorie datorită numărului mare de victime.

Străzile erau numeroase; unele dintre ele, cu traseu continuu, formau un fel de inel al orașului sau îl traversau. La 1824, pe timpul lui Grigore Ghica, apare primul pavaj de piatră. Podul Mogoșoaii, actuala calea Victoriei, a fost prelungit pînă la Mogoșoia în timpul generalului Kiseleff. Ulițele continuau să fie luminate cu felinare cu seau, iar apele de ploaie și cele menajere se scurgeau prin șanțuri, uneori acoperite cu lemn.

Dar cu toate transformările de ordin arhitectural și urbanistic petrecute în Bucureștiul secolului al XVIII-lea, orașul continuă să se dezvolte haotic. Alături de palatele și casele boierești de diferite stiluri, încăpătoare și bine construite, întîlneai pretutindeni cocioabe și bordeie — locuințele meseriașilor și ale oamenilor simpli. Străzile nepodite, fără șanțuri de scurgere sau felinare, se întretaiau cu cele podite, dînd orașului un aspect neplăcut.

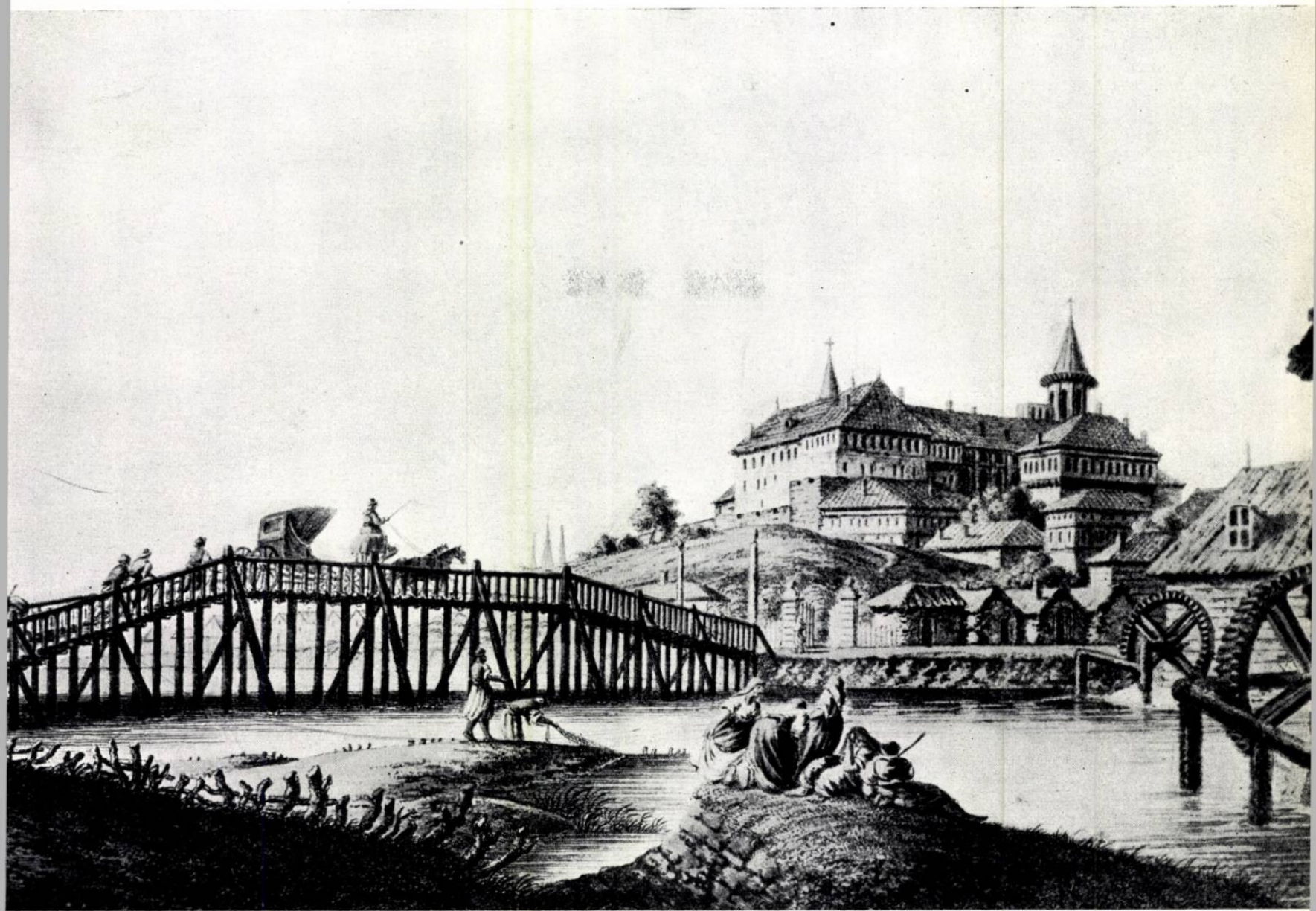
Aceste contraste, generate de orînduirea socială a societății împărțită în clase antagone, s-au păstrat și accentuat continuu, întinzîndu-se pînă în zilele noastre și constituind o grea moștenire de la societatea burghezomșierească.

În secolul al XVIII-lea apar primele ateliere manufacturiere de la Fundeni, Pociovaliște, Ciorogirla și Mărcuța, aparținînd domnilor, boierilor și marilor negustori. Numele breslelor de meșteșugari și comercianți sînt des întîlnite pe străzi și uliți. Fiecare breaslă își avea cartierul, biserica sau strada ei; biserica Olari, ulița Băcani, Cărmidari, Postăvari, Șelari, Blănari, Novaci etc. stau mărturie a acestei stări de lucruri.

În această perioadă apar noi clădiri importante: Curtea Veche, arsă o dată cu tîrgul în 1718, este refăcută și locuită de domnitor; după un timp însă este părăsită și devine loc de adăpost pentru cei fără acoperămint. Alexandru Vodă Ipsilanti își construiește o nouă curte domnească pe dealul Spirei în fața mănăstirii Mihai Vodă, denumită Curtea Nouă, dar și aceasta devine Curtea Arsă, distrusă fiind de două ori de foc, ultima oară la 1812.

Numărul bisericilor de piatră care au fost ridicate în această perioadă este deosebit de mare.

Numeroase scrieri ale călătorilor străini prin țara noastră pomenesc despre turnurile și clopot-

Mănăstirea Mihai Vodă la 1794 — azi Arhivele Statului. Aquaretinte după un desen de Luigi Mayer

nițele bisericilor și de verdeța cu care era îmbrăcat orașul.

Domnitorii și boierii își construiesc palate — în special palate de vară în afara orașului (chioscul de la Herăstrău, palatul de la Izvoare, fântina Filaretului etc.) — în timp ce sărăcimea continua să trăiască în mahalale cu cocioabe.

Așezat la răscruce de drumuri, Bucureștiul posedă numeroase hanuri: hanul lui Zamfir, ars în 1839, hanul Zlătarilor, în care, la 1789 se depozitează muniții de război, hanul Sf. Gheorghe Nou și altele.

Cel mai vestit han, păstrat pînă astăzi, era hanul lui Manuc, ridicat în 1808. Curtea interioară era mărginită de galerii pe două caturi susținute de coloane așezate pe bolți, ceea ce îi dădea un aspect pitoresc și interesant.

Primele hoteluri, organizate după moda franceză, apar la începutul secolului al XIX-lea: hotelurile «Brenner» și «l'Europe».

Sfîrșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea marchează începuturile capitalismului în țara noastră. Înfringerile suferite de turci au făcut ca, încetul cu încetul, influența lor în Principatele Romîne să fie tot mai slabă.

Capitalismul se dezvoltă din ce în ce mai mult. Cerealele și vitele ajung mărfuri însemnate de export. Vasele engleze, franceze, italiene, pătrund prin Marea Neagră și prin gurile Dunării spre interiorul țării. Încep să apară primele fabrici:

țesătorii, fabrici de porțelanuri, de luminări, de paste făinoase, zălhanale (abatoare). Pe lângă atelierele manufacturiere continuă să se dezvolte și producția meșteșugărească. În jurul fabricilor și manufacturilor încep să apară primele așezări muncitorești. În aceste fabrici nou înființate lucrau iobagi — ca și în agricultură — cit și muncitori salariați liberi, străini sau pămînteni.

Dezvoltarea economică, socială și culturală a Țării Romînești a întărit pătura negustorilor și a micii boierimi, avidă de putere, pentru care relațiile de producție feudale, satisfăcînd doar interesele domnilor și ale marilor boieri, deveniseră o piedică. La începutul secolului al XIX-lea, luptele pentru putere își găsesc ecou în țară și în capitală.

Bucureștii încep să simtă și să trăiască evenimentele epocii. Răscoala poporului, condusă de Tudor Vladimirescu, ajunge pînă la București, iar oștile sale poposesc pe cîmpul Cotroceniilor; deși înfrîntă, datorită uneltirilor boierimii reacționare ce a chemat turcii să ocupe țara, totuși ea a izbutit să pună capăt regimului fanariot.

Un eveniment important pentru dezvoltarea orașului îl constituie introducerea Regulamentului Organic la 1831 și orînduilele în administrarea orașului, introduse de generalul rus Kiseleff, după înfrîngerea turcilor în războiul purtat cu rușii și încheierea păcii de la Adrianopol (1829).

Pentru prima oară Bucureștiul are o legiuire care se ocupă cu înfrumusețarea orașului. Se introduce funcția de arhitect al orașului și se stabilește că «nu se va începe vreo zidire pînă nu vine la fața locului arhitectul orașului».

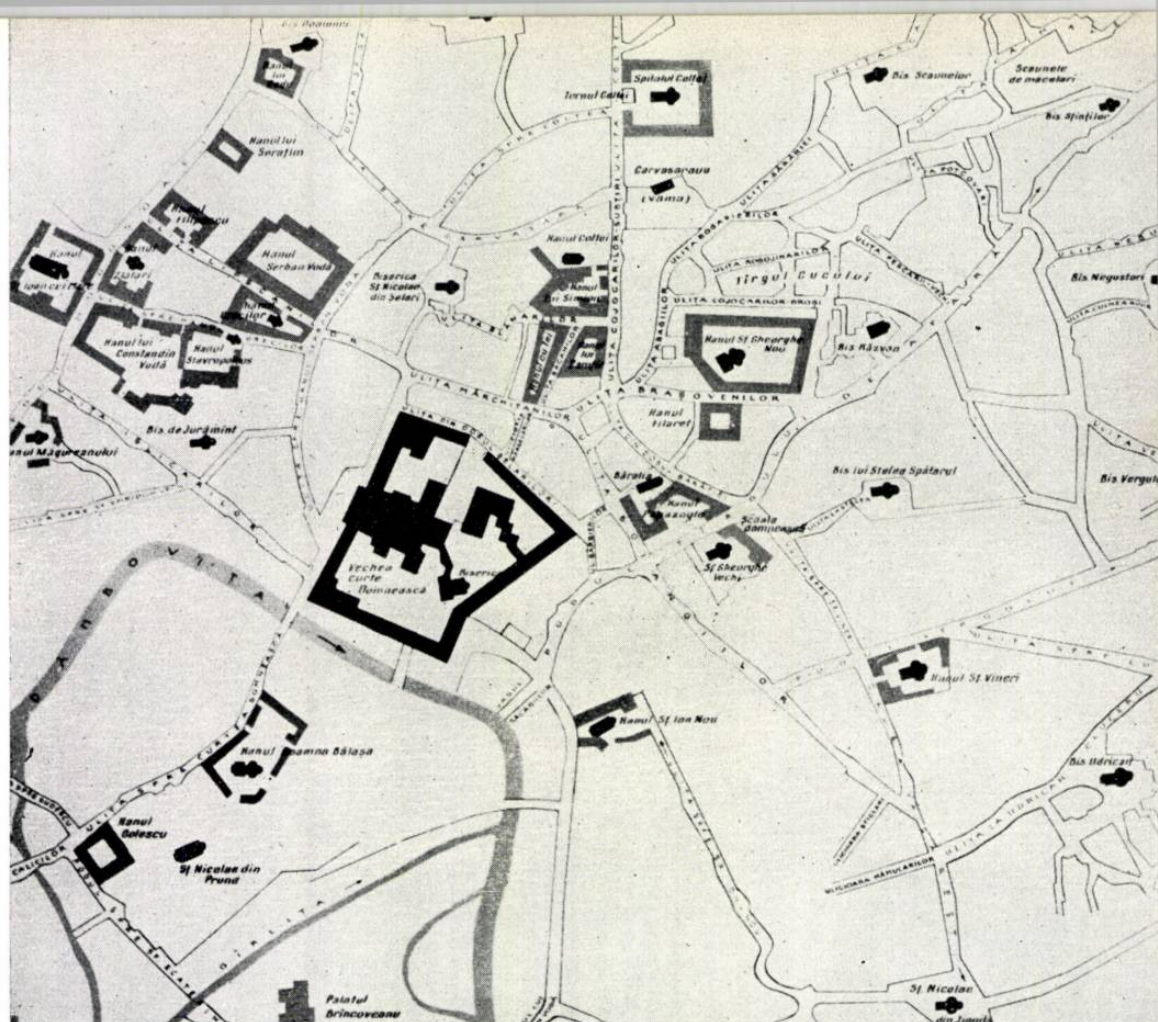
Regulamentul Organic și anexele sale prevedeau crearea a 6 piețe în oraș, săparea unor canale de scurgere pentru băltoace, piețe de preumbulare, plantații și parcuri. În această vreme au apărut clădirile de interes judiciar și administrativ: Casa sfatului orășenesc, Agia.

Revoluția de la 1848 agită puternic conștiința oamenilor; pe străzile orașului, masele luptă pentru libertate.

Bucureștiul devine atunci martorul unor evenimente dintre cele mai importante petrecute în Țara Romînească. Tabacii, țesătorii, tipografi împreună cu clăcașii și țărani veniți de prin împrejurimile Bucureștiului, au umplut și răscolit străzile orașului la 11 iunie 1848, la vestea citirii proclamației revoluționare de la Izlaz.

O mare mulțime, compusă din negustori, meseriași, muncitori și «desculți», cu steaguri tricolore, pătrunde în palat și silește pe domnitorul Bibescu să semneze Constituția decretată de popor, ale cărei articole erau enunțate în amintita proclamație; la 15 iunie, pe cîmpia de la Filaret — numită de atunci «Cîmpia Libertății» — mulțimea primește Constituția. Cu toate că a fost înfrîntă de către forțele reacțiunii, sprijinite de armatele turcești și țariste, lovitura

- 1 — Uliște de meșteșugari și neguțatori din București spre sfârșitul sec. al XVIII-lea (Muzeul de Istorie a orașului București)
- 2 — Bucureștii la 1868, văzut din turnul Colței (acuarelă de Preziosi)
- 3 — Bucureștii la 1859, văzut din Dealul Mitropoliei (gravură în lemn)
- 4 — Hanul Manuc la 1841 (litografie după un desen de M. Bouquet)

puternică pe care revoluția din 1848 a dat-o orinduirii feudale a permis o mai largă dezvoltare a elementelor capitaliste.

În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, orașul crește rapid, dar din păcate, fără respectarea prevederilor edilitare ale Regulamentului Organic.

Orașul începe să-și schimbe înfățișarea, trecînd de la aspectul oriental, turcesc, la un aspect oarecum european.

Se zidesc clădiri publice și particulare, unele dintre ele cu o arhitectură străină.

În 1859, Bucureștii vede înfăptuirea Unirii, act drept, dorit de popor, punînd capăt unui hotăr artificial care despărțise timp de secole poporul nostru în două țări învecinate, Muntenia și Moldova, și care dădea posibilitatea dezvoltării forțelor de producție ale industriei, agriculturii, comerțului și ușura dezvoltarea culturii românești. Acest act s-a înfăptuit și prin lupta activă a maselor bucureștene, care au ieșit pe străzi și au înfrînt împotrivirea adversarilor Unirii.

Populația orașului — devenit capitală a Principatelor Unite — era în 1860 de 120000 de locuitori, crescînd foarte repede.

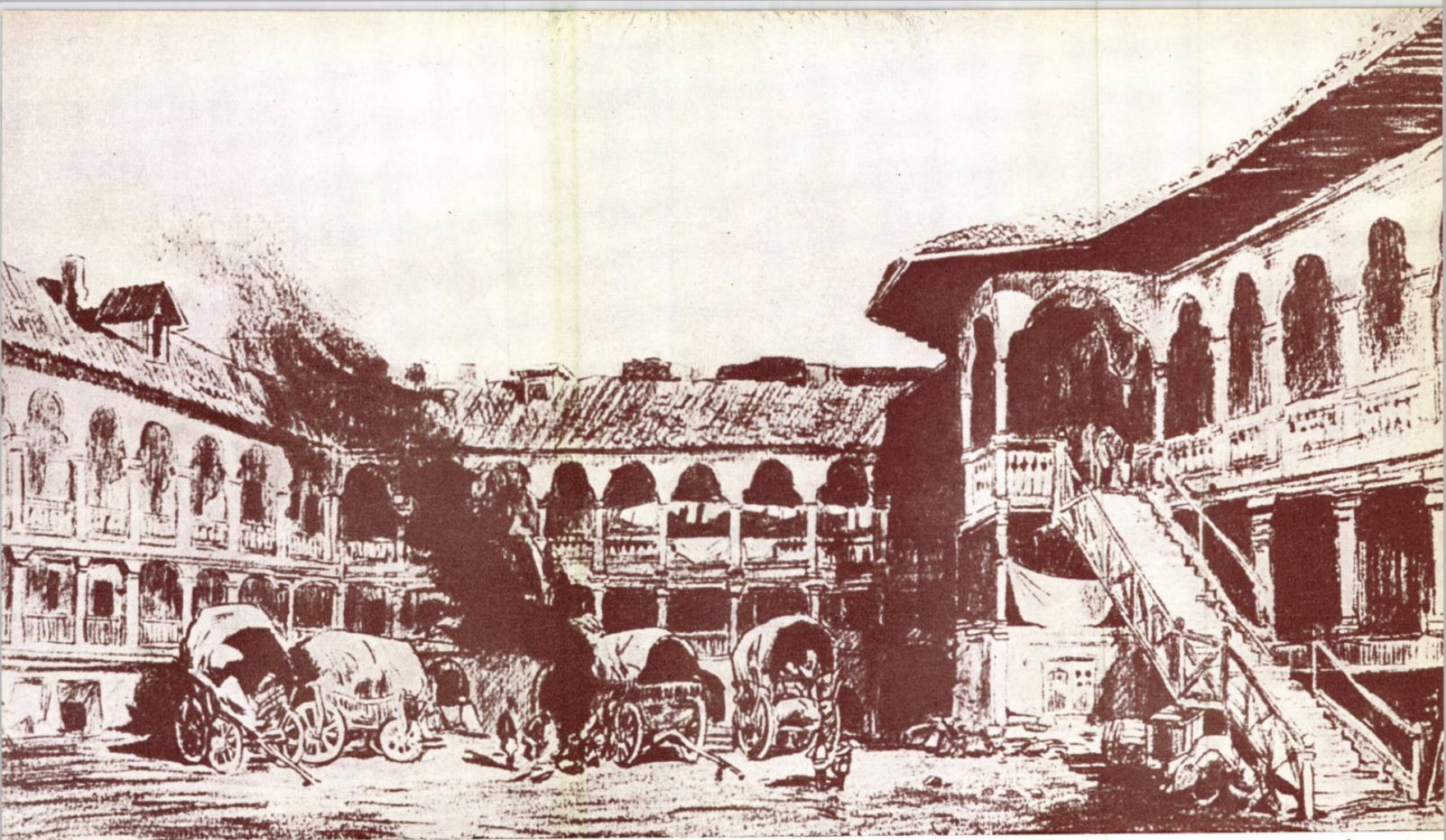
Orașul continuă să-și schimbe aspectul, grădinile și spațiile libere încep treptat să dispară.

La 1869 se înființează prima linie ferată din țară: drumul București—Giurgiu și se construiește gara Filaret.

Se execută unele lucrări edilitare, bălțile dispar și în această perioadă se regularizează cursul Dîmboviței, săpîndu-se un canal care era podit cu dulapi. Se începe alimentarea cu apă prin conducte, luînd ființă, pe baza Regulamentului Organic, o epitropie a apelor; primul canal de scurgere subteran funcționa încă din 1847, iar la 1862 se înființează primul canal de scurgere din beton, pe fosta stradă Comana (actualmente I. C. Frimu).

Prin 1868 se începe pavarea străzilor cu granit, iar la 1878 se execută primele trotuare de asfalt.

Sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui de al XX-lea continuă să ducă la dezvoltarea

4

oraşului, iar populaţia creşte într-un ritm mult mai rapid, concomitent cu dezvoltarea industriei.

După unirea Principatelor, legiferarea agrară din 1864 şi obţinerea independenţei de stat de la 1867, datorită sprijinului acordat de Rusia — acţiuni înfăptuite tot sub presiunea maselor — condiţiile de dezvoltare ale economiei României deveniseră mai prielnice, deşi resturile feudale reprezentau încă o piedică în calea ei. Industria cunoaşte o înviore, apar fabrici noi, vechile întreprinderi manufacturiere se măresc şi se modernizează, dar o dată cu aceasta creşte şi exploatarea muncitorimii; mizeria, lipsa de locuinţe, condiţiile grele de muncă ale proletariatului — ce creşte ca număr — lipsa de drepturi politice, duc la primele începuturi de organizare a clasei muncitoare de la noi, în vederea luptei pentru o viaţă mai bună.

Între anii 1874—1875 iau fiinţă în principalele oraşe ale ţării primele cercuri revoluţionare, ca urmare a dezvoltării tot mai rapide a capitalismului, a creşterii numerice a proletariatului şi a dezvoltării conştiinţei sale de clasă.

La Bucureşti, Ploieşti, Galaţi, Iaşi şi alte centre muncitoreşti se nasc primele cercuri socialiste, care-şi propun obţinerea unor drepturi generale democratice: votul universal, îmbunătăţirea condiţiilor materiale şi culturale ale poporului etc.

În condiţiile creşterii mişcării muncitoreşti şi ale ascutirii luptei de clasă, sub influenţa activităţii cercurilor revoluţionare şi a răspîndirii ideilor marxiste se creează Partidul social-democrat al muncitorilor din România (P.S.D.M.R.), la congresul de constituire ținut între 1 şi 5 aprilie 1893. « Clubul muncitorilor din Bucureşti » a depus în această perioadă o activitate fermă şi intransigentă; după trădarea elementelor oportuniste din partid, acest club chema muncitorimea să lupte mai departe împotriva exploatarei.

Tot în Bucureşti, în mai 1921, s-au ținut lucrările Congresului în care a fost întemeiat Partidul Comunist din România şi s-a votat afilierea la Internaţionala a III-a comunistă; aceasta a însem-

nat o victorie istorică a leninismului împotriva oportunismului şi reformismului din mişcarea muncitorească din România.

*

O dată cu creşterea forţei industriale a oraşului, creşte şi clasa muncitoare. Perioada dintre cele două războaie se caracterizează printr-un şir de acţiuni de organizare şi de luptă ale clasei muncitoare împotriva capitalismului.

În ajunul celui de-al doilea război mondial, numărul locuitorilor capitalei ajunsese la un milion; iau fiinţă noi cartiere de locuit; sînt înglobate sate vecine, care, prin extinderea oraşului, fac corp comun cu acesta. Terenurile bune sînt ocupate cu vilele burgheziei, muncitorii continuînd să trăiască în cocioabe, în jurul industriilor sau în mahalalele periferice, fără nici un fel de lucrări edilitare.

O dată cu crearea Partidului Comunist Român, lupta proletariatului bucureştean ia avînt, culminînd cu eroicele lupte ale ceferiştilor de la atelierul Griviţa din 1933, lupte ce au intrat în istorie, constituind o pagină glorioasă a trecutului de luptă al clasei muncitoare din Bucureşti.

Dezvoltarea oraşului în această perioadă s-a făcut după bunul plac al burgheziei. Încercările de ordonare a oraşului nu dau decît rezultate parţiale; oraşul apare din ce în ce mai mult ca un oraş al contrastelor, în care se construieşte haotic şi în care periferia muncitorească rămîne în cea mai neagră mizerie.

Planurile de sistematizare întocmite în această perioadă s-au izbit de interesele capitaliştilor şi de nefasta influenţă a politicienilor burghezi.

*

Regimul democrat-popular instaurat în ţara noastră a moştenit capitala ţării cu problemele derivate dintr-o dezvoltare anarhică, specifică capitalismului. La aceasta s-au adăugat consecinţele celui de-al doilea război mondial.

Oraşul Bucureşti a avut de suferit de pe urma bombardamentelor, care au pricinuit stricăciuni

importante. Aceasta, împreună cu puternicul aflux de populaţie datorit dezvoltării economice rapide, a creat greutăţi în cazarea locuitorilor.

Situaţia grea moştenită din trecut de la regimul capitalist, creşterea haotică şi precipitată a oraşului în perioada 1930—1940, erau departe de a crea premisele unei dezvoltări armonioase.

După 23 August 1944, lipsa de spaţiu locativ a constituit una dintre problemele cele mai dificile, deoarece în perioada războiului construcţia de locuinţe fusese practic sistată şi o bună parte din clădirile oraşului, distruse prin bombardamente.

Dotările oraşului (teatre, spitale, şcoli, magazine etc.), concentrate în marea lor majoritate în centru şi necorespunzătoare calitativ şi cantitativ, nu puteau deservi în bune condiţii pe locuitorii capitalei.

Suprafaţa şi distribuţia spaţiilor verzi pe teritoriul oraşului nu puteau asigura nici pe departe condiţii favorabile de odihnă şi recreaţie pentru populaţie.

În ceea ce priveşte dotarea tehnico-edilitară a oraşului, aceasta se prezenta în condiţii cu adevărat precare.

Nenumărate cartiere periferice, locuite de populaţia muncitoare, erau lipsite de alimentare cu apă, canalizare; nenumărate străzi erau nepavate.

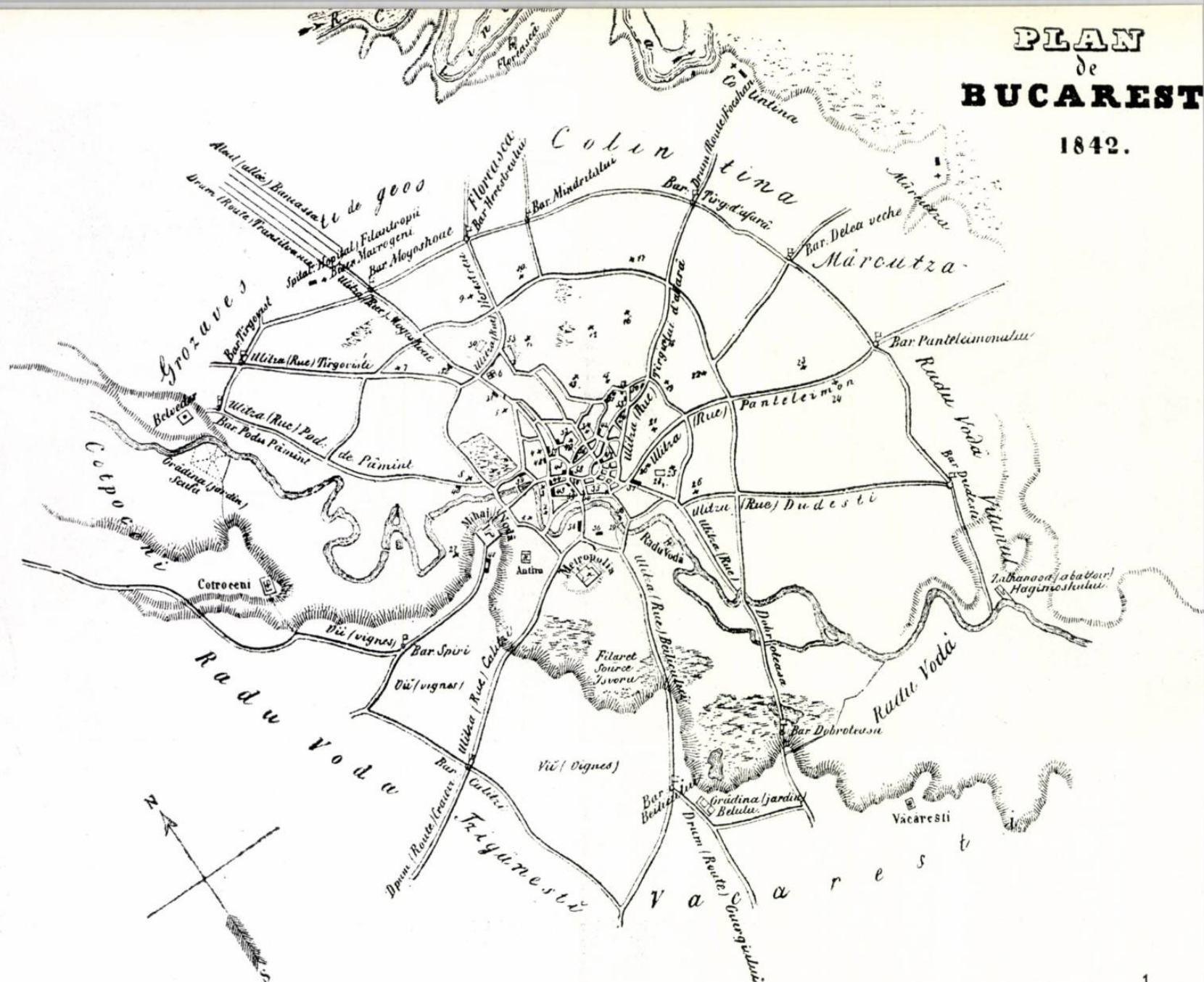
Trecînd cu hotărîre la remedierea acestei situaţii, partidul şi guvernul au acordat o deosebită atenţie capitalei ţării, dirijînd către aceasta importante investiţii şi depunînd un apreciabil efort organizatoric şi constructiv.

Astfel, în sectorul locuinţelor s-a început pe scară largă construirea de apartamente din fond centralizat de stat, încurajîndu-se paralel şi iniţiativa particulară prin alocare de credite, materiale şi terenuri.

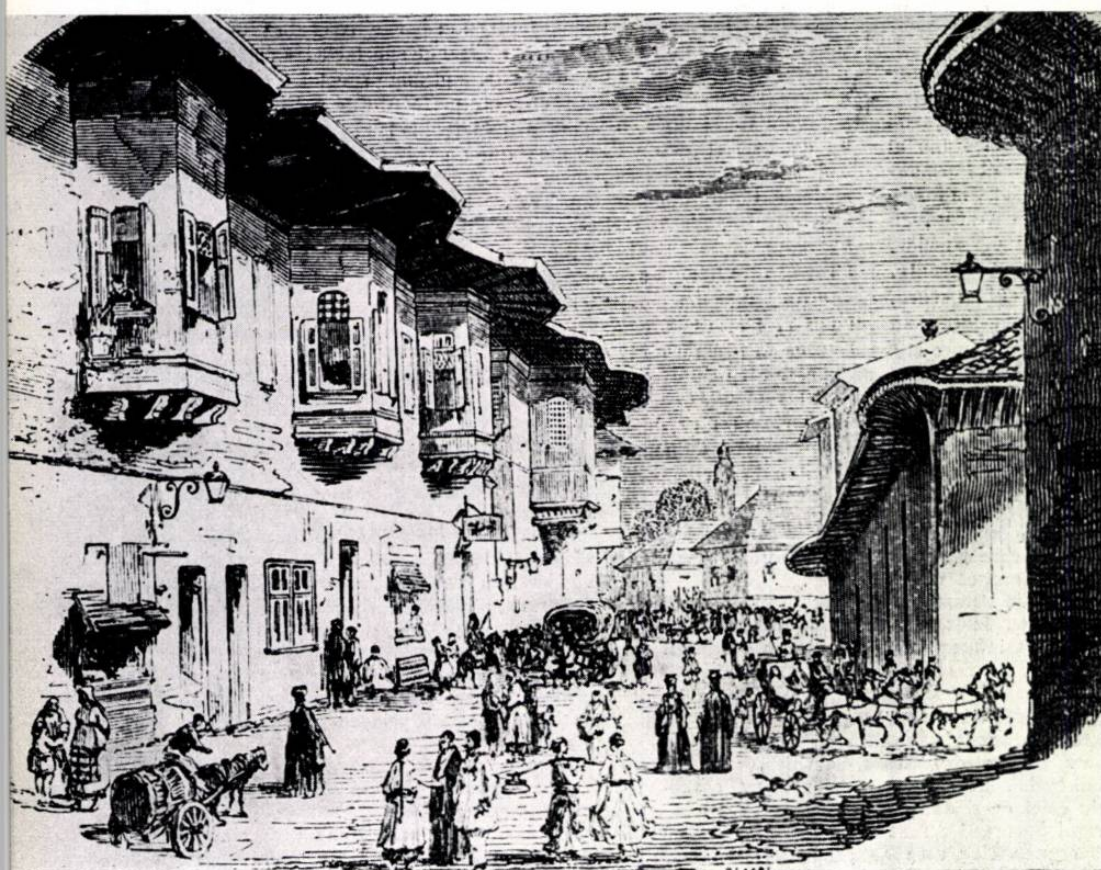
Construirea de locuinţe în oraşul Bucureşti a fost organizată pe baza prevederilor Schiţei planului general de sistematizare. S-a pus îndeosebi accentul pe construirea unor mari ansambluri de locuinţe muncitoreşti amplasate în jurul prin-

PLAN de BUCAREST

1842.

1

cipalelor întreprinderi industriale. Aceste ansambluri, formate din clădiri de locuit parter și 3—4 etaje, sînt dotate cu întreg confortul modern, dispunînd în cadrul lor de spații plantate și de dotările necesare deservirii populației și sînt legate cu centrul orașului prin mijloace rapide și comode de transport în comun.

Astfel, în partea de nord a orașului s-a construit cartierul Floreasca pe o tramă existentă de străzi; în București Noi s-a realizat un nou cartier pentru muncitorii C.F.R., încadrîndu-se artera de penetrație în oraș cu un mare număr de blocuri; în partea de est a orașului s-au creat, pentru deservirea mării zone industriale 23 August, ansamblurile de locuințe din bulevardul Muncii, Vatra Luminoasă, Maior Coravu și Cățelu; în partea de sud a orașului s-a terminat cartierul Ferentari și s-a construit ansamblul de locuințe din șoseaua Giurgiului.

În afară de aceste mari cartiere de locuințe au început și sînt în curs de execuție pe marile magistrale ale orașului noi blocuri cu sute de apartamente. Dispunînd de un număr de terenuri virane mărginite adesea de locuințe vechi, degradate, constructorii Capitalei și-au dirijat activitatea spre completarea fronturilor marilor artere.

Astfel, completarea bulevardelor Magheru, Bălcescu, 1848 cu importante blocuri de locuințe parter și 6—8 niveluri este în curs de realizare; la fel și pe axa est-vest a orașului, formată din bulevardele Republicii și 6 Martie.

Pe artera inelară, bulevardul Ilie Pintilie, șoseaua Ștefan cel Mare și Mihai Bravul, în locul unor vechi cocioabe insalubre, au început să răsără blocuri de locuințe cu 6—7 etaje. Un vast program de construcții este în curs de realizare în lungul căii Griviței, al bulevardelor 1 Mai și Muncii.

2

Dar în afară de construcțiile de locuințe realizate pe magistrale, în perioada de după 23 August s-a construit un important număr de apartamente pe terenurile virane de pe străzile secundare, îndeosebi în zona centrală a orașului. În ultimii ani, aproape pe fiecare stradă a orașului întâlnești câte o construcție nouă sau în curs de realizare, mărturie a efortului constructiv ce se depune.

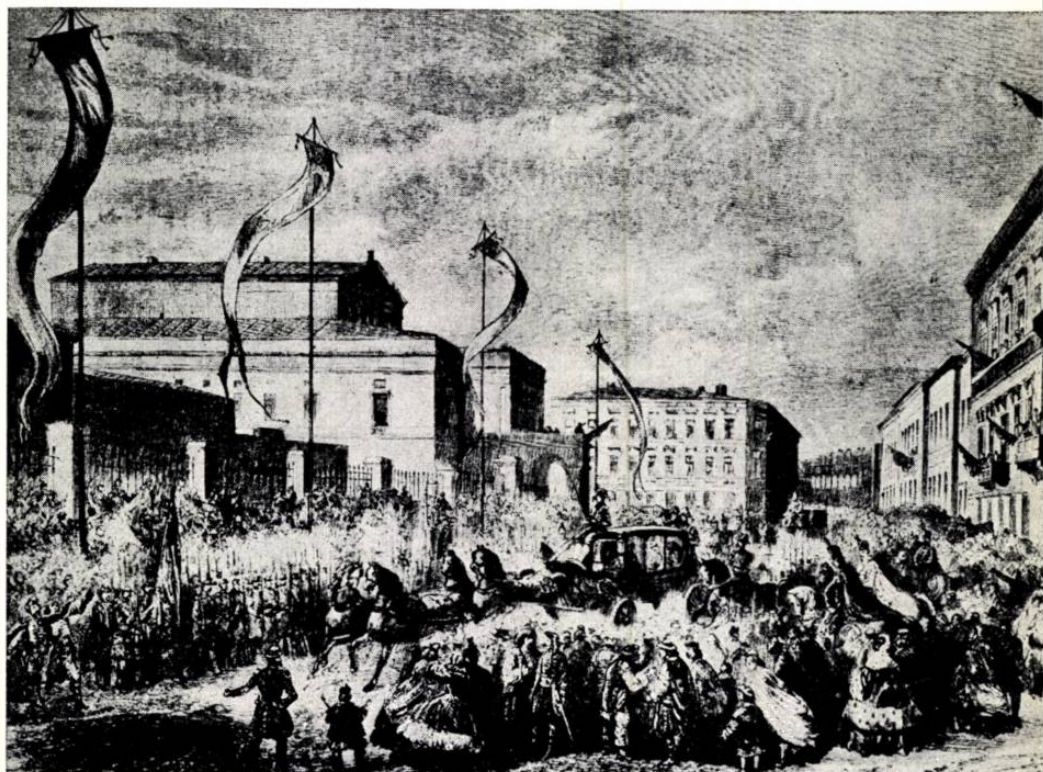
★

Orașul București constituie un important centru industrial al țării, aducând un deosebit aport în cadrul economiei naționale.

Spre deosebire de trecut — când cele câteva fabrici și uzine existente, slab dezvoltate, cele mai multe în clădiri insalubre și necorespunzătoare, cu utilaj vechi, constituiau un izvor de exploatare singeroasă a proletariatului bucureștean — astăzi, o dată cu trecerea lor în proprietatea întregului popor, ele s-au dezvoltat în așa măsură încât cu greu ar mai putea fi recunoscute.

Datorită sprijinului frăcesc al Uniunii Sovietice și al celorlalte țări de democrație populară, ele au fost înzestrate cu utilaje și mașini de mare randament, după tehnica cea mai avansată, s-au mărit prin construirea de hale spațioase, cu anexe social-sanitare moderne, care asigură desfășurarea muncii în condiții optime, devenind astfel puternice unități industriale socialiste.

Uzine ca « 23 August », « Republica », « Mao-Tze-Dun », « T. Vladimirescu », « V. Roaită » și altele contribuie din plin la dezvoltarea și înflorirea întregii noastre patrii.

3

1 — Planul orașului București în 1842

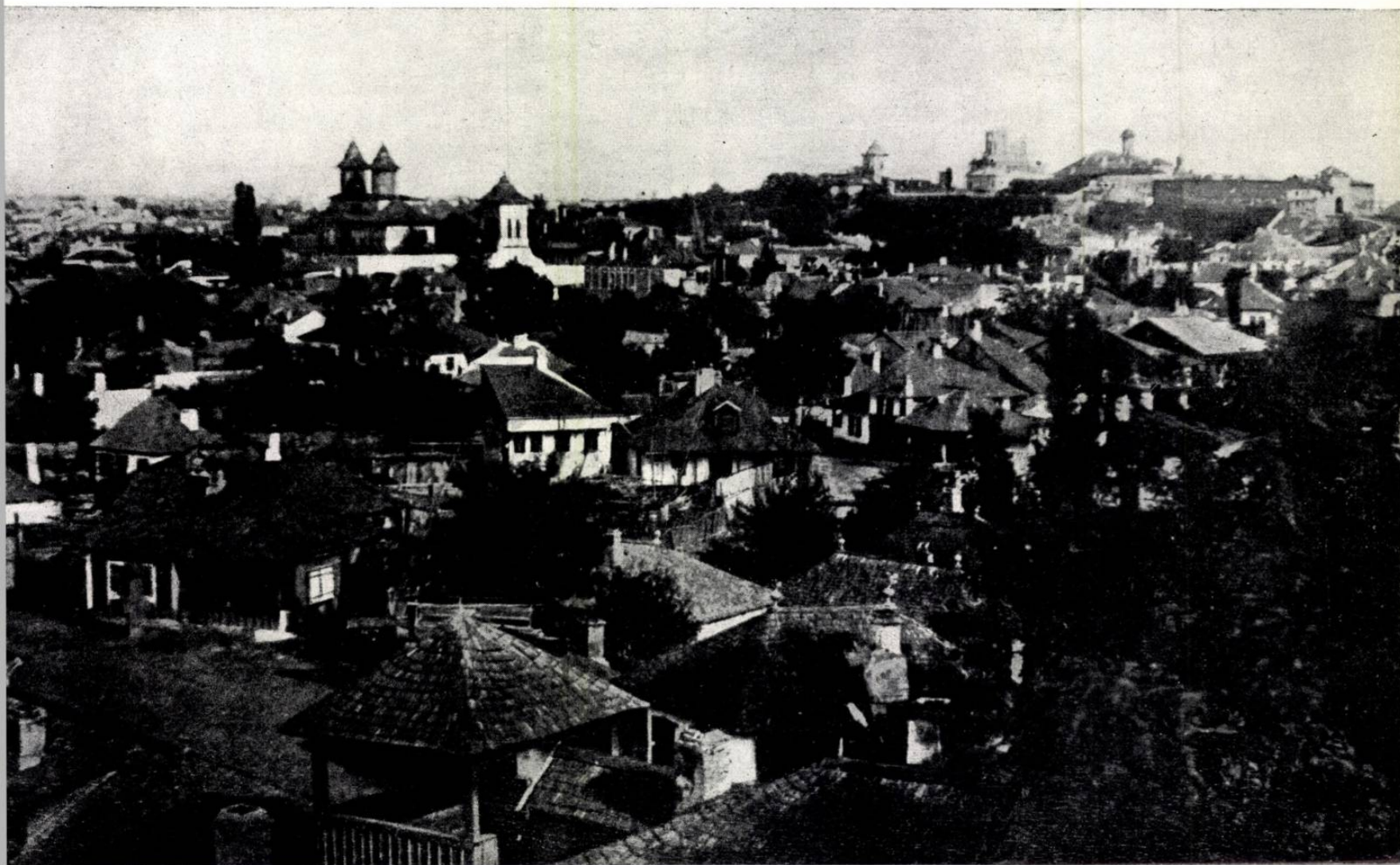
2 — Uliță în București la 1841 (gravură în lemn după un desen de Ch. Doussault)

3 — Calea Victoriei la 1862

Cortegiul Domnitorului Alexandru Ion Cuza la deschiderea Camerei (gravură în lemn, colecția Academiei R.P.R.)

4 — Vedere generală a Bucureștiului spre Dealul Patriarhiei, la mijlocul sec. al XIX-lea

4

Orașul București a fost și este cel mai important centru politic, social-cultural, economic și administrativ al țării, adăpostind principalele instituții de conducere ale statului nostru, instituții de artă, de învățământ superior etc.

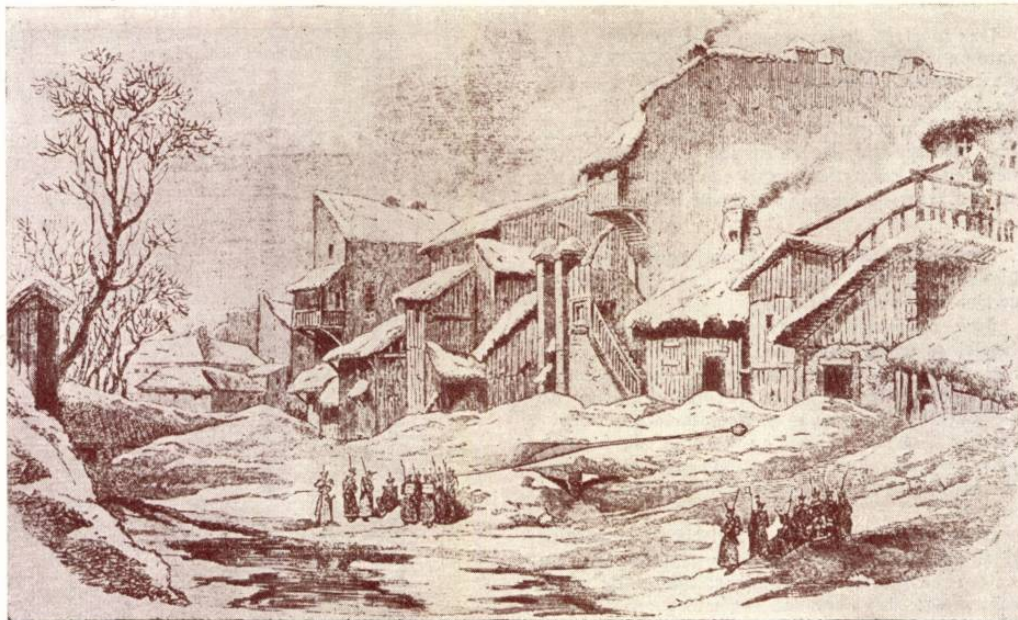
În perioada celor 15 ani de la eliberare, capitala țării noastre s-a îmbogățit cu un număr important de teatre, cinematografe, biblioteci și case de cultură.

Una dintre realizările de seamă este Teatrul de Operă și Balet al R.P.R., construit în 1953; având o capacitate de 1 200 locuri, noul local este dotat cu instalațiile cele mai moderne, care permit desfășurarea unor spectacole complexe cu mari ansambluri artistice.

În parcurile din capitală au apărut numeroase teatre în aer liber. Trebuie menționat faptul că înaintea celui de-al doilea război mondial, orașul București poseda un singur teatru în aer liber, Arenele Libertății, care, prin așezarea lor și prin numărul insuficient de locuri, nu putea face față cerințelor; în ultimii ani s-au construit în București trei teatre în aer liber (în parcurile N. Bălcescu, 23 August și I. V. Stalin), totalizând un număr de peste 6 000 de locuri.

S-au construit de asemenea cinematograful «Înfrățirea între popoare» din cartierul Bucureștii Noi, cu o capacitate de 800 de locuri, cinematograful din strada Drumul Serii în cartierul Cotroceni, precum și 6 case de cultură ale tineretului, în raioanele Grivița Roșie, 1 Mai, Gh. Gheorghiu-Dej, 23 August, Tudor Vladimirescu și N. Bălcescu. Dotate cu biblioteci, săli de spectacole, cercuri de studii și artă, aceste case au devenit adevărate focare de cultură. Ele oferă populației din raioanele respective și în special tineretului, condiții de educare și cultură, de recreație și odihnă.

În jurul principalelor întreprinderi industriale s-au construit nenumărate cluburi, case de lectură, biblioteci, unde muncitorii își petrec timpul

Podul Calîței (calicilor) 1841 — azi Calea Rahovei (gravură în lemn după un desen de M. Bouquet)

în orele libere, citind, studiind sau făcând sport.

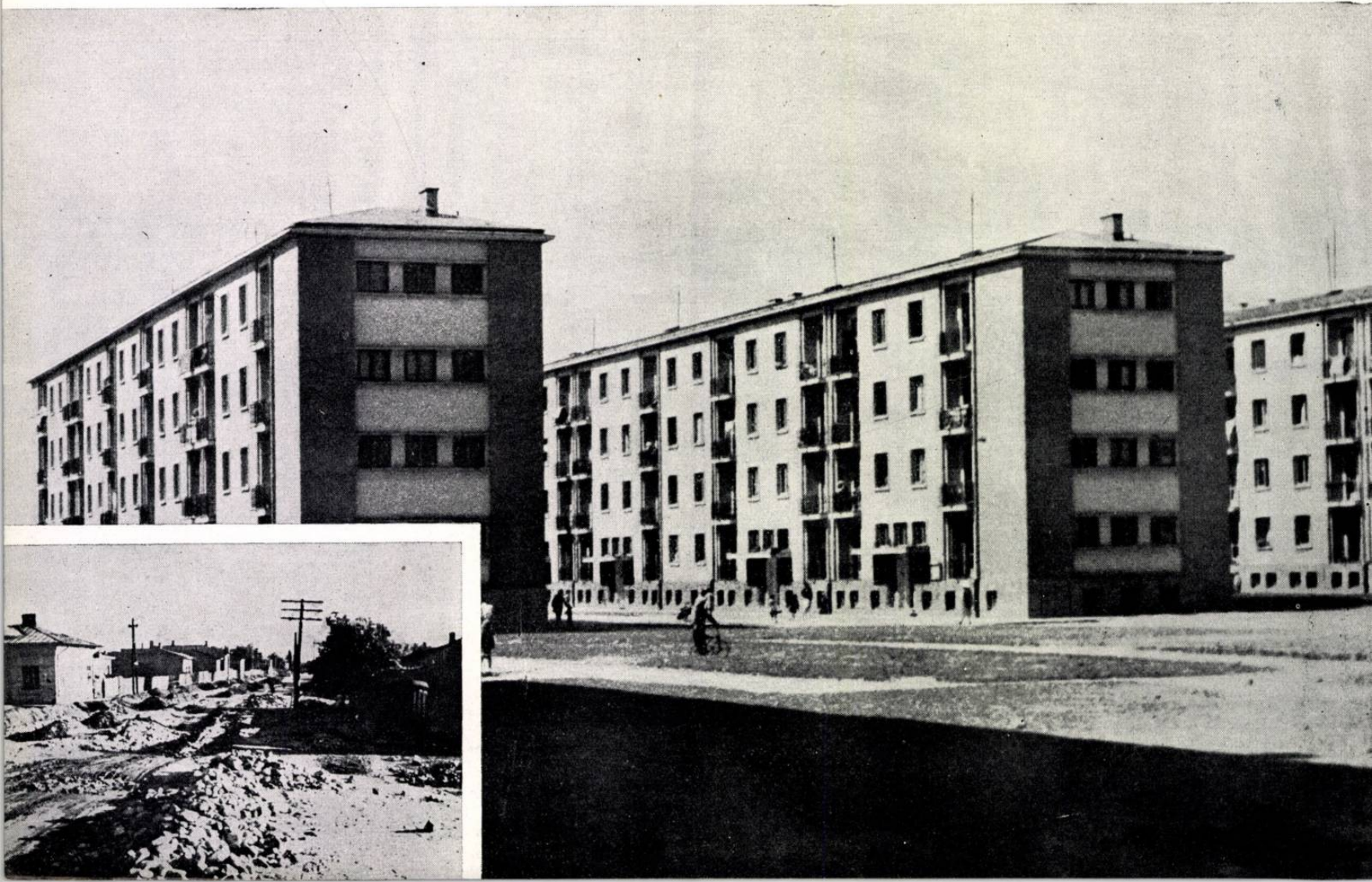
O grijă deosebită a fost acordată de către guvern și partid educației tinerei generații. Astfel a apărut necesitatea construirii unui important număr de localuri de învățământ de toate gradele.

Învățământul superior s-a dezvoltat în mod deosebit în ultimii ani în București. Numărul

studenților a sporit simțitor, fapt care a determinat construirea unor noi localuri și reamenajarea celor existente.

Dintre realizările de menționat sînt clădirile Institutului agronomic, care, împreună cu căminele sale pentru studenți, constituie unul din frumoasele ansambluri ale Bucureștiului; așezat pe un mare teren din nordul orașului, Institutul agronomic posedă cîmpuri experimen-

Cartierul Ferentari, înainte de 23 August și astăzi

tale, unde studenții pot să îmbine cunoștințele lor teoretice cu cele practice.

Dezvoltarea industriei extractive petrolifere din R.P.R. a necesitat de asemenea formarea de cadre tinere și crearea unui institut special de învățământ. În acest scop s-a construit în centrul orașului clădirea Institutului de petrol, gaze și geologie, dotată cu utilaj și laboratoare moderne de cercetări.

Tot în domeniul învățământului superior trebuie citate noile construcții ale Institutului de căi ferate, Facultății de drumuri și poduri, precum și extinderea Institutului de studii economice și planificare.

În domeniul învățământului elementar și mediu a fost necesar să se depună un însemnat efort constructiv. Numărul de clase în funcțiune după 23 August 1944 era cu totul insuficient; nenumărate școli erau vechi, degradate și nu mai corespundeau scopului. Creșterea populației orașului, reforma învățământului, introducerea învățământului obligatoriu de 7 ani în loc de 4 ani, au cerut ridicarea de noi construcții școlare.

S-au construit peste 250 de săli de clasă, s-au amenajat numeroase școli medii prin transformări și adăugiri la unele clădiri existente, s-au construit școli pentru ucenici, precum și școli muncitorești pe lângă uzine.

Noile localuri au fost înzestrate cu săli de gimnastică, terenuri pentru sport, săli pentru cercuri de studii, asigurându-se astfel o dezvoltare armonioasă tinerei generații.

Realizările din ultimii ani din domeniul învățământului au fost completate anul acesta prin construirea unor noi localuri școlare, complexe totalizând 360 de săli de clasă, cuprinzând cicluri complete de învățământ elementar și mediu. Amplasarea acestor clădiri a fost fixată cu deosebită grijă în cartierele lipsite în prezent de astfel de dotări, pentru a deservi în bune condiții populația și spre a evita parcurgerea de către copii a unor distanțe prea mari.

Scăderea mortalității infantile în ultimii 10 ani se datorește în bună măsură și amenajării a numeroase cămine și grădinițe pentru copii de vîrstă preșcolară. Pe lângă principalele uzine și întreprinderi s-au construit creșe moderne, spațioase, cu terenuri de joc, care întrunesc cele mai bune condiții igienico-sanitare și sînt încadrate cu personal corespunzător. Demn de citat ca model sînt creșele fabricii de confecții « Gh. Gheorghiu-Dej » și ale uzinelor « Republica ». În afară de aceasta, numeroase clădiri din oraș au fost reamenajate și transformate în creșe și grădinițe, constituindu-se o adevărată rețea pe suprafața capitalei.

În domeniul asistenței sanitare s-a trecut de asemenea la o completă reorganizare a rețelei; au apărut noi institute medicale, spitale, pavilioane de spitalizare, maternități etc. În locul vechilor dispensare, complet neutilizabile, s-au creat numeroase policlinici raionale. Pe lângă principalele întreprinderi au apărut dispensare și policlinici cu staționare, utilate cu aparatul modern și încadrate cu personal medical de înaltă calificare.

Printre principalele realizări în domeniul medico-sanitar cu care capitala țării noastre se poate mîndri, remarcăm: Institutul de fiziologie de la Fundeni, construcție modernă așezată în nordul orașului lângă lanțul de lacuri ale Colentinei, Institutul clinic de pediatrie « Emilia Irza », numeroase pavilioane pe lângă Spitalul de stat nr. 12, noile pavilioane ale spitalului Filaret, noi pavilioane la spitalul Brîncovenesc, Complexul spitalicesc de boli contagioase Mihai Bravu, Maternitatea Polizu și altele. Într-o pitorească și liniștită vale spre Pantelimon s-a amenajat și dezvoltat sanatoriul T.B.C. Pantelimon.

De asemenea s-au mai construit și dezvoltat: Institutul « Pasteur » și Institutul de endocrinologie « C. I. Parhon », adevărate centre de cercetări și de aplicare a celor mai noi tratamente. Au fost făcute numeroase amenajări interioare la spitalele

existente din capitală, care au fost înzestrate cu aparatul modern, în vederea asigurării unei asistențe medicale complete și eficace.

*

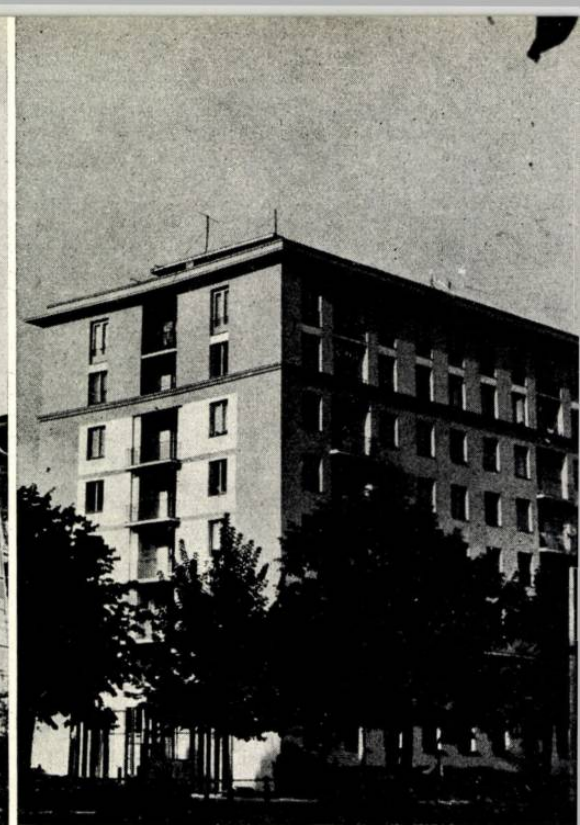
Importantele transformări sociale din țara noastră au dus la o schimbare completă a organizării rețelei comerciale din București; pînă în 1947, aprovizionarea capitalei se făcea prin comerțul particular; în 1948 s-a deschis primul magazin al comerțului de stat, urmat la scurte intervale de noi și noi magazine.

După 10 ani de activitate, comerțul socialist reprezintă în toate sectoarele majoritatea covârșitoare a magazinelor. Astfel, dacă în 1950 comerțul socialist avea 2 250 de unități de stat, pînă în 1958 acestea au sporit la 5 200 unități de stat. Această creștere s-a datorat în special sporirii considerabile a volumului de mărfuri vîndute populației și reorganizării distribuției rețelei comerciale de pe întreg teritoriul orașului. S-a trecut de la un sistem bazat pe interesul particular — în care unitățile comerciale erau așezate în zona centrală a orașului și în lungul arterelor de penetrație — la înzestrarea cartierelor muncitorești cu unități comerciale formînd centre complexe de deservire a populației. În această perioadă s-au amenajat numeroase magazine universale în diferite raioane ale Capitalei și pe principalele magistrale de circulație.

În noile cartiere de locuințe construite în ultimii 10 ani s-au rezervat spațiile necesare la parterul clădirilor pentru amenajarea de magazine, astfel încît fiecare cvartal sau ansamblu să aibă unitățile sale proprii de deservire zilnică, populația nemaifiind silită să parcurgă mari distanțe și să piardă un timp prețios. Ca rezultat al creșterii necesităților de aprovizionare s-a trecut, în această perioadă, la amenajarea unui număr important de piețe alimentare în diferitele cartiere ale orașului. De asemenea s-a terminat construirea clădirii Halelor Obor, prevă-

Cartierul Floreasca, înainte de 23 August și astăzi

1

2 3

zute cu moderne instalații frigorifice de conservare a alimentelor.

În anii puterii populare, orașul București s-a îmbogățit cu un număr important de clădiri monumentale cu destinații diferite. Pentru a sprijini acțiunea de culturalizare a maselor s-a construit Combinatul poligrafic « Casa Scînteii », impunătoare clădire adăpostind în interiorul ei redacțiile majorității ziarelor din Capitală și principală tipografie modernă din țara noastră. Ansamblul clădirilor se află așezat în capătul de perspectivă al principalelor artere de penetrație, șoseaua Kiseleff, și în vecinătatea marelui parc de cultură și odihnă « I. V. Stalin ». În turnul central al construcției sînt instalate stația și antena pentru emisiunile de televiziune.

Casa Radiodifuziunii Romîne este de asemenea una dintre construcțiile importante realizate în ultimii 10 ani. Ea adăpostește numeroase studii, săli de repetiție, birourile tehnice și administrative necesare difuzării emisiunilor de radio. În cursul anului 1960 se va da în folosință marea sală de concert din cadrul acestui complex, prevăzută pentru un număr de 1 000 de locuri.

În vederea dezvoltării traficului aerian s-a trecut la reamenajarea aeroportului Băneasa, unde s-a construit o mare pistă betonată și o aerogară modernă pentru deservirea traficului intern și internațional.

S-au construit în această perioadă numeroase localuri pentru birourile și laboratoarele institutelor de studii, cercetări și proiectări nou înființate.

Un număr important de clădiri, începute înainte de război, au fost terminate și amplificate; dintre acestea, cităm Palatul Republicii, adăpostind Galeria națională de artă, clădirea Comitetului Central al P.M.R., Banca R.P.R., Palatul C.F.R.

Una dintre principalele deficiențe moștenite de la vechiul regim a fost mica suprafață a spațiilor libere plantate. Bucureștiul, pe care călătorii din trecut îl descriu ca un oraș bogat plantat, cu un număr mare de grădini, a fost lipsit în ultimii 30 de ani de acest element natural, datorită faptului că s-a construit haotic, dezordonat și fără discernămint. Fără a se ține seama de cele mai elementare condiții de igienă și confort, fără a se respecta normele de proiectare și de urbanism, teritoriul orașului a fost parcat și construit conform intereselor particulare de către exploatarea clasei muncitoare. Rînd pe rînd,

plantațiile s-au împușinat, locul lor fiind ocupat de construcții înghesuite.

Astfel, în 1944, suprafața destinată spațiului liber plantat și organizat era de 200 ha, ceea ce revenea la cca. 2 m²/locuitor. A fost necesar să se depună un efort deosebit pentru ca această suprafață să fie mai mult decît dublată. Astăzi, suprafața plantată este de cca. 500 ha, ceea ce reprezintă cca. 4,7 m²/locuitor; această suprafață este încă mică pentru specificul orașului nostru; ea urmează să crească conform schiței planului general de sistematizare.

Printre principalele realizări, cităm: extinderea parcului de cultură și odihnă « I. V. Stalin » în partea de nord a lacului Herăstrău, precum și reamenajarea porțiunii existente, crearea parcului « N. Bălcescu » și a parcului Copilului în cartierul Grivița Roșie, a parcului de cultură și odihnă « 23 August » din apropierea uzinelor « 23 August », amenajarea parcurilor « Tonola », « 1 Mai »-Tei, « Gh. Coșbuc », « Vitan » etc. În diferite cartiere ale orașului, pe lângă nenumărate scuaruri realizate pe terenurile virane sau pe teritoriul marilor cvartale de locuințe.

În domeniul sportiv, Capitala țării noastre se poate mîndri cu marele stadion republican « 23 August » cu o capacitate de 100 000 de locuri; această importantă construcție, realizată în timp record, se află situată în cadrul unui vast parc de cca. 60 ha dotat cu numeroase anexe și instalații sportive: patinoarul artificial, turnul de parașutism etc.

Tot în această perioadă s-a procedat la extinderea stadionului « Republicii », la construirea complexului sportiv « Floreasca » prevăzut cu o hală frumoasă de sport și un bazin de înot acoperit al bazei de cultură fizică « Gh. Gheorghiu-Dej », precum și a numeroase săli de gimnastică pe lângă întreprinderi și instituții.

Complexul « Dinamo » constituie de asemenea o importantă realizare, cuprinzînd un stadion cu 20 000 de locuri, o hală de sport, un velodrom și numeroase terenuri de joc: baschet, volei etc.

Pe lângă aceste mari construcții cu caracter de unicat, s-a amenajat pe lângă școli și întreprinderi o vastă rețea de terenuri de sport, baschet, volei, tenis etc.

*

Numeroasele realizări din ultimii ani au dus la dezvoltarea rapidă a orașului. Această dezvoltare

nu putea merge după vechile metode, haotic și necontrolat; construirea socialismului în țara noastră cerea ca orașul să se dezvolte astfel încît să fie asigurate condiții optime de trai populației, să devină o adevărată capitală a unui stat socialist.

Printr-o serie de hotărîri, partidul și guvernul au trasat căile de urmat pentru întocmirea pe baze științifice a planului general de sistematizare și reconstrucție socialistă a orașului București, plan care să oglindească avîntul și înflorirea continuă a economiei și culturii naționale și să creeze condiții pentru satisfacerea nevoilor materiale și culturale mereu crescînde ale maselor de oameni ai muncii din București.

Pe baza acestor directive, în ultimii ani s-a elaborat planul de reconstrucție și dezvoltare socialistă a orașului București, în cadrul căruia au fost cuprinse realizările de pînă în prezent în domeniul construcțiilor de locuințe, clădiri și dotări social-culturale, clădiri administrative, parcuri și terenuri sportive.

Mari artere de circulație, bogat plantate, vor străbate orașul, se vor separa zonele industriale de zonele de locuit, se vor crea spații verzi cu dotări sportive, care vor constitui elemente de îmbunătățire a odihnei și recreației oamenilor muncii.

În sistematizarea orașului s-a prevăzut înlăturarea contrastului izbitor dintre centru și periferie — moștenit de la regimul burghezo-moșieresc — creîndu-se condiții optime de trai pentru populație, prin construirea de locuințe noi, dotate cu confort modern. Se proiectează, concomitent cu acțiunea de lărgire a unor artere de circulație, refacerea pavajelor, îmbunătățirea iluminatului, definitivarea lucrărilor edilitare.

Partea centrală a orașului va fi transformată astfel încît să capete un caracter reprezentativ, demn de capitala unei țări în plină transformare. Se vor încheia ansambluri arhitecturale de-a lungul principalelor magistrale și bulevarde ale orașului, în cadrul piețelor reprezentative mai importante.

Trebuie să arătăm că regimul burghezo-moșieresc nu a fost în stare să doteze capitala țării cu nici o piață publică organizată din punct de vedere urbanistic și arhitectonic.

4

5

Partidul și guvernul nostru au trasat sarcina realizării într-un termen de cîțiva ani a unui lanț de piețe publice reprezentative, care — pe lîngă celelalte lucrări de pe magistralele și arterele din cadrul inelului interior — vor avea darul să schimbe total înfățișarea capitalei.

Astfel, se construiește în ritm intens piața din jurul noii săli a Palatului R. P. Romîne, care va forma un sistem unic arhitectural-urbanistic cu piața Republicii, al cărei proiect de sistematizare este în curs de elaborare. În modul acesta se vor pune în valoare Palatul Comitetului Central al P.M.R., Palatul R. P. Romîne, Ateneul R.P.R. și se vor realiza noi construcții care, împreună cu cele existente, să formeze o piață centrală cu caracter politic-cultural, demnă și corespunzătoare capitalei patriei noastre socialiste.

S-au terminat studiile de sistematizare a pieței Gării de Nord și s-a deschis șantierul ce urmează să realizeze aci un mare ansamblu de blocuri de locuit cu nouă etaje; împreună cu Palatul Administrativ C.F.R. și cu clădirea Gării de Nord, acestea vor forma cadrul urbanistic și arhitectural corespunzător principalei gări a Capitalei.

S-au făcut studii pentru sistematizarea pieței Victoriei; această piață e concepută ca un vestibul de primire al orașului, în care pătrund direct cele două artere importante din nord — șoseaua Kiseleff și șoseaua Generalisimul Stalin. Deschisă înspre zona verde — avînd pe latura de est Palatul Consiliului de Miniștri, pe latura de vest blocuri de locuit și pe latura de sud o mare bibliotecă — piața va lăsa acces direct bulevardului Ana Ipătescu, căii Victoriei și străzii Buzești.

6

7

1 — Noi locuințe pe str. Silvia

2 — Bloc de locuințe pe bd. 6 Martie nr. 22

3 — Bloc de locuințe pe bd. 6 Martie nr. 101

4 — Bloc de locuințe pe calea Plevnei

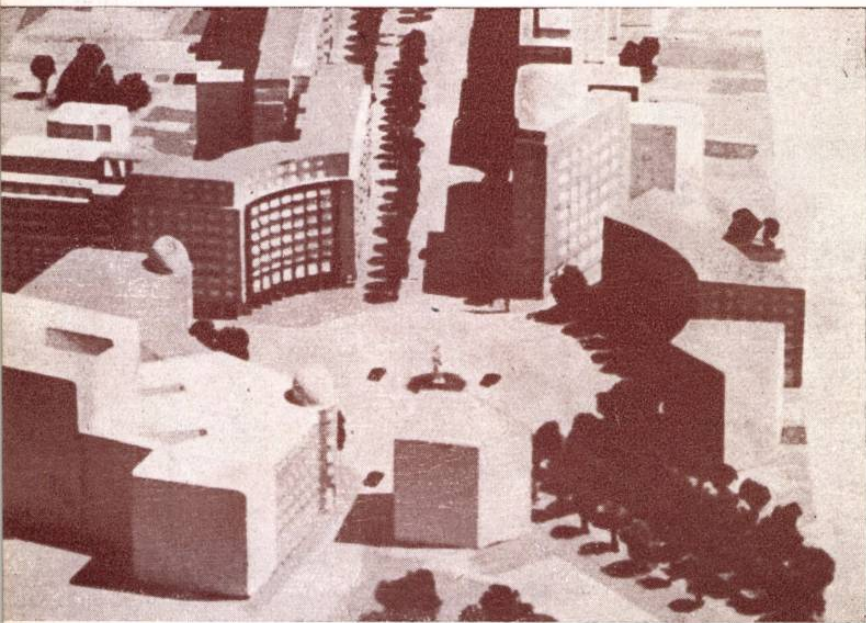
5 — Noul bloc de locuințe de pe bd. Magheru colț cu str. Pictor Verona, pentru salariații I.T.B.

6 — Nou bloc de locuințe pe bd. Bălcescu

7 — Nou bloc de locuințe pe bd. 1848 colț cu str. Doamnei

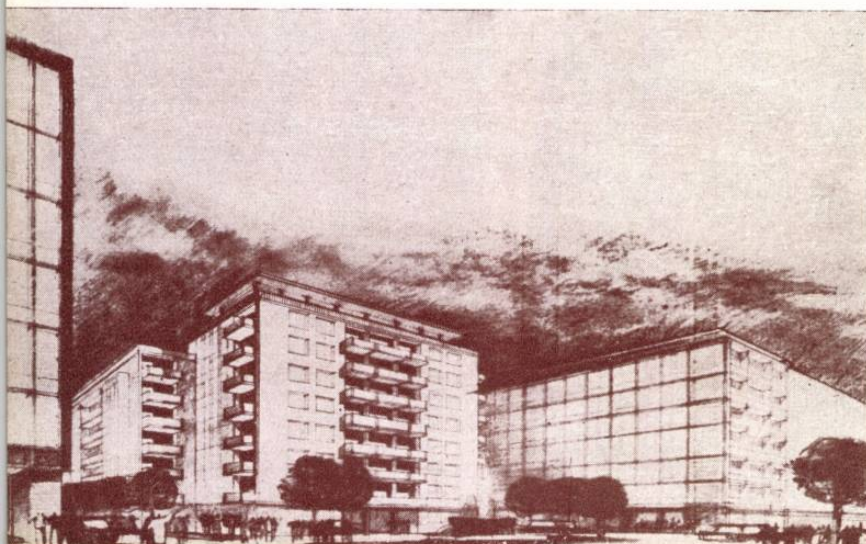
1

2

3

4

1 — Studii pentru noi blocuri de locuințe la intersecția bulevardul N-S cu inelul I. Perspectivă

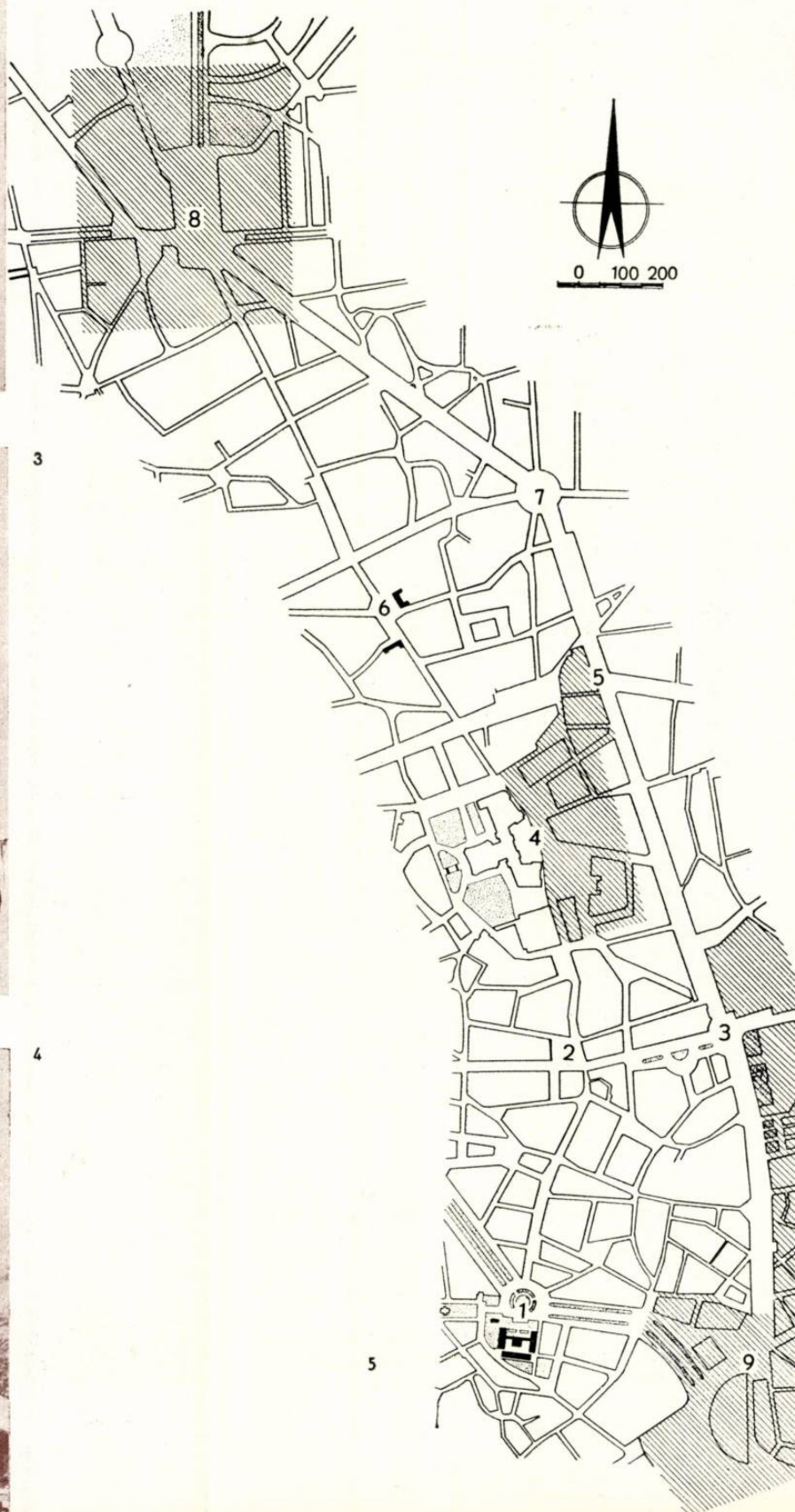
2 — Studiu pentru amenajarea pieței M. Eminescu — Machetă

3 — Studiu pentru amenajarea pieței C.C.A. Perspectivă

4 — Studii pentru noi blocuri de locuințe la intersecția căii Victoriei cu str. Biserica Amzei și cal. Griviței — Perspectivă

5 — Studii pentru amenajarea căii Victoriei și a magistralei N-S

1. Piața Splaiului — 2. Piața C. C. A. — 3. Piața

N. Bălcescu — 4. Piața Republicii — 5. Intersecția magistralei N-S cu inelul I — 6. Intersecția căii Victoriei cu str. Biserica Amzei și cal. Griviței — 7. Piața Mihail Eminescu — 8. Piața Victoriei — 9. Piața Unirii.

6 — Studiu pentru noi construcții de locuințe în Piața Splaiului — Perspectivă

7 — Studiu pentru amenajarea pieței Gării de Nord — Perspectivă

8 — Studiu pentru noul bloc de locuințe de pe bd. Magheru nr. 33 — Perspectivă

6

Pentru rezolvarea justă a traficului de circulație pe inel se propune ca bulevardul Ilie Pintilie să străbată denivelat piața.

Au început de asemenea studiile pentru piața N. Bălcescu, unde urmează să se amplaseze Opera Mare sau Teatrul Național. În această piață vor avea loc defilările oamenilor muncii, de 1 Mai și de 23 August, prevăzându-se pentru aceasta tribune permanente pentru conducătorii partidului și guvernului, pentru invitați și pentru fruntașii din producție.

Pentru sistematizarea pieței Unirii, nod principal de circulație, conducerea Sfatului popular al Capitalei și conducerea Uniunii Arhitecților din R.P.R. au lansat un concurs public.

S-au făcut proiecte și a început anul acesta reconstrucția pieței Mihail Eminescu.

A început de asemenea construcția Circului de stat, cu o capacitate de 2 400 de locuri. Amplasat în parcul Tonola, cirul va forma un ansamblu armonios cu o serie de blocuri de locuințe cuprinzând cca. 900 de apartamente.

La 30 decembrie anul acesta, cu ocazia sărbătoririi a 12 ani de la proclamarea Republicii, se va deschide noua sală a Palatului R. P. Române, cu o capacitate de 3 300 de locuri.

Se fac studii pentru construirea pe terenul actualului hipodrom, a Expoziției economiei naționale, hipodromul urmînd a fi mutat pe un teren mai corespunzător, între șoseaua Alexandriei și bulevardul Ghencea, conform schiței planului general de sistematizare.

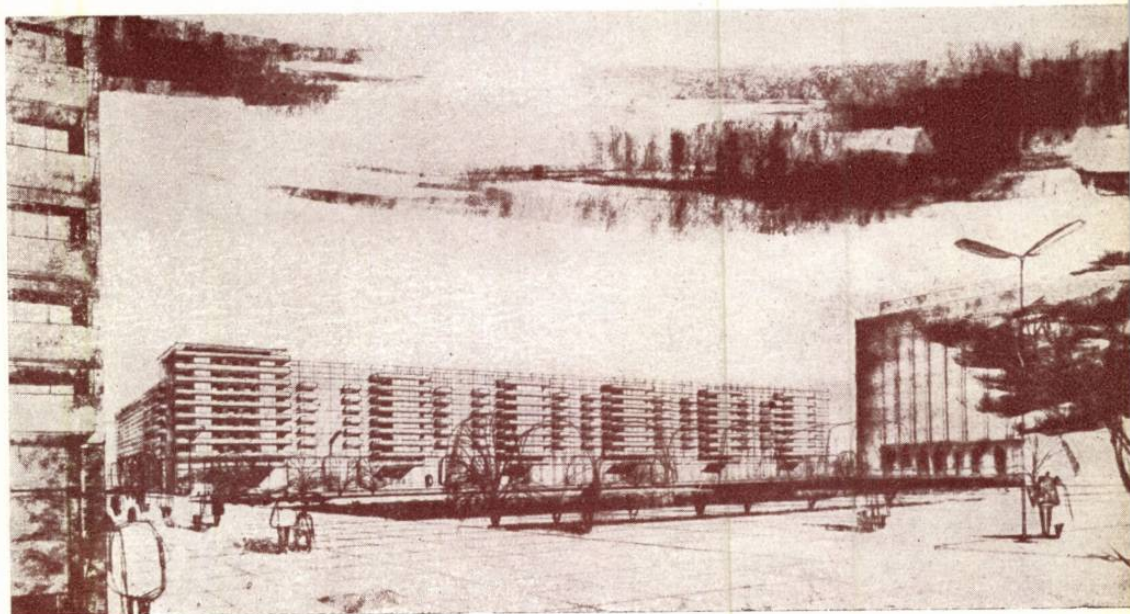
S-au făcut studii pentru realizarea a 6 pasaje de nivel care vor rezolva dificultățile în punctele în care arterele de circulație traversează calea ferată în interiorul orașului.

Importantă este și realizarea apeductului Arcuda—București, care va da capitalei un plus de 140 000 m³ apă pe zi.

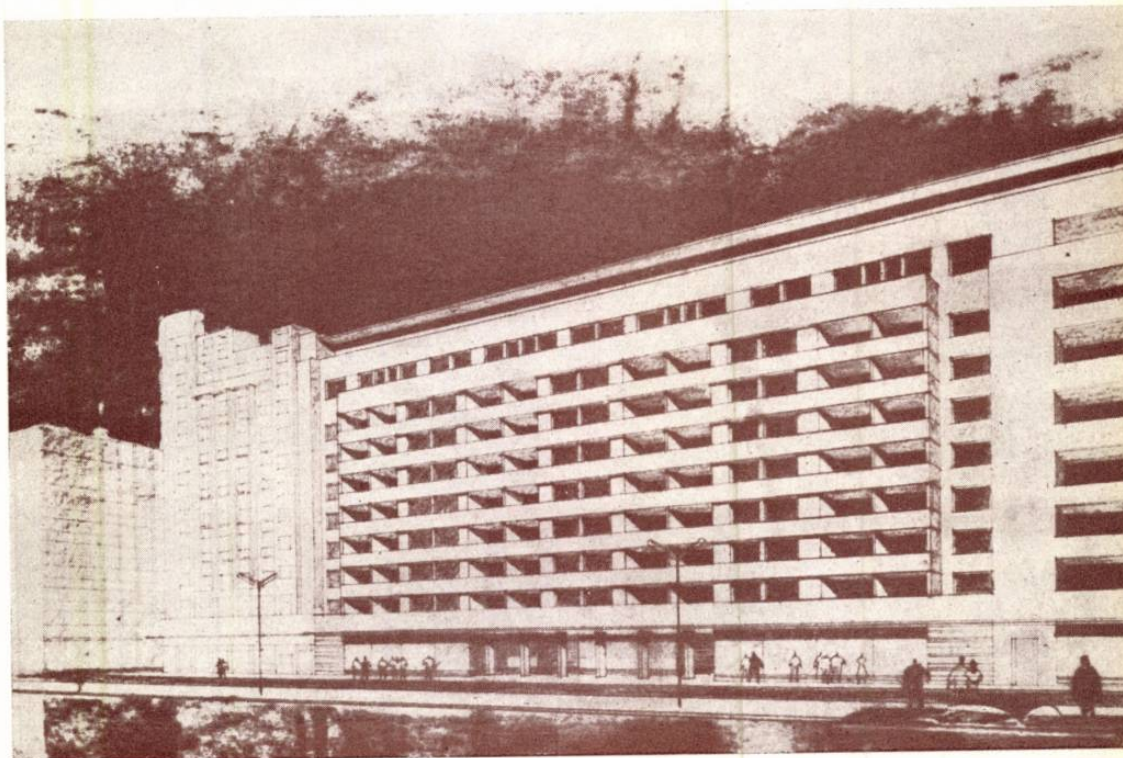
O atenție deosebită se va da restructurării rețelei de canalizare, dezvoltării rețelei de energie electrică, diverselor instalații edilitare, modernizării pavajelor în capitală și salubrității.

Ritmul extraordinar cu care a pornit reconstrucția socialistă a capitalei umple de bucurie pe toți oamenii muncii. Judecînd după realizările prezentului, se poate prevedea creșterea realizărilor viitoare din punct de vedere cantitativ și calitativ.

Mîndri de marile realizări și succese obținute de oamenii muncii în dezvoltarea economiei naționale, sub înțeleapta conducere a partidului, trebuie să contribuim cu toată capacitatea și energia noastră, să folosim toate rezervele interne, inventivitatea, spiritul de economie și grija pentru avutul obștesc spre a îndeplini și depăși sarcinile trasate de Plenara C.C. al P.M.R. din 13—14 iulie a.c. și de directivele partidului și guvernului, care ne conduc cu mînă sigură spre o viață fericită, îmbelșugată și luminoasă.

7

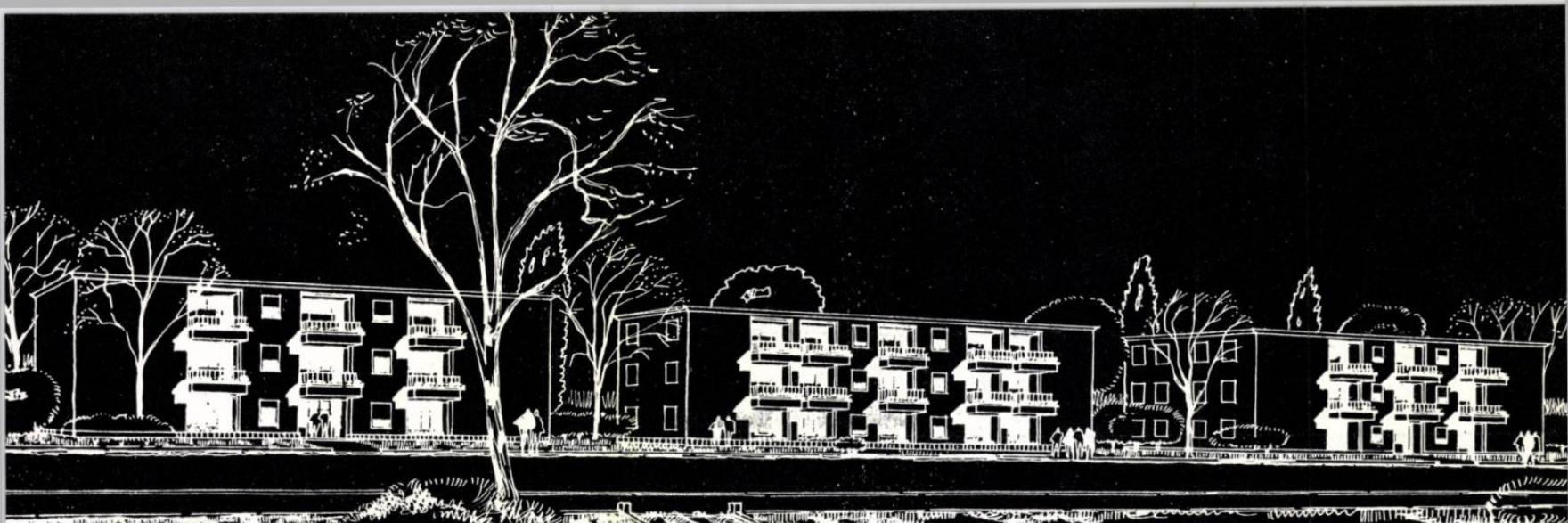

8

locuințe noi în București

Bloc tip C de pe strada L. Tolstoi — Vedere

Perspectivă de ansamblu

CLĂDIRI DE LOCUIT PE STRĂZILE M. GORKI ȘI L. TOLSTOI

Autori arhitecții, T. Ricci, M. Dima, C. Teodorescu și L. Garcia

Pe terenurile libere de pe străzile L. Tolstoi și M. Gorki s-a propus construirea unor clădiri de locuit economice, având apartamente cu 1, 2, 3 și 4 camere, în proporție pe ansamblu, respectiv de 15, 60, 20 și 5%.

Regimul de construcție al acestui cartier impunea, prin numărul mare de clădiri existente, construirea de locuințe tip «vilă», cu 1—2 etaje. Amplasarea unor clădiri de locuit economice de tip «bloc» apărea posibilă numai cu condiția de a se respecta anumite limite privind lungimea frontului de fațadă și crearea de spații libere suficiente, pentru ca alternanța acestora cu a volumelor construite să dea aceeași imagine de afinare a cartierului.

Primele experiențe, având la bază cerințele de mai sus, au fost făcute pe strada M. Gorki cu blocuri de tip D și F, acesta din urmă având demisol, 2 etaje și mansardă. Volumul obținut astfel s-a dovedit a fi prea mare pentru aceste străzi; mansarda, deși bine proporționată, duce la o creștere simțitoare a volumului, întrecând cu mult înălțimea medie a acestui cartier de vile. De asemenea s-a constatat că modernizarea atent studiată, prezența loggiilor și a balcoanelor, precum și agrementarea fațadelor cu culori diferite pentru fiecare bloc în parte sau alternând fără cadență, fac ca aceste clădiri să ofere aceeași atmosferă plăcută ca a străzilor mobilate cu vile.

Plecând de la aceste considerente de temă și cerințe rezultate din experiențele făcute anterior, s-a ajuns la formula unor grupări interesante pe strada L. Tolstoi, utilizând blocuri ale căror fronturi variază între 19,00 și 33,00 m, având retrageri

minime de la fațadă de 4,00 pînă la 6,00 m. Patru dintre tipurile de blocuri utilizate sînt prezentate în acest articol. Dimensiunile exterioare diferite ale blocurilor punct cu 4 apartamente și ale blocurilor liniare cu 2 apartamente la scară au fost folosite în compoziția de plan pentru a permite crearea unor intrînduri sau «buzunare» ample, atingînd pînă la 20×30 m, și a obține astfel o imagine cît mai deschisă a frontului stradal.

Construcțiile au fost proiectate și executate în două etape succesive.

Prima etapă o constituie clădirile de tipul D—D₁ și F_a (autor, arh. L. Garcia) amplasate pe strada M. Gorki și pe o parte a străzii L. Tolstoi. Ele au fost proiectate, executate și date în folosință în intervalul martie — 23 august 1958.

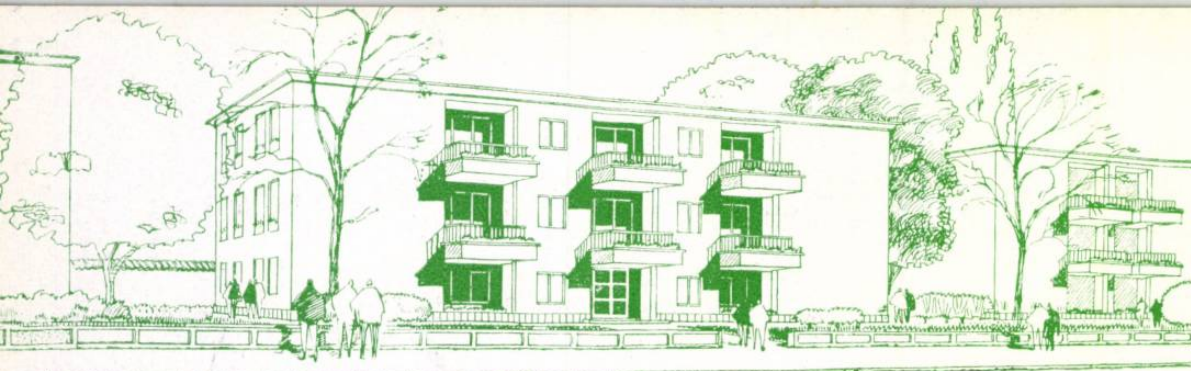
A doua serie de clădiri, de tipul B și C, amplasate pe strada L. Tolstoi (autori, arhitecții T. Ricci, M. Dima și C. Teodorescu) au fost proiectate și începute în cursul lunii mai 1958, fiind terminate și date în folosință în toamna aceluiași an, la 7 noiembrie.

Aceste două tipuri de clădiri, proiectate în cadrul Institutului Proiect-București, s-au înscris în cursul anului 1958 ca primele apartamente al căror preț de cost pe apartament mediu construit a coborît sub 40 000 lei.

Rezolvarea acestor blocuri cu parter ușor coborît față de sol a creat posibilitatea de a se reduce simțitor înălțimea clădirii și de a se obține indici tehnici și de cost reduși. La parterul acestor clădiri se găsesc de asemenea, în afara spațiilor rezervate pentru acces, apartamente cu 1 și 2 camere, boxe necesare

Bloc tip C și B — Vedere

1

BLOC PUNCT TIP B (3.3.3.4.)

Blocul punct tip B, avînd patru apartamente la scară, are următoarele caracteristici:

Suprafața locuibilă/apartament mediu	48,12 m ²
Suprafața locuibilă*/locatar	7,40 m ²
Suprafața construită/apartament mediu	90,40 m ²
Suprafața construită/locatar	13,91 m ²
Dimensiunile construite pe teren	27,82 × 13,37 m

Calitățile oferite de gradul de confort al acestor apartamente sînt:

- dubla orientare a camerelor de locuit;
- acces independent din camera de zi la dormitoare;
- camera de baie-w.c. plasată între dormitoare, cu acces prin degajament;
- bucătăria, baia-w.c. și cămara, aerisite și luminate direct;
- nișă de luat masa în bucătărie;
- loggia-balcon cu loc de luat masa, avînd acces din camera de zi și din bucătărie;
- debara pentru haine-lenjerie
- w.c. separat cu acces din vestibul la apartamentele cu 4 camere.

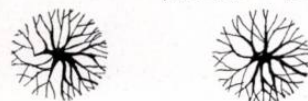
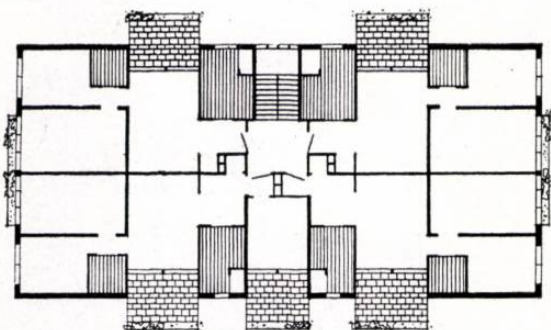
* În calcul suprafețelor locuibile nu au intrat bucătăriile cu nici o cotă-parte.

★

- 1 — Perspectivă
 2 — Vedere
 3 — Plan nivel curent
 4 — Detaliu de apartament cu 3 camere
 1. Vestibul — 2. Dulap pentru haine
 3. Cameră de zi — 4. Dormitor
 5. Dormitor copii — 6. Baie — 7. Bucătărie — 8. Cămară — 9. Loggie-balcon.

2

3

0 1 2 3

4

1

BLOC LINIAR TIP C (2.2.2.3.)

Blocul liniar tip C, compus din două tronsoane de 2 apartamente la scară, are următoarele caracteristici:

Suprafața locuibilă/apartament mediu	40,90 m ²
Suprafața locuibilă /locatar	8,10 m ²
Suprafața construită/apartament mediu	80,90 m ²
Suprafața construită/locatar	16,14 m ²
Dimensiunile construcției pe teren	32,75 x 10,25 m

Gradul de confort oferit de schema de plan a acestor apartamente oferă, în afara calităților semnalate la apartamentele din blocurile de tip B, următoarele:

- un dulap de lenjerie lângă camera de baie, cu acces din degajament;
- un dulap de haine, de asemenea înzidit, cu acces din vestibul.

★

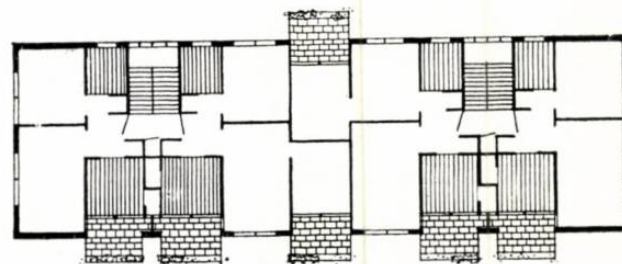
- 1 — Perspectivă
2 — Vedere
3 — Plan nivel curent
4 — Detaliu de apartament cu 2 camere.
1. Vestibul — 2. Dulap de haine
3. Cameră de zi — 4. Dormitor — 5. Baie, w.c. — 6. Dulap pentru lenjerie — 7. Bucătărie — 8. Cămară — 9. Loggie-balcon
10. Încăpere contor.

2

4

3

0 1 2 3 m

pentru fiecare apartament, precum și un grup spălătorie-uscătorie.

Plastica fațadelor este obținută printr-o proporționare corectă a plinului și golului, simplă și bine conturată de cadența loggiilor-balcoane viu colorate.

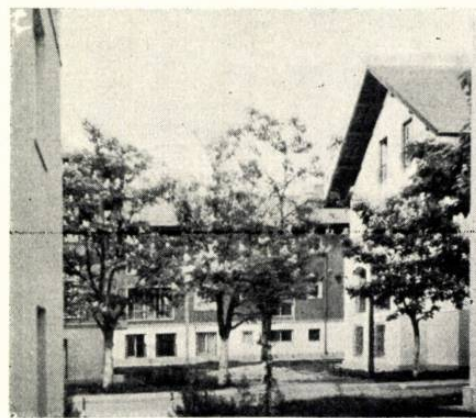
Coronamentul clădirii este obținut printr-o cornișă ușor reliefată, care preia și maschează scurgerile acoperișului realizat din țiglă cu pantă foarte mică. Merită să fie semnalată de asemenea lipsa burlanelor pe fațade, cu toate că nu s-au utilizat scurgeri interioare.

Fațadele sînt colorate cu tonuri pastelate, alternînd culoarea de bază de la o clădire la alta sau în alternanțe neregulate.

Prezența loggiei-balcon în fața bucătăriei prezintă, în afara avantajului dublei folosințe, și unul de ordin plastic, căci scoate din compoziție ferestrele bucătăriilor.

Finisajul interior a fost realizat în bune condiții de către întreprinderea de execuție, condusă și coordonată de sectorul tehnic al Gospodăriei de Partid a C.C. al P.M.R. care a executat lucrările întregului ansamblu, utilizînd un singur semestru pentru execuție, pînă la darea clădirilor în folosință.

Arh. TIBERIU RICCI

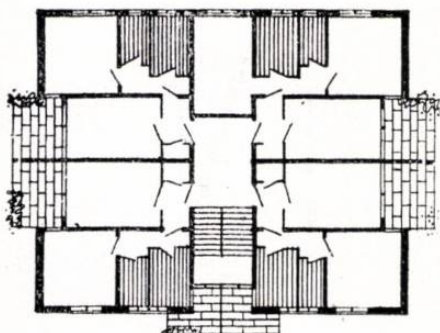

Blocurile D și F — Vedere

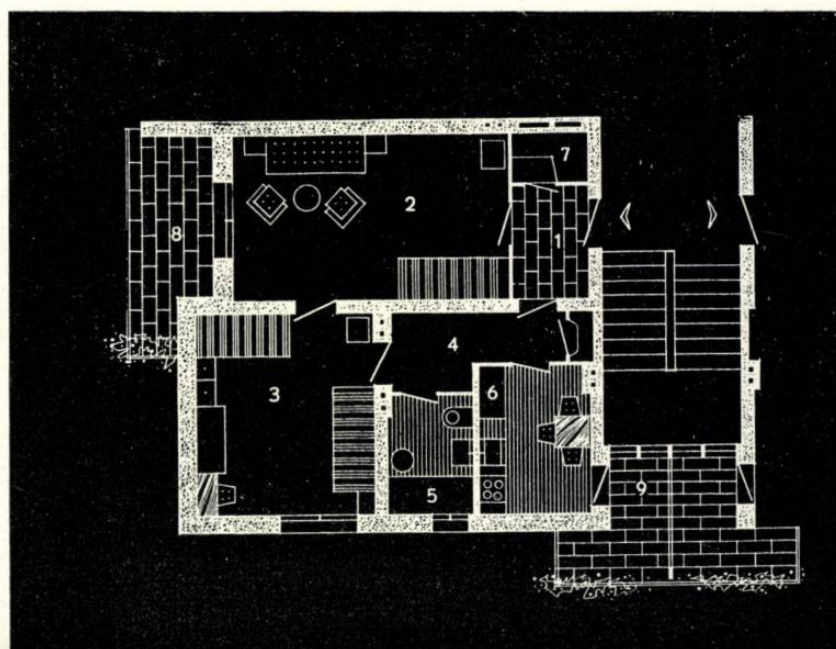

1

2

3

BLOC PUNCT TIP F_a (2.2.2.3.)

Blocul tip F_a este tipul îmbunătățit întrebuințat anterior în cartierul Floreasca-nord, avînd demisol, 2 etaje și mansardă. Caracteristicile acestei clădiri cu 4 apartamente la scară sînt:

Suprafața locuibilă/apartament mediu	35,30 m ²
Suprafața locuibilă/locatar	7,85 m ²
Suprafața construită/apartament mediu	76,20 m ²
Suprafața construită/locatar	16,90 m ²
Dimensiunile construite pe teren	19,55 x 15,90 m

În analiza gradului de confort al apartamentului, tipul de plan oferă următoarele calități:

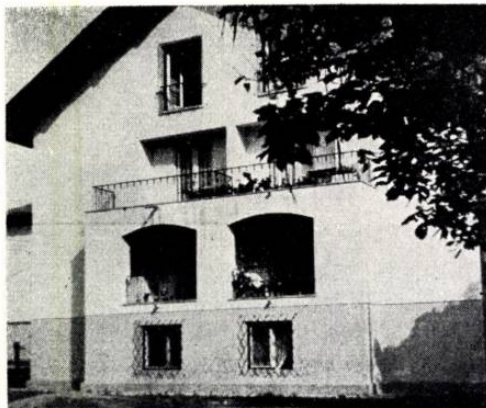
- dublă orientare a celor 2 camere de locuit;
- acces necomandat la cele 2 camere, bucătărie și baie-w.c.;
- bucătăria și baia-w.c. aerisite și luminate direct;
- loggia-balcon cu loc de luat masa, cu acces din camera de zi;
- balcon de serviciu la bucătărie (pentru 2 apartamente).

★

- 1 — Vedere
2 — Plan nivel curent
3 — Detaliu de apartament cu 2 camere.
1. Vestibul — 2. Cameră de zi
3. Dormitor — 4. Degajament — 5. Baie, w.c. — 6. Bucătărie — 7. Cămară
8. Loggia — 9. Balcon de serviciu.

Blocurile D și F — Vedere

Bloc tip F — Detaliu de fațadă

Bloc tip D — Detaliu de intrare

BLOC LINIAR TIP D-D₁ (2.2.3.3.)

Blocul liniar tip D-D₁, avînd demisol și 2 etaje, este compus din 2 tronsoane de două apartamente la scară și are următoarele caracteristici:

Suprafața locuibilă/apartament mediu	37,20 m ²
Suprafața locuibilă/locatar	7,44 m ²
Suprafața construită/apartament mediu	77,65 m ²
Suprafața construită/locatar	15,50 m ²
Dimensiunile construite pe teren	33,25 × 9,40 m

Gradul de confort al acestor tipuri de apartamente oferă toate calitățile semnalate mai sus pentru apartamentele blocului F_a, mai puțin prezența loggiei spațioase, înlocuită la apartamentele de capăt cu un balcon. În plus, apartamentele acestui bloc realizează:

— cămara cu acces din bucătărie, însă aerisită direct;

— o nișă de luat masa în bucătărie.

Ambele tipuri de clădiri au la demisol (în afara spațiilor necesare rezervate pentru acces și apartamente cu 1 și 2 camere) boxe pentru depozitare și un grup comun spălătorie-uscătorie.

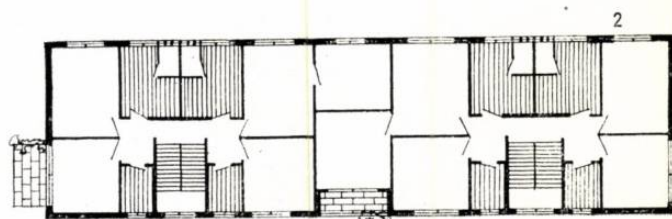
*

- 1 — Vedere
2 — Plan nivel curent
3 — Detaliu de apartament cu 2 camere.
1. Vestibul — 2. Cameră de zi — 3. Dormitor — 4. Baie, w.c. — 5. Bucătărie — 6. Cămară — 7. Balcon

1

3

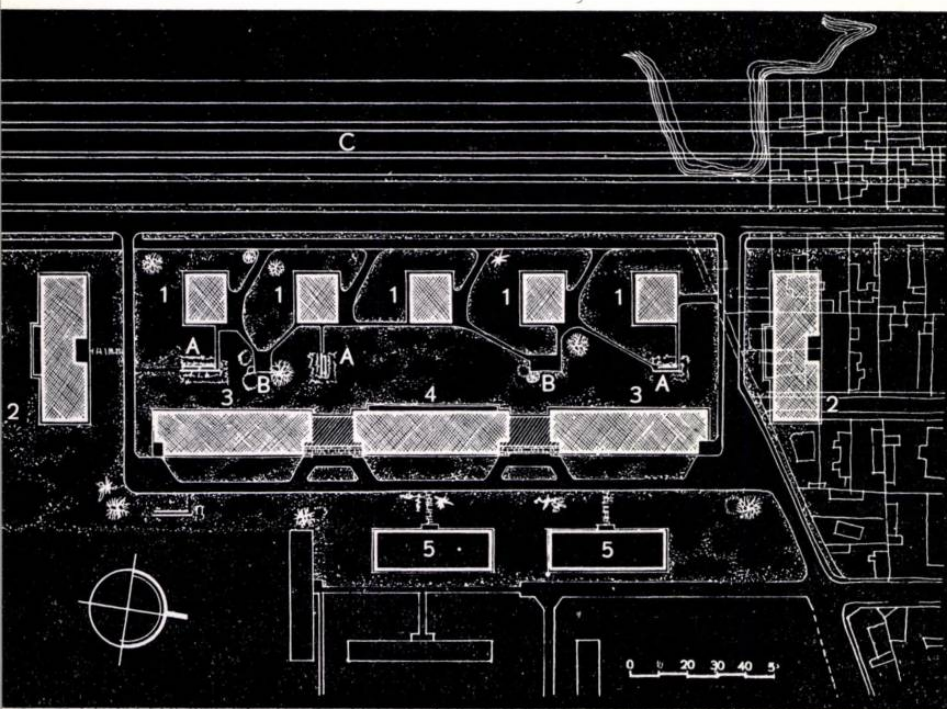

0 1 2 3 m

Vedere generală a șantierului

Plan de situație

1. Blocuri punct — 2. Blocuri liniare — 3. Cămine — 4. Cămin cu centrală termică la subsol — 5. Cămine existente — A. Platforme pentru gunoi — B. Spațiu rezervat pentru jocul copiilor — C. Viitoarea arteră

Perspectivă de pe Drumul Murgului

ANSAMBLU DE LOCUINȚE ȘI CĂMINE MUNCITOREȘTI PE DRUMUL MURGULUI

Șef atelier: arh. N. Kapeș
Colectiv de proiectare: arhitecții
S. Julman, A. Corvătescu, Victoria
Gîlcă, Maria Covalsky

Perspectivă de ansamblu

În 1958 s-a pus problema construirii unor ansambluri de cămine și locuințe pentru muncitorii constructori, printre care și ansamblul din Drumul Murgului.

În urma unei faze preliminare de studiu, propusă de Institutul Proiect București, s-a ajuns la concluzia că, față de baracamentele și amenajările provizorii pentru cazare ce se execută pe șantiere, edificarea acestui ansamblu este avantajoasă din toate punctele de vedere, și anume: a) amortizarea într-un timp scurt, b) obținerea unui confort mult sporit pentru muncitori, c) crearea unor condiții mult mai igienice de locuit, d) creșterea stabilității muncitorilor din sectorul de construcții, ceea ce va duce la o ridicare substanțială a nivelului profesional și deci a productivității, e) crearea unui ansamblu încheiat, cu valoare urbană, care se înscrie în bune condiții în planul de sistematizare al cartierului Balta Albă — bulevardul Muncii, unde sînt în curs de execuție și unde se prevăd lucrări foarte importante (circa 25 000 de apartamente cu toate dotările necesare).

În urma avizării favorabile a studiului, s-a trecut imediat la sarcina de proiectare și proiectul tehnic, lucrările începînd în toamna aceluiași an.

Amplasamentul ales se găsește pe un teren de cca. 5 ha situat pe Drumul Murgului, în imediată apropiere a bulevardului Muncii, mărginit la vest de viitoarea arteră ce se va amenaja și de străzi noi de importanță secundară pe celelalte laturi.

Complexul a fost studiat în funcție de un grup de baracamente cu parter — unele dintre ele din zidărie — precum și de două cămine cu parter și două niveluri, executate în 1957, existente pe acest teren. S-a prevăzut posibilitatea amplasării unor noi clădiri (cămine și locuințe) și a unor dotări, ca: un restaurant, o creșă, un cămin de zi, o școală profesională etc. Totodată, pe amplasamentul barăcilor existente se vor amenaja spații verzi, ca și spații pentru odihnă și sport.

În prima etapă s-a hotărît construirea unor cămine de mare capacitate pentru muncitorii celibatari, blocuri punct cu patru apartamente la scară pentru familisti și blocuri liniare cu garsoniere pentru tineri căsătoriți, acoperindu-se astfel o gamă variată de posibilități de cazare. Construcțiile noi vor putea găzdui 2 500 de persoane, iar împreună cu cele două cămine existente, cca. 2 900 de persoane. Au fost proiectate de asemenea toate lucrările exterioare necesare: canalizare (care se va racorda la

canalul colector în construcție), alimentare cu apă, rețea de energie electrică, rețele termice, platforme speciale pentru depozitarea resturilor menajere etc. Întregul complex beneficiază de încălzire centrală furnizată de o centrală termică unică situată în subsolul unuia dintre căminele noi.

Sistemul de construcție prevede pentru toate obiectele, zidărie portantă cu simburii de beton armat și planșee prefabricate din fișii DIM, învelitoare în terasă și scurgeri exterioare; numai la căminul care cuprinde subsolul cu centrala termică s-a preconizat schelet de beton armat, avînd în vedere situația specială creată de funcțiunea clădirii.

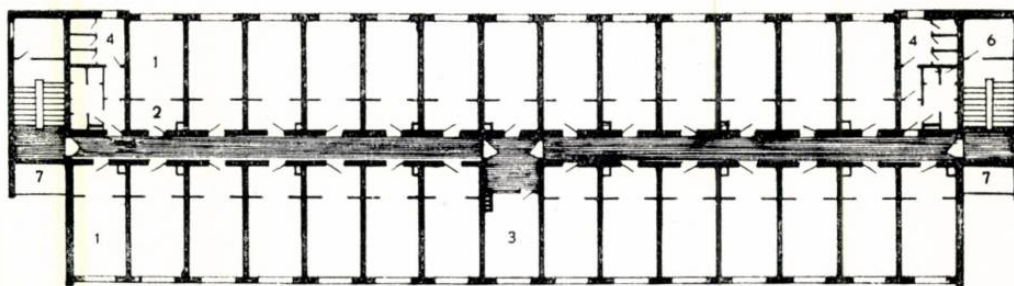
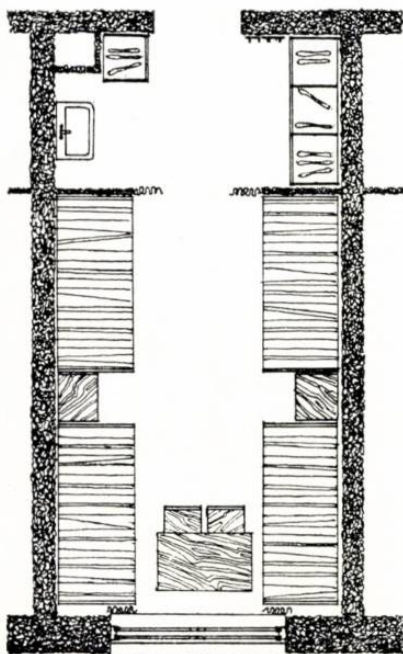
Din punct de vedere plastic s-a căutat obținerea unor volume și elemente simple care să acuze structura, iar pentru agrementare s-a preconizat utilizarea culorilor diferite la obiecte, balcoane și loggii (la blocurile de locuit) și amenajarea unor spații verzi.

Ansamblul este echilibrat și unitar, conceput pentru a prezenta un front încheiat, mai ales spre viitoarea arteră principală.

La 23 August anul acesta au fost terminate o parte din locuințe, urmînd ca întregul complex să fie terminat pînă la sfîrșitul anului 1959.

Arh. N. KEPEȘ, arh. S. JULMAN

Detaliu de cameră

Cămin — Plan etaj curent

1. Cameră cu 4 paturi — 2. Cameră pentru dulapuri și lavabou — 3. Oficiu
4. Grup sanitar (w. c., dușuri etc.) — 5. Cameră îngrijitor — 6. Cameră
lenjerie — 7. Balcon

CĂMINELE

Față de situația în planul de ansamblu și în funcție de planul de sistematizare al cartierului Balta Albă, s-a impus un regim de construcție cu parter și patru niveluri (fără subsol), așa încît s-a studiat un tip nou de cămin, avînd înălțimea corespunzătoare, în care pot fi cazate 544 de persoane în camere cu 4 paturi. În total, cele trei cămine au o capacitate de 1 600 de locuri. Pentru mărirea confortului, unitatea de locuit cuprinde un spațiu unde sînt amplasate dulapurile, un lavabou și gheana de ventilație. Fiecare nivel are un oficiu, cameră de îngrijitori, cameră pentru lenjerie, grupuri sanitare (dușuri,

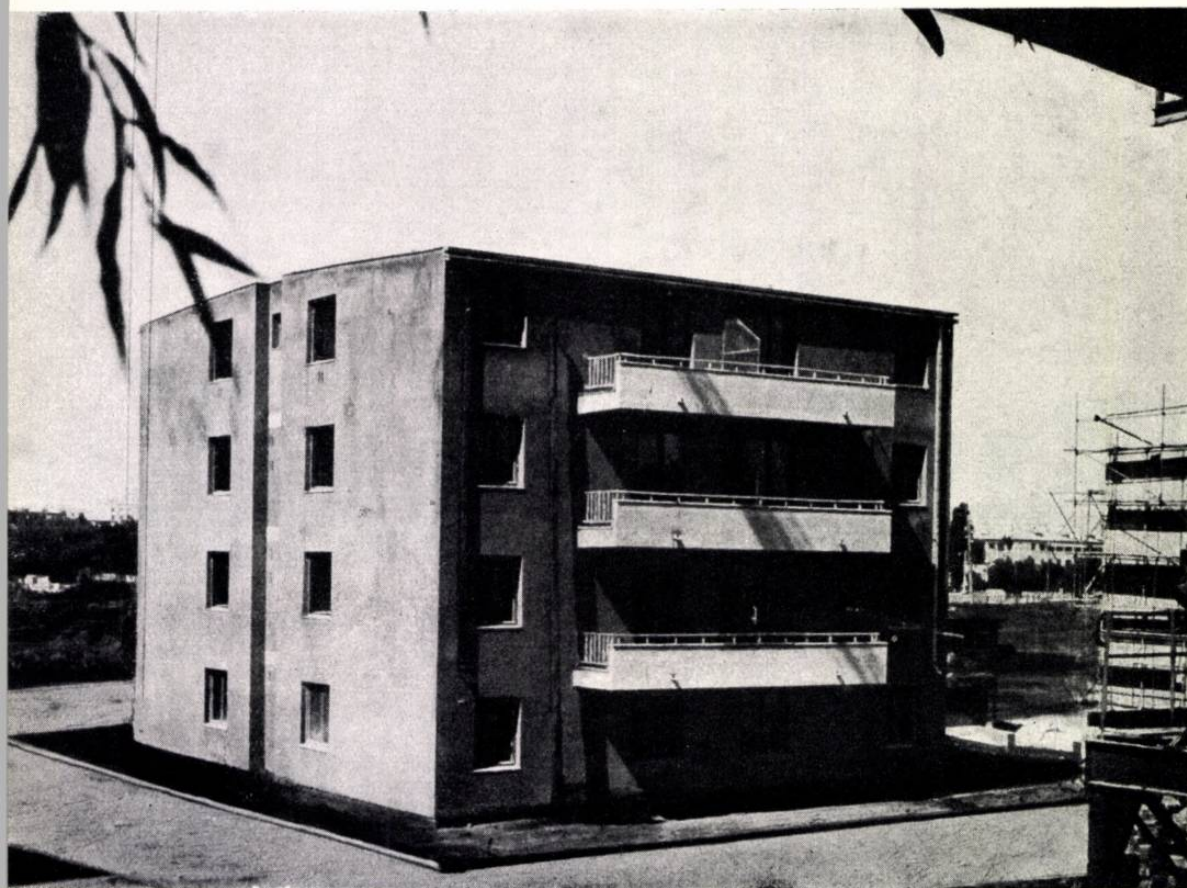
w.c.). Între cămine există două corpuri de legătură la parter, cu destinații comune: bibliotecă, șah, conferințe, stație de radioamplificare ce deservește difuzoarele din camere etc., care au fost considerate mai economice și mai utile în exploatare, avînd și un rol de articulație între cămine. Indicii spațiali și tehnico-economici obținuți sînt următorii:

Suprafața construită 7,37 m²/pat.

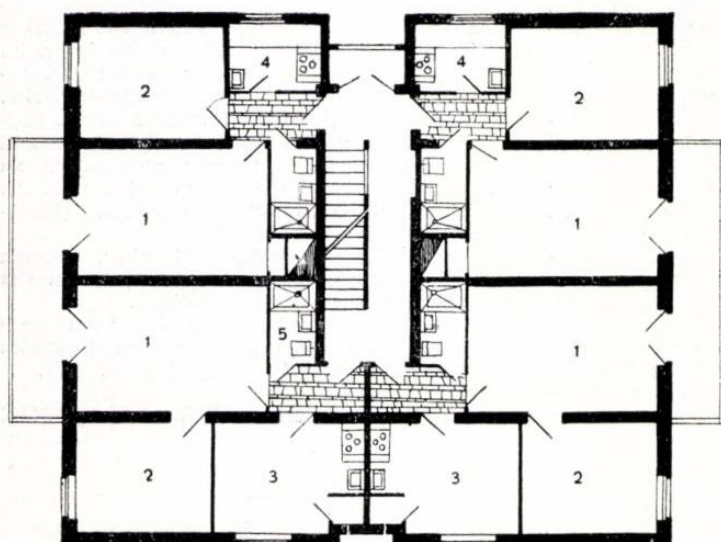
Suprafața locuibilă 4,75 m²/pat.

Costul unui metru pătrat locuibil 1 012 lei.

Cost pe pat 4 527 lei (în care sumă intră și cotele părți ale tuturor lucrărilor aferente, în afară de mobilier).

1

BLOCURILE PUNCT

2

0 1 2 M

BLOCURILE LINIARE

Având în vedere că aceste blocuri închid pe două laturi ansamblul, s-a adoptat soluția parter cu patru niveluri. Fiecare dintre ele cuprinde 130 de apartamente de o cameră, grup sanitar (duș, lavoar, w.c.) și chichinetă, repartizate câte 26 de apartamente pe palier. S-a prevăzut de asemenea un subsol parțial pentru spălătorii și uscătorii.

Au fost în proiectare două blocuri cu un total de 260 de apartamente.

Indicii spațiali și tehnico-economici:

Pe nivel curent

Suprafața construită	14,56 m ² /pers.
Suprafața locuibilă	8,04 m ² /pers.
K ₃	0,552

Pe bloc

Suprafața construită	15,30 m ² /pers.
Suprafața locuibilă	8,04 m ² /pers.
K ₃	0,525
Costul pe metru pătrat locuibil	1 165 lei
Costul pe apartament	18 740 lei

Blocurile punct au parter și trei niveluri (fără subsol), considerându-se că o înălțime și volume mai mici decât ale celorlalte clădiri se vor încadra mai bine în ansamblu, punctând frontul aproape continuu al căminelor, pe care ele se profilează. Nivelul curent are patru apartamente grupate în jurul unei scări centrale, blocul însumând astfel 16 apartamente, dintre care 8 cu două camere, bucatărie și grup sanitar (duș, w.c., lavabou) și 8 cu două camere, bucatărie locuibilă și grup sanitar. La ultimul nivel a fost amenajată o spălătorie și o uscătorie; de asemenea a fost prevăzută și instalație de televiziune. În total se construiesc 5 blocuri cu o capacitate de 350 de persoane.

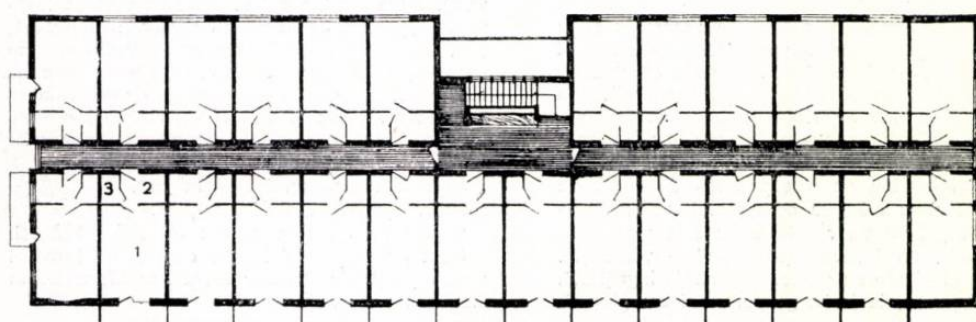
Indicii spațiali și tehnico-economici sînt următorii:

Pe nivel curent

Suprafața construită	12,57 m ² /pers.
Suprafața locuibilă	7,30 m ² /pers.
K ₃	0,577

Pe bloc

Suprafața construită	13,06 m ² /pers.
Suprafața locuibilă	7,54 m ² /pers.
K ₃	0,572
Costul pe m ² locuibil	1 187 lei
Costul pe apartament convențional (28 m ²)	33 236 lei

1 — Vederea unui bloc-punct

2 — Bloc punct — Plan nivel curent

1. Cameră de zi — 2. Dormitor — 3. Bucătărie locuibilă — 4. Bucătărie — 5. Grup sanitar.

3 — Bloc liniar — Plan etaj curent

1. Cameră — 2. Vestibul și chichinetă — 3. Grup sanitar

CENTRUL DE ODIHNĂ EFORIE II

Autori : arh. C. Lăzărescu, arh. L. Popovici

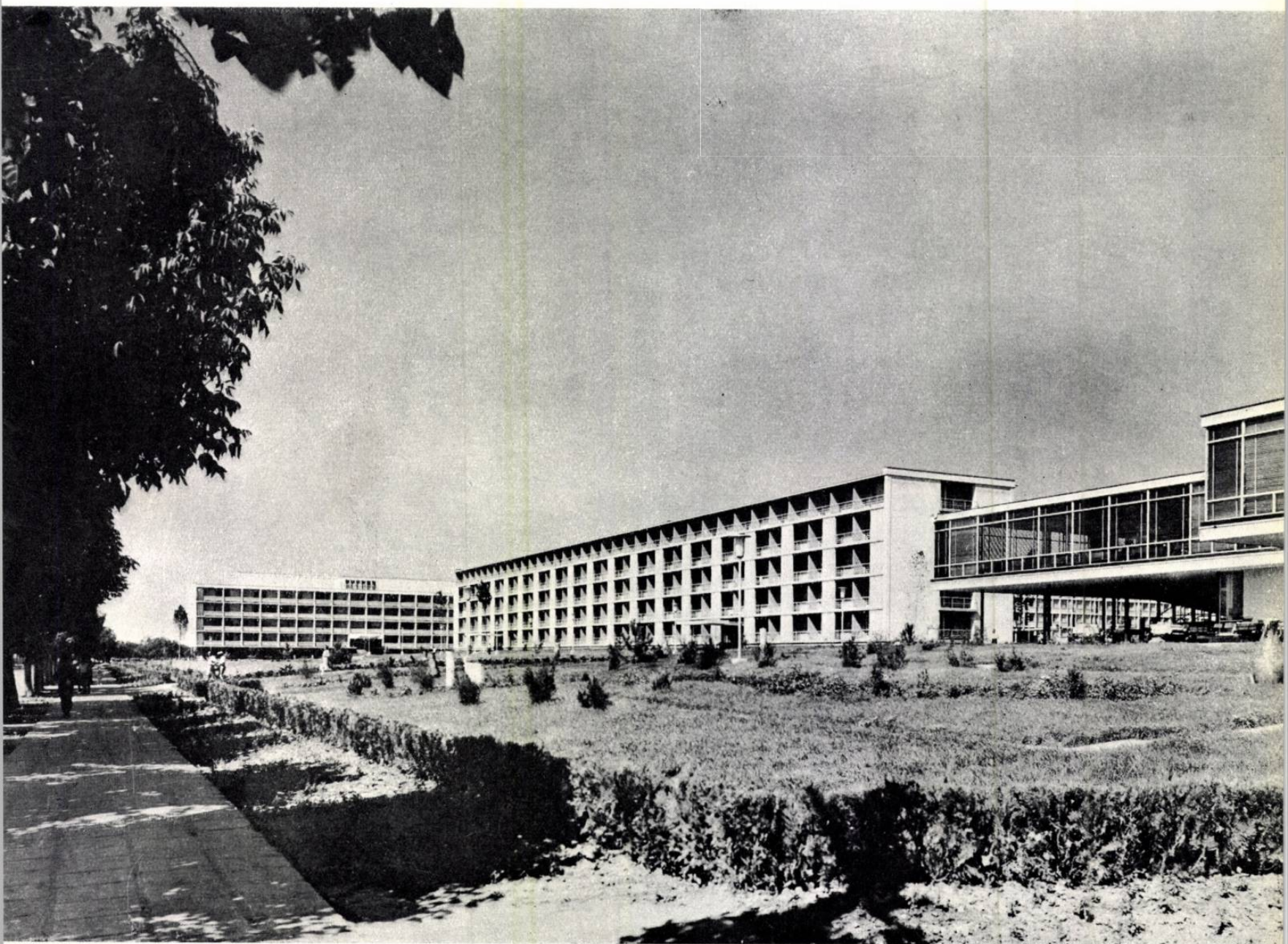
Colaboratori, arhitecții : Virginia Petrea, P. Focșa,
Antonina Aioanei, Gabriela Gheorghiu, Anca
Borgovan Ionescu, J. Rosenberg, Gh. Dorin.

Rezistență : colectivul ing. N. Laszlo

Instalații : colectivul ing. Gh. Stavrescu, ing. Gh.
Gheorghe

Mobilier : arh. V. Rado

Vedere generală a complexului, de pe șoseaua Constanța-Mangalia

Noul ansamblu de case de odihnă Eforie II este cel mai mare, realizat pînă în prezent, pe litoralul Mării Negre, asigurînd cazarea a 2 000 de vizitatori.

Programul prevedea construirea a 1 000 de camere de cazare cu cîte 2 paturi fiecare, cu duș, w.c., lavoar, dulapuri înzidite și un mic vestibul tampon către culoar, suprafața camerei de locuit fiind de 11 m².

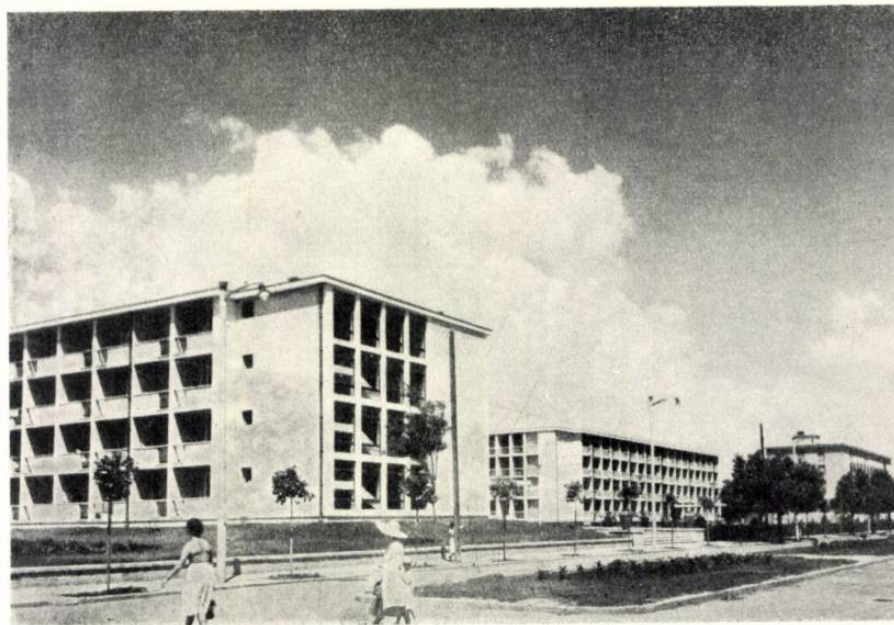
De asemenea, se prevedea asigurarea tuturor celorlalte dotări necesare bunei funcționări și deserviri, corespunzătoare ansamblurilor cu confortul cel mai ridicat.

Amplasat între gară și șoseaua Constanța-Mangalia, complexul beneficiază de o vedere deosebită spre mare și ghiol și spre întregul cordon litoral ce leagă Eforie de Vasile Roaită.

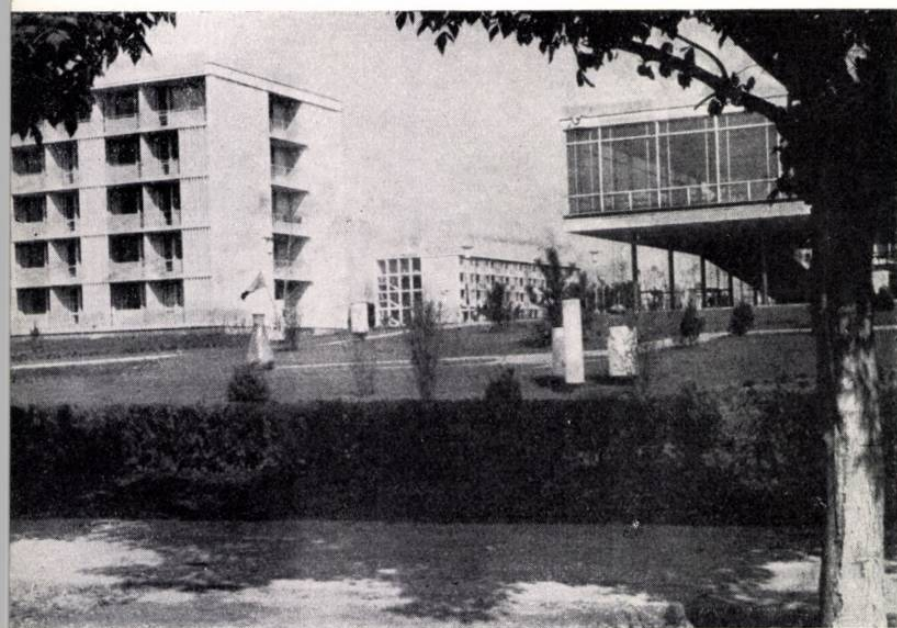
Compoziția generală a ansamblului trebuia să țină seama, pe de o parte, de principiul separării complete a funcțiilor, adoptat la toate ansamblurile de pe litoral, iar pe de altă parte, de amplasamentul deosebit, cu o pantă ușoară spre mare (sud-est) și cu o vedere excepțională. De asemenea, trebuia să se țină seamă și de faptul că ansamblul este văzut de la mare distanță — cca. 3 km — constituind elementul major la intrarea în stațiunea Eforie, cînd vii dinspre sud.

Într-un articol din numărul 8—9/1958 al revistei «Arhitectura, R.P.R.» s-a publicat una dintre variantele prin care s-a trecut la rezolvarea partiului general.

Soluția realizată a prevăzut construirea a șase pavilioane de cazare, un bloc A, un bloc B și 4 blocuri C, cu culoar central și camere pe ambele părți. Cele două pavilioane din

1

1, 2, 3 — Vederi din cadrul complexului Eforie II

4 — Plan de ansamblu

1. Bloc A — 2. Bloc B — 3. Blocuri C — 4. Restaurant — 5. Bloc personal — 6. Servicii — 7. Cinematograf în aer liber

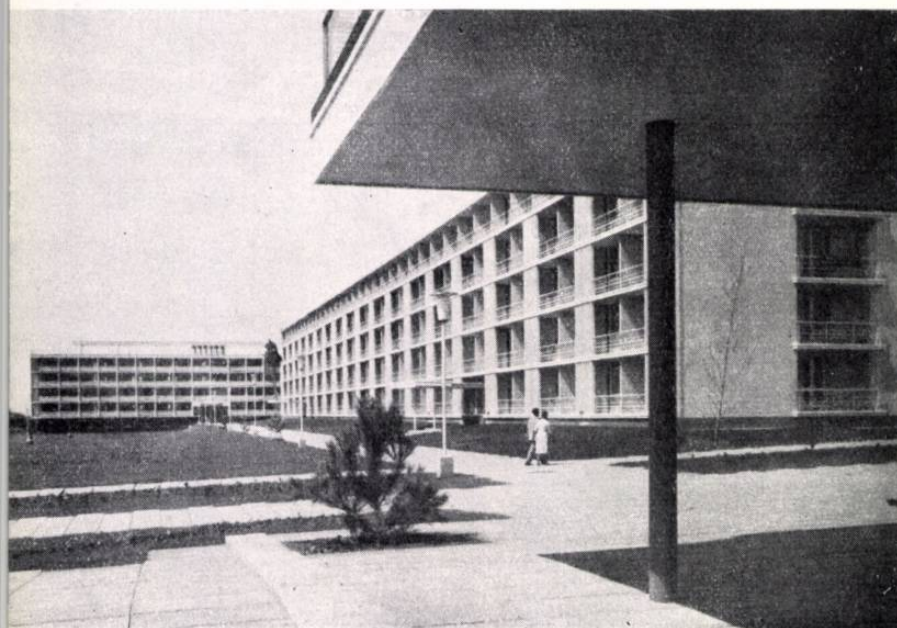
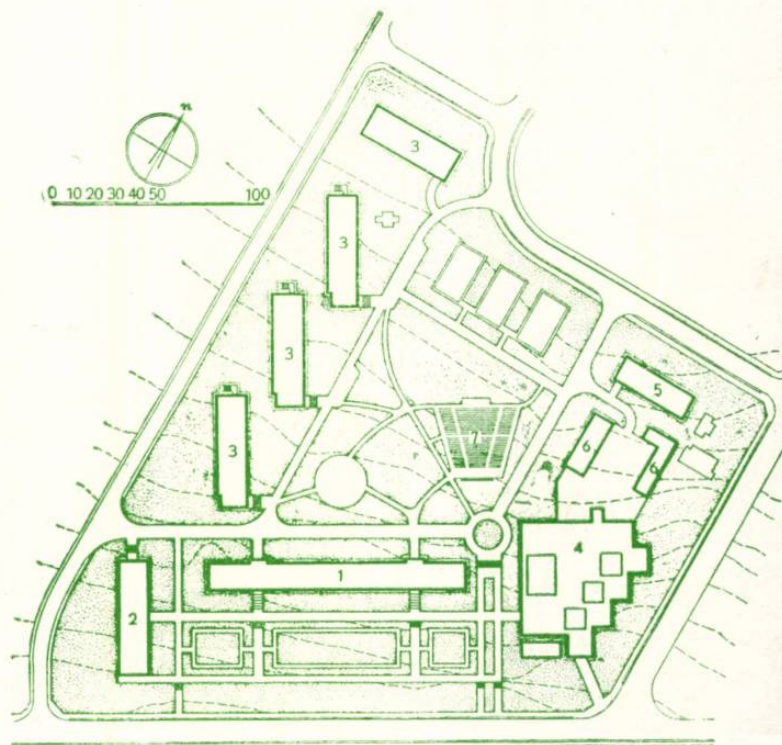
5 — Perspectivă aeriană a ansamblului

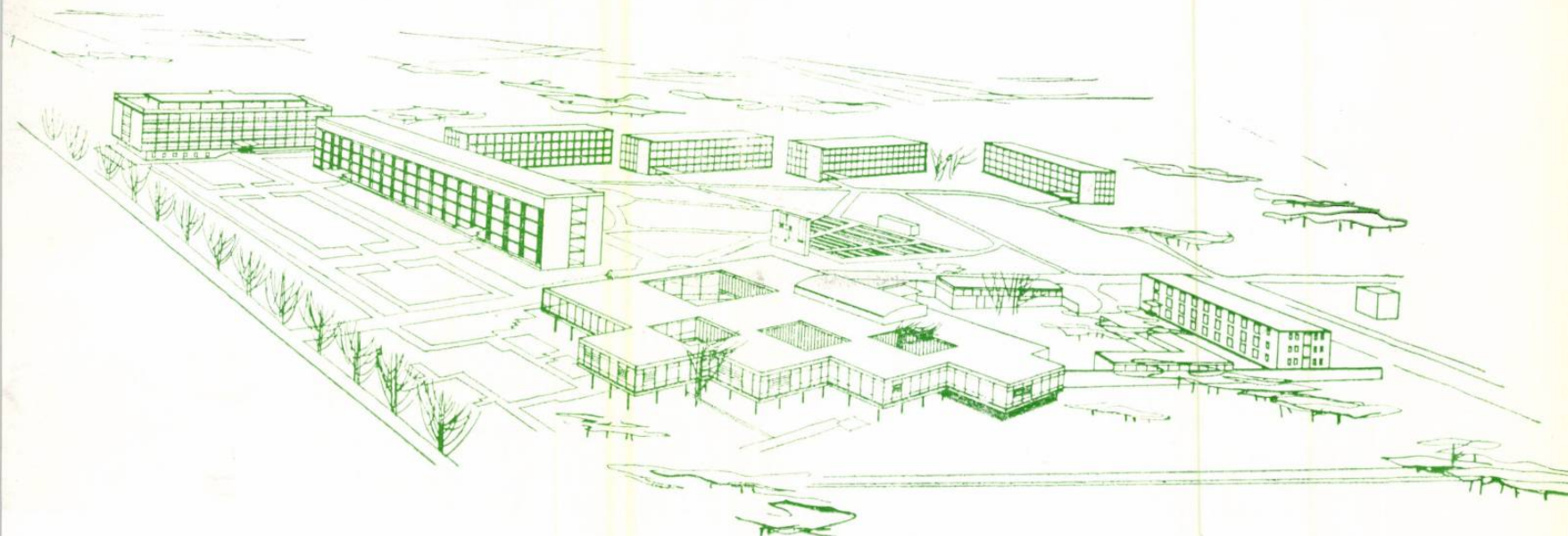
6 — Vedere din incinta interioară a complexului

4

2

3

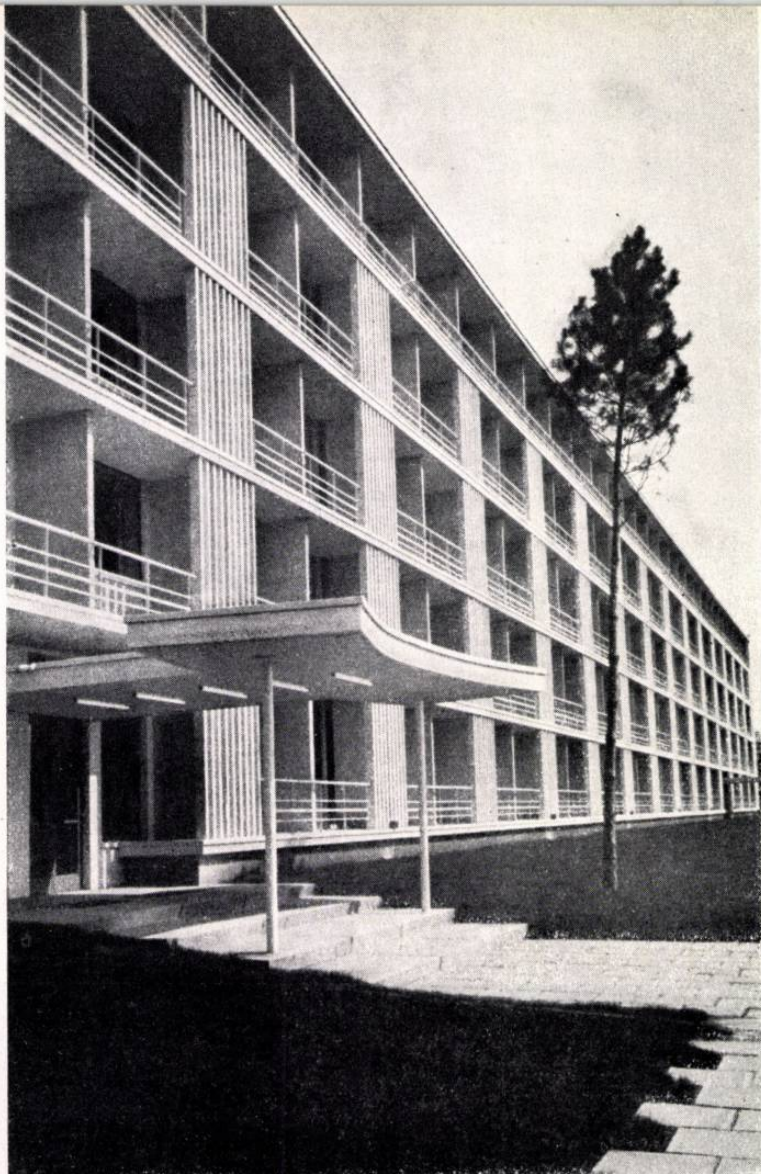

5

6

1

față, cu 5 niveluri, sînt construite cu structură de beton armat, celelalte avînd ziduri portante. Blocul mare are o capacitate de 650 de paturi, iar celelalte de cîte 270 de paturi.

Toate camerele orientate spre sud și spre vest au fost completate cu loggii care le protejează de căldura soarelui.

Nu au fost introduse lifturi la cele două blocuri cu 5 niveluri, deoarece înălțimea maximă de urcare, datorită înălțimii mici a etajelor (2,60 m între niveluri), este mai mică decît cea a locuințelor cu 3 etaje, la care, în mod normal, nu se fac lifturi. Primele luni de funcționare au dovedit justetea acestor premise.

Locuințele personalului (cca. 200 de persoane) au fost grupate într-un bloc cu parter și două etaje situat în extremitatea de nord-est. Fiecare etaj cuprinde: camere de 3 paturi cu lavoar, două apartamente complete, grupuri sanitare comune și cîte un mic oficiu. Acest bloc este prevăzut cu încălzire centrală, putînd fi utilizat tot timpul anului.

Toate celelalte funcțiuni au fost grupate într-un ansamblu de clădiri din care elementul principal este restaurantul. Datele esențiale ale temei lui decurg din tema întregului ansamblu, din amplasament și din experiența cîștigată prin realizarea și funcționarea primului restaurant de anul trecut.

Cea mai mare parte din cei 2 000 de sezoniști care locuiesc în ansamblu, precum și publicul venit dinafară se întîlnesc aci simultan la orele de masă și în fiecare seară pînă tîrziu noaptea.

Studiul compoziției de ansamblu, în toate variantele de parcurs, a rezervat restaurantului spațiul situat la intersecția bulevardului de cornișă cu șoseaua Constanța-Mangalia. Acest amplasament a fost necesar, în ciuda faptului că în imediata vecinătate se află o șosea de mare trafic, care nu constituie un element favorabil; orientarea obligată și gruparea unor servicii permiteau însă izolarea lor de restul caselor de odihnă și de parc.

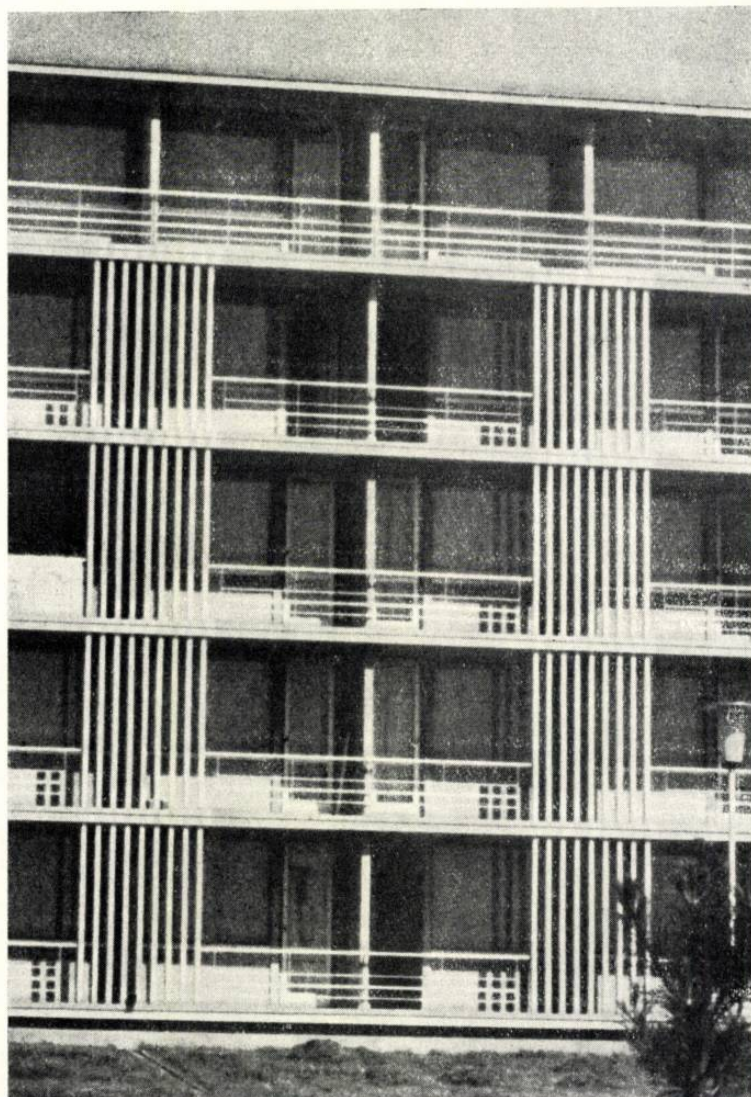
Unul dintre elementele importante care au hotărît partiul general al restaurantului a fost experiența cîștigată după darea în folosință a primului restaurant de la complexul Eforie I. Un restaurant cu o capacitate atît de mare suferă, în general, prin lipsa de intimitate și tinde să iasă din scara arhitecturală corespunzătoare programului său.

Din aceste elemente s-au născut ideile de bază ale partiului: diminuarea efectului negativ al apropierii de șosea, prin crearea de spații interioare incluse în perimetrul construit (curți interioare), fragmentarea spațiului acoperit și închis în săli cu o capacitate relativ redusă, realizarea unei sinteze spațiale care să permită o expresie unitară. S-a căutat ca, fără să se dăuneze efectului de intimitate urmărit prin fragmentare, să se facă posibilă perceperea dimensiunilor reale ale construcției, din interiorul ei.

Într-un singur volum pe două niveluri au fost cuprinse patru funcțiuni: cantina, restaurantul, magazinele și serviciile.

Restaurantul ocupă parterul complet deschis, grupînd într-un spațiu unic, cînd acoperit, cînd descoperit, o terasă-grădină din care pornesc cele

2

3

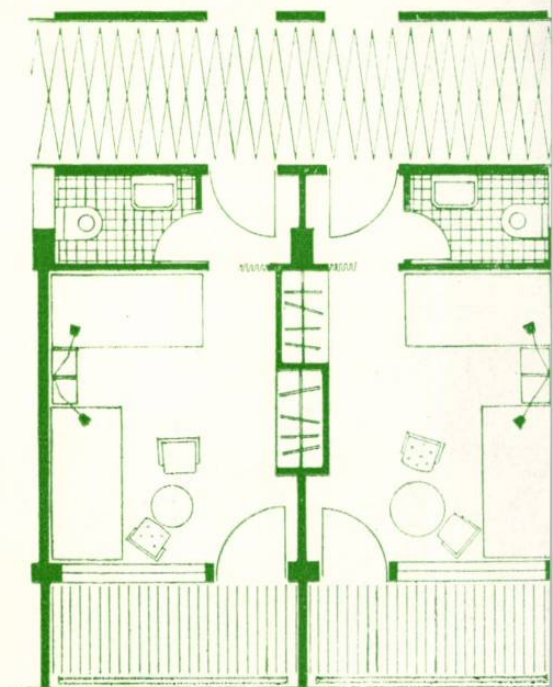
4

1, 2 — Detalii de fațadă
3 — Vedere
4 — Vedere interioară a unei camere

1

2

3

cinci scări și rampa de acces la sălile de mese de la etaj. În acest spațiu se află barul, platoul de dans și podiumul orchestrei.

Tratarea arhitecturală liberă a pardoselii parterului urmărește să unifice spațiul, venind în contrast cu plafonul desenat de conturul celor cinci săli de mese ale cantinei și al celor patru curți interioare. Accesul la sălile cantinei se face prin scări care pornesc de sub fiecare sală; accesele independente simplifică circulația în sălile de la etaj, evitând orice întretăiere a publicului cu ospătarii. În același timp, la parter, circulația nu este stingherită, căci cantina de la etaj are alte ore de funcționare decât restaurantul.

Cantina este formată din patru săli mici de formă pătrată cu o capacitate de câte 120 de locuri fiecare și o sală mare, dreptunghiulară, cu 260 de locuri.

Sălile de mese au pereții de sticlă cu ochiuri mobile; acești pereți descriu conturul exterior al clădirii. Către curțile interioare, pereții lipsesc. Pe perimetrul fiecărei săli se află perdele de aluminiu eloxat manevrabile, permițând atât reglarea luminii naturale, cât și izolarea vizuală a uneia sau a alteia dintre săli, în cazul când i s-ar da o destinație temporară deosebită.

Intrările principale în clădire corespund celor două alei principale de circulație ale complexului. Prin aleia situată în spatele blocului A se accede și la magazinele situate la etaj. Aici, într-un spațiu limitat de lame de beton pe întregul contur, se circulă printre încăperile cu pereți de sticlă ale celor două magazine și două saloane de frizerie și coafură.

Integrarea serviciilor în volumul general și tratarea arhitecturală unitară a acestora fac posibilă participarea lor la arhitectura curților interioare și a întregii construcții.

Pereții exteriori ai oficiului și ai altor servicii au fost tratați după principiul cunoscut al peretelui-perdea, care a fost aplicat aici pentru prima dată la noi; pereții deveniți independenți de structură, prin retragerea acestora către interiorul construcției, sînt în întregime montați din elemente de beton prefabricate prinse între cele două margini ale planșului. Între aceste elemente se montează geamul, într-o timplărie prinsă în gheremele prevăzute din prefabricare în lamele de beton. Timplăria este în cea mai mare parte fixă, cu ochiuri mobile pentru ventilație. Acest perete-perdea cu aspect unitar din exterior este, pentru interior, un perete complet luminos; geamul riglat folosit dă o lumină difuză în interior, împiedicînd în același timp vederea în exterior.

Partea construită a parterului este tratată ca un soclu de cărămidă aparentă, puternic traforat la partea superioară.

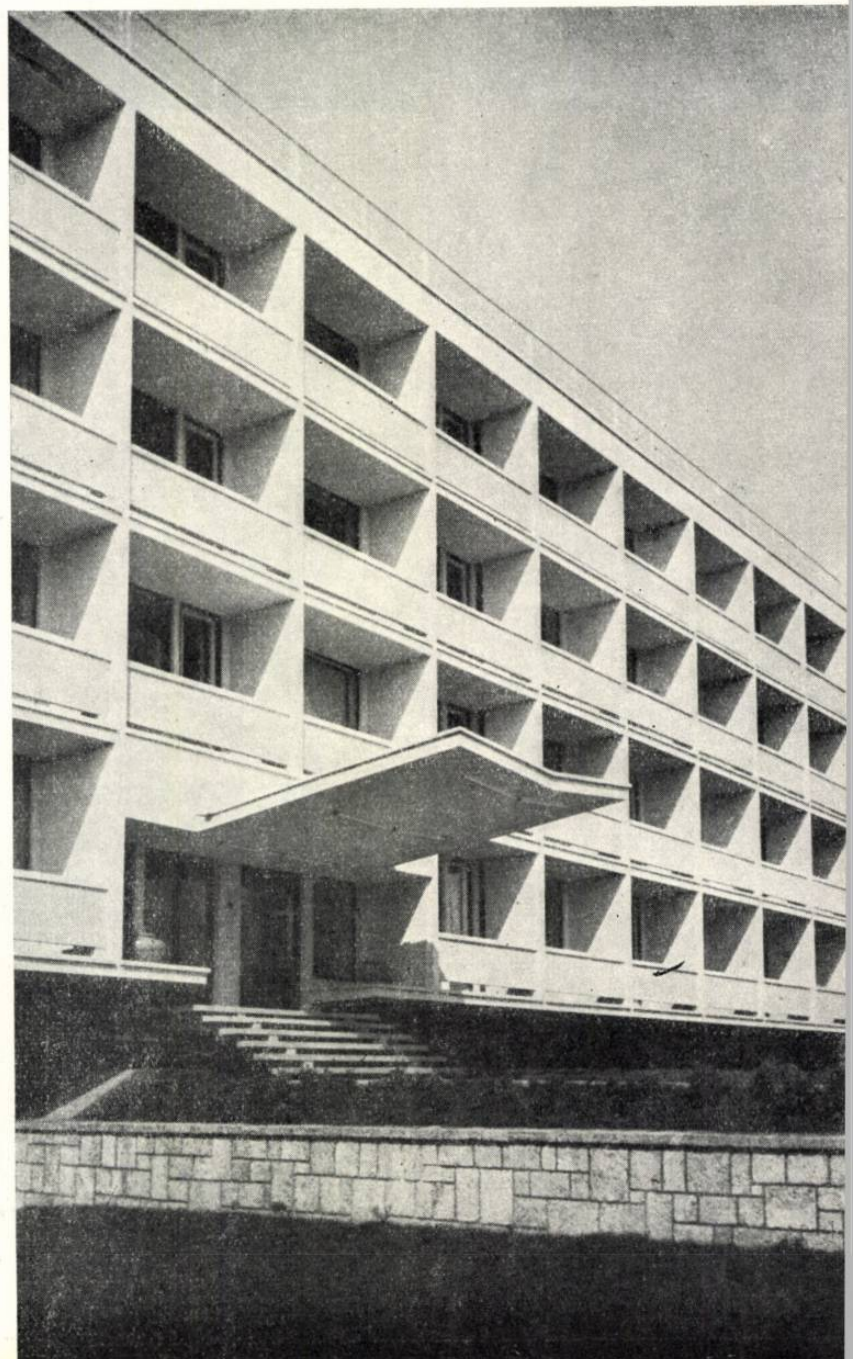
Din grupul de servicii, la etaj au fost amplasate oficiile, bucătăria, patiseria și unele anexe, iar la parter, depozitele generale, depozitele frigorifice, preparările, fabrica de gheață și oficiile restaurantului; două monte-chargeuri asigură legătura între preparări și bucătăria de la etaj, pe de o parte, și între acestea din urmă și oficiile de la parter ale restaurantului, pe de alta.

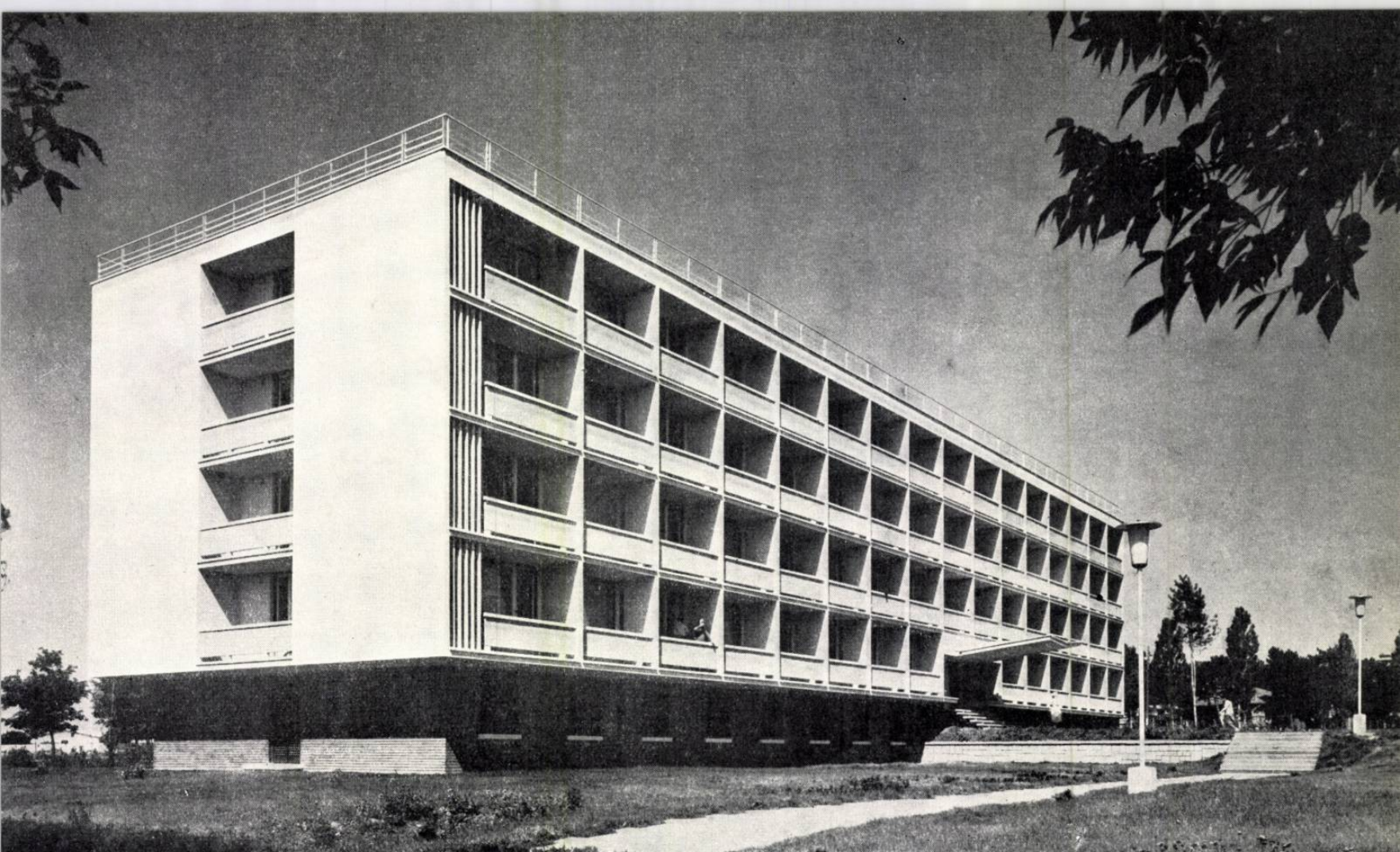
Trebuie menționat că în procesul de funcționare s-a prevăzut că după terminarea programului de cantină, tot localul, inclusiv etajul, funcționează ca restaurant, ceea ce s-a dovedit, din practică, o folosire rațională a spațiului.

Structural, construcția este formată din două dale sprijinite pe o rețea ordonată de stâlpi. Stâlpii sînt metalici: tuburi de sondă recuperate din deșeurile industriei petrolifere cu un diametru de 168 mm.

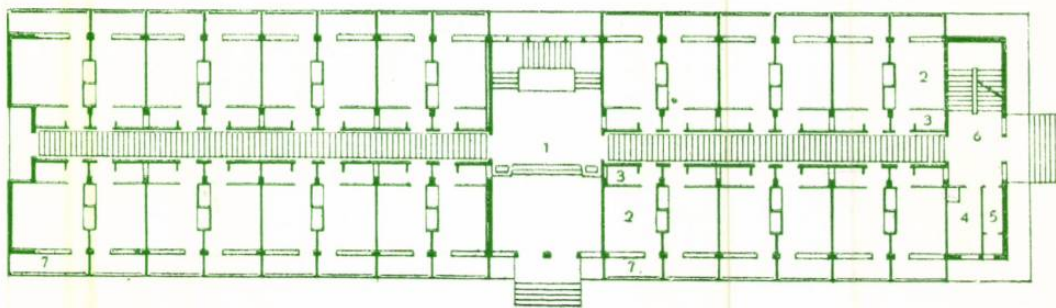
În interiorul părților de serviciu, pe aceeași tramă structurală, stâlpii sînt de beton armat.

În spatele restaurantului, în grupul de serviciu, încă 2 pavilioane adăpostesc spălătoria mecanică a întregului ansamblu și grupul de garaje, ateliere de întreținere și reparații, oficiul și sala de mese pentru personal.

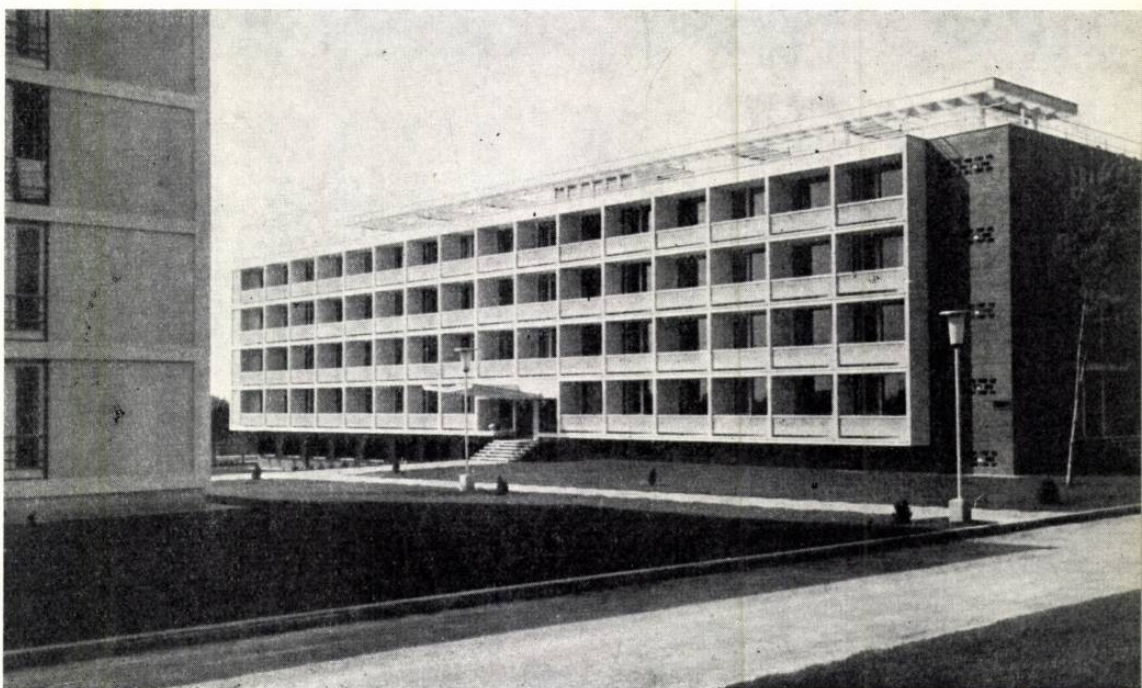

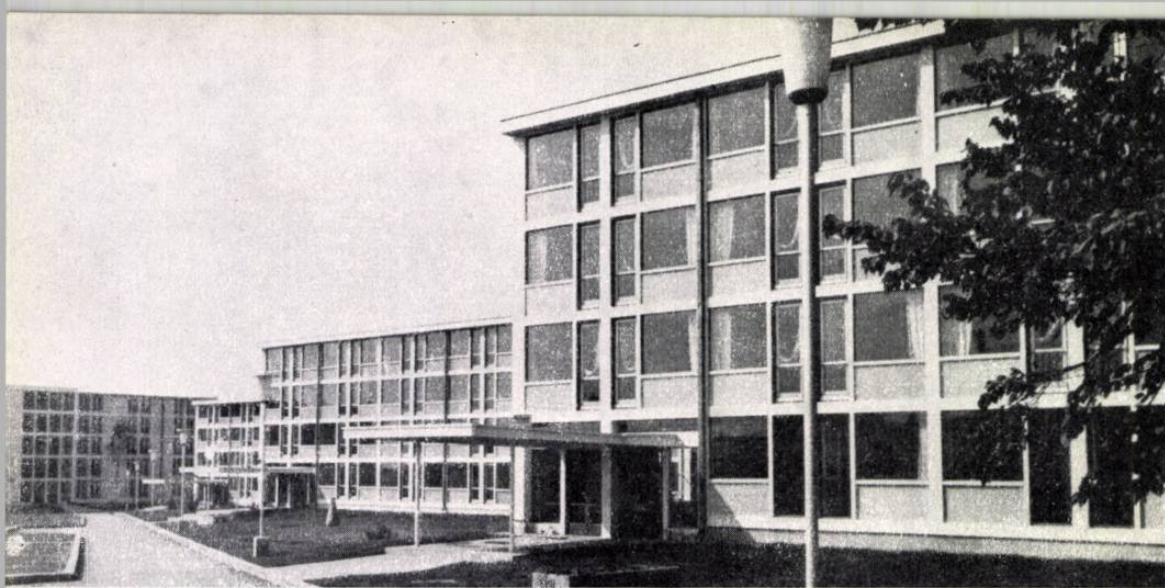

B L O C U L B

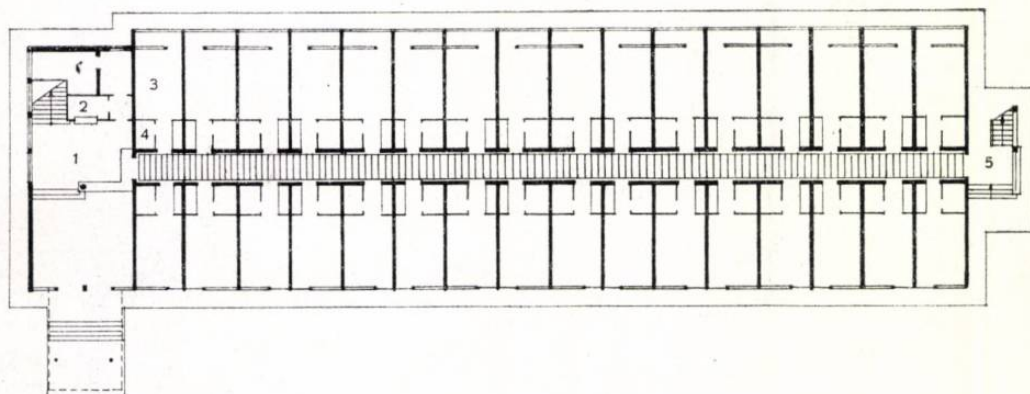

- 1 — Vedere dinspre bulevard
 2 — Detaliu de cameră — Plan
 (Detaliu folosit și la blocul A)
 3 — Detaliu de fațadă
 4 — Vedere
 5 — Plan parter
 1. Hol — 2. Cameră — 3. Grup sanitar
 cameră — 4. Oficiu — 5. W.C.
 de serviciu — 6. Scară de serviciu — 7. Loggii
 6 — Vedere

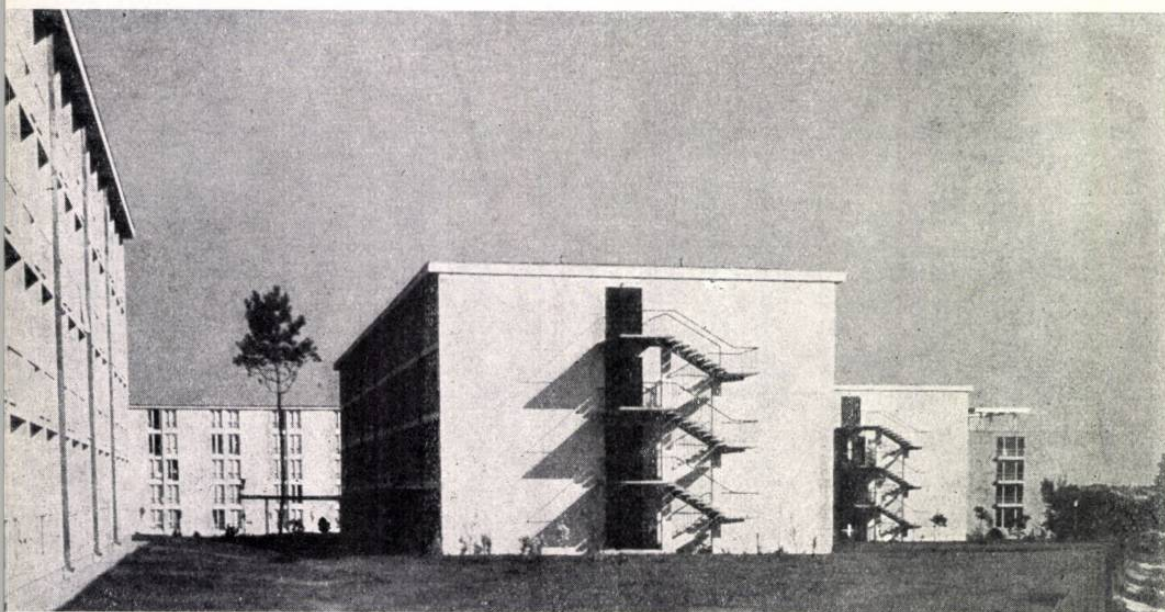

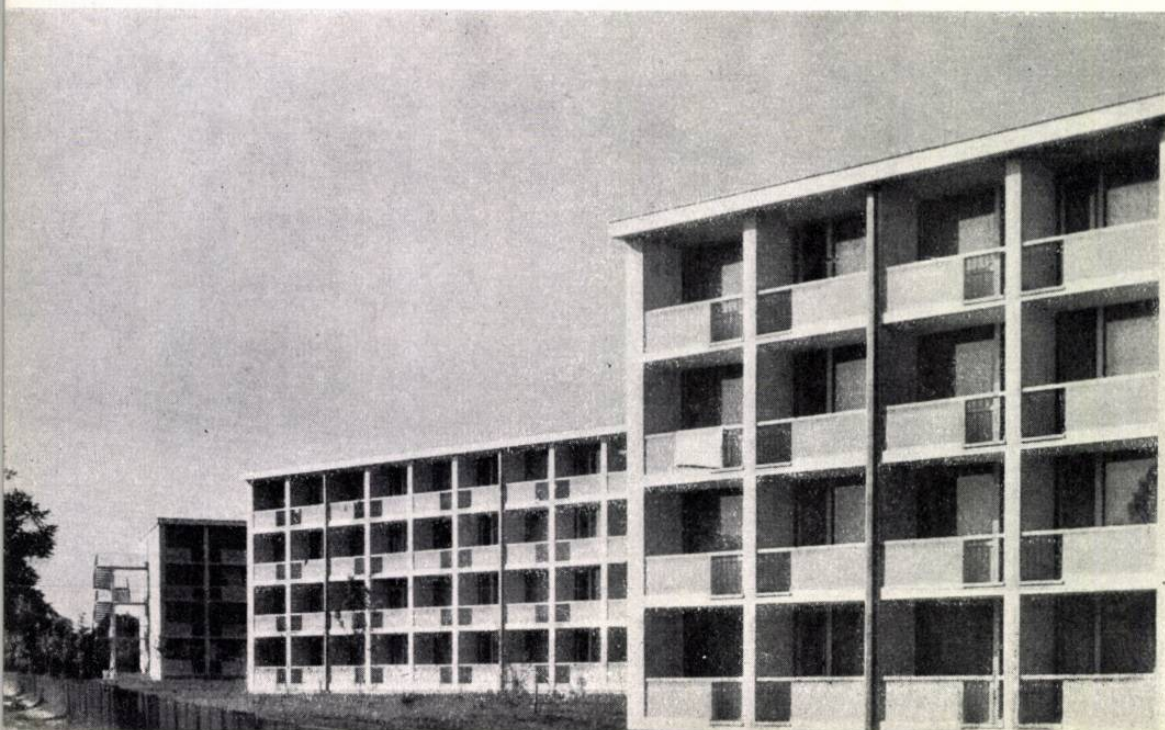
1 BLOCURILE C

2

3

4

În spațiul verde central al ansamblului au fost amplasate câteva terenuri de sport și un cinematograful în aer liber cu o capacitate de 1 000 de locuri.

Finisajele folosite în toate construcțiile ansamblului sînt dintre cele mai simple și mai ieftine, asigurîndu-se totuși un aspect plăcut și mai ales o bună rezistență în timp.

Pereții camerelor de locuit au zugrăveli simple pe glet de var; pardoselile sînt de lignolit; grupurile sanitare ale camerelor au pereții acoperiți cu faianță sau vopsiți cu alchidal, iar tavanele în ulei. Toate tencuielile exterioare și interioarele holurilor, pereți și tavane, sînt în praf de piatră sau terasit natural sau colorat. În locuințele permanente ale personalului, pardoseala este de parchet.

Pe acest șantier au fost folosite — pentru prima dată la noi — câteva elemente de construcție și materiale noi, introduse pentru aspectul lor plăcut și pentru economia realizată:

— dale de mozaic în două culori, de 20/20 sau 25/25 cm, cu un singur model, care au fost folosite în toate holurile blocurilor și în sălile cantinei; datorită așezării lor variate și combinațiilor diferite de culoare, s-a reușit să nu se repete de două ori același model în cele peste 30 de cazuri folosite; avînd un aspect deosebit de plăcut, ele au înlocuit toate pardoselile mai scumpe, realizîndu-se astfel o economie importantă;

— pereții de sticlă de la camerele de locuit sau oficiile bucătăriei, montați direct pe dibluri prevăzute în zidărie, fără toc sau cercevele, au reprezentat de asemenea un element de mare economie, realizînd în același timp un aspect foarte agreabil;

— perdelele de aluminiu eloxat în diferite culori au rezolvat probleme variate, cum am arătat mai sus, și au dat un aspect agreabil și variat sălilor de restaurant;

— vopsitoria în culori cu alchidal, folosită de asemenea pentru prima oară în construcții civile, înlocuiește cu succes faianța și, după experiența primelor luni de funcționare, este corespunzătoare;

— toată robinetăria de baie și o parte dintre obiectele sanitare, executate din mase plastice pentru prima dată la noi în țară, au dat o notă nouă construcțiilor și au contribuit de asemenea la reducerea costului total.